

215

tuổi ngọc

29

tuần báo của tuổi vừa lớn

tuổi ngọc

TUẦN BÁO CUA TUỔI VỪA LỚN

CHỦ NHIỆM : DUYÊN ANH VŨ MỘNG LONG
THƯ KÝ : ĐÌNH TIẾN LUYỆN, TỬ KẾ TƯỜNG
QUẢN LÝ : ĐẶNG XUÂN CÔN

VĂN

một buổi chiều nào
những hạt mưa hồng
trên tháng ngày buồn
cho lòng quạnh hiu
trong ngày mưa qua

TỪ KẾ TƯỜNG
LÃNG DUNG
NGUYỄN THỊ HOÀI DƯƠNG
TRẦN
NGUYỄN THỊ NGÂN TẢO

THƠ

nguyễn ngoan — du mùa đông — nguyễn đan phương —
nguyễn hồng giang — hạ phúc trầm — trần văn nghĩa —
đoan thụy — thiên thu — tạ văn sĩ — thế luân

TRUYỆN DÀI

thăng khoa
nhà báo
lá tương tư
trong nhật ký của quỳnh

DUYÊN ANH
VŨ MỘNG LONG
MƯỜNG MÃN
ĐÌNH TIẾN LUYỆN

MỤC THƯỜNG XUYÊN

tham dự phỏng vấn bỏ túi
ngọc thân ái
nhìn xương cuộc đời
sưu tầm
chạp phở
biết một biết mười
bông hồng cho tình đầu
bệnh mới lớn

BẠN NGỌC
NGỌC
TÒA SOẠN VÀ BẠN ĐỌC VIẾT
LINH VIỆT
KIẾN VÀNG
NGUYỄN THẾ
LỆ HÀ
NGUYỄN TUẤN ANH

Tòa soạn, Trụ sự 38 Phạm Ngũ Lão, Saigon 2 — Đ.T. : 23.595
BIÊN LAISỐ 5971/BTT/NBC NGÀY 24-4-1971
TUẦN BÁO RA NGÀY THỨ NĂM

tinh thần carnot

VŨ MỘNG LONG

Đề đóng góp ý kiến về Ngày Nhớ Ông Thầy, trên nhật báo Độc Lập, nhà văn Dương Hùng Cường đã nồng nhiệt dành cả một kỳ báo quý giá. Dù chỉ là người tình nguyện làm hậu thuẫn cho nhóm tổ chức thành lập Ủy Ban Vận Động Ngày Nhớ Ông Thầy, tôi cũng cảm động. Xin cảm ơn văn hữu Dương Hùng Cường và xin được đóng góp thêm ý kiến với anh về bài anh viết. Anh Dương Hùng Cường không đồng ý với Sư huynh Mai Tâm vì Sư huynh đã chọn ông Carnot làm người học trò biết ơn thầy hiền mẫu. Anh dẫn chứng những nhân vật tầm thường của Trung Hoa đi vào Nhị thập tứ hiền. Và anh bảo, trong lịch sử giáo dục Việt Nam không thiếu gì những ông nghè, ông bầy nhỏ ơn thầy. Đồng ý với anh Dương Hùng Cường, trước khi có Carnot, chúng ta đã có những hào quang chói sáng hơn Carnot. Nhưng đi tìm lịch sử, văn học sử không thấy ghi tên những ông vua, ông tướng nhỏ ơn thầy. Chỉ thấy tên những bậc thầy khả kính như Chu văn An, Nguyễn Đình Chiểu. Thành thử sư huynh Mai Tâm đành phải tạm chọn ông Carnot và lấy cái tinh thần Carnot để gợi ý cho Ngày Nhớ Ông Thầy. Vả chăng, câu chuyện Carnot chỉ dạy chúng ta nhớ ơn thầy chứ có dạy chúng ta nhớ ơn nước Đại Pháp như « Thống chế Pé-tain đã dạy rằng .. » đâu. Tuy nhiên, Sư huynh Mai Tâm, đại diện nhóm tổ chức thành lập Ủy Ban Vận Động Ngày Nhớ Ông Thầy mới chỉ gợi ý. Khi Ủy Ban Vận Động Thành Lập Ngày Nhớ Ông Thầy sẵn sàng bắt tay vào việc, ý kiến của nhà văn Dương Hùng Cường sẽ được ủy ban ghi nhận và phân tích. Riêng tôi, tôi thấy hình ảnh Carnot và ông thầy giáo của Carnot chỉ là hình ảnh muốn thuở của học trò nhớ ơn thầy. Là một hình ảnh đẹp. Và cái gì đẹp thì không còn biên giới. Nhà văn Dương Hùng Cường cũng đề cập tới tinh thần Carnot đối với học sinh trung học, sinh viên đại học... Đây là vấn đề đã thảo luận trong nhóm của Sư huynh Mai Tâm và đang... ket. Dẫu sao, tiếng nói của nhà văn Dương Hùng Cường đã là một khích lệ lớn cho Sư huynh Mai Tâm và nhóm thân hữu của ngài. Nó chứng tỏ rằng, trong nát tan của xã hội, vẫn còn những người khích lệ cho những người muốn tạo lại một xã hội biết tôn trọng đạo lý.

cám ơn bộ thông tin cám ơn hội đồng báo chí

Tạp chí *Tân Văn* đã được Bộ Thông Tin nhìn nhận như một tạp chí xuất bản hàng tháng để giới thiệu một tác giả, một tác phẩm bằng một văn thư gửi cho Hội Đồng Báo Chí. Chưa bao giờ thủ tục hành chính đáng ca ngợi như bây giờ. Và chưa bao giờ thấy một Bộ lớn như Bộ Thông Tin lại chú ý nồng nhiệt tới những bài báo của một tuần báo nhỏ bé là *Tuổi Ngọc*. Có lẽ «kế hoạch trẻ trung hóa thông tin báo chí» của ông tổng trưởng Trương Bửu Điện đã có ép phê. Giám đốc Nguyễn Văn Lưu trẻ, phụ tá Trịnh Quang Bình trẻ, con rùa hành chánh được lấp phẫn lực. Và tạp chí *Tân Văn* hoan lãnh bông giấy — lại còn lĩnh rập pen nữa — sướng nhé! *Tân Văn* hoan nghênh Bộ Thông Tin và Hội Đồng Báo Chí là đương nhiên. Nhưng *Tuổi Ngọc* phải cám ơn «Bộ ta» và «Hội ta» nhiều lắm. Độc giả trẻ tuổi của *Tân Văn* hoan hỉ vô cùng. Vẫn 50 đồng «cách mạng kinh tế mùa thu», họ có thể đọc trọn một tác phẩm của một nhà

văn thời danh. *Tân Văn* khỏi cần cảm ơn *Tuổi Ngọc*. Bởi vì *Tuổi Ngọc* đâu có bênh vực quyền lợi của *Tân Văn*. Chỉ bênh vực cái túi tiền lép kẹp của các bạn trẻ. (Ái Nhi)

thấy gì sau cách mạng kinh tế mùa thu

Sau cách mạng kinh tế mùa thu, báo chí trên đà «nửa đường đi xuống». Nhất là những tạp chí, báo nguyệt san, tuần báo văn học nghệ thuật. Nhưng cách mạng kinh tế mùa thu không ảnh hưởng gì tới thuốc lá Mỹ và các rập chiếu bóng chiếu phim kiểm hiệp Trung Hoa có Trịnh Phối Phối, Trương Dịch, Khương Đại Vệ... Hút 4 điếu Winston hay Salem, người tuổi trẻ mất 32 đồng. 5 điếu Winston vừa giá một số báo *Tuổi Ngọc*. Một gói thuốc lá Mỹ đã có thể mua được một cuốn sách đọc cả tuần, suy nghĩ cả tháng, nhớ cả đời. Thế mà gói thuốc lá vẫn nhất. Hút hai gói. Có người hút ba gói. Tính trung bình, ở Việt nam, có 1 triệu người hút thuốc lá Mỹ. Mỗi người một ngày chỉ cần nhin một điếu giúp đồng bào nạn nhân bão lụt thì một ngày có: $8 \times 1.000.000 = 8.000.000$. Và một tháng thì có: $8.000.000 \times 30 = 240.000.000$. Hai trăm bốn mươi triệu đồng cho tương lai hàng ngàn gia đình mà mỗi ngày một người Việt nam ái quần chỉ cần nhin một điếu thuốc Winston (hoặc cùng loại thuốc lá Mỹ). Song không ai nhin cả. Do đó, ngót hai tháng hát câu «nhiều điều phủ lấy giá gương người trong một nước phải thương nhau cùng», số tiền quyền được rất khiêm tốn. *Đoạt mạng kim kiểm, Long môn kim kiểm, Phi hồ công đại phá vô ảnh trảo ngoạn mục*, hấp dẫn hơn Hester.

Và *Mourir d'aimer*, chết vì yêu khoái hơn chết vì bão lụt. Phụ thu 10 đồng cho cái gì ấy chứ không cho nạn nhân bão lụt. Buồn vậy thay. Đó là chuyện một con ngựa đau cả tàu vẫn đỡ cỏ vui vẻ. Đó là «đại sự». Còn «tiểu tiết» thì đốt thuốc lá, rúc vào xi nê để mưón báo, thuê sách để giết lần giết mòn những tờ báo đứng đắn, những quyển sách ích lợi. Tôi thấy độc giả bình dân (độc giả của những tờ phụ nữ số đề) lại có tác phong đọc báo «ách» hơn độc giả trí thức. Bởi vì những báo phụ nữ số đề bán rất chạy. Người ta mua chứ không mưón. Những báo không đoán số đề, không chủ trương hạ thấp trình độ thưởng ngoạn của độc giả quần chúng thì chỉ bị mưón và đang rên rĩ cách mạng mùa thu. Tôi tự hỏi, khi những báo đấu tranh chết hết, lấy gì để tranh đấu chính trị lúc miền Nam cần đấu tranh chính trị với đối thủ? Và riêng *Tuổi Ngọc*, trời ơi, nếu phải tăng giá, Nó sẽ chết. Ôi, Kinh tế mùa thu! (Ái Hoa)

nổi lòng thanh lan thủ đoạn nhật trường

Gặp Thanh Lan ở thính phòng của Tú Quỳnh. Thanh Lan mếu máo đưa cho tôi coi tuần báo xi nê ma — thuộc loại tuần báo thích bịa đặt, thêu dệt đời tư của các đào ca, kép hát — và nói: «Cháu thấp cổ bé miệng quá. Cháu chỉ biết hát cho đời mua vui chứ không biết cãi nhau, cô bênh vực cháu đi, có!» Đọc mẩu tin, bèn thấy rằng Thanh Lan mê ông kép tân nhạc Nhật Trường, nhà ca sĩ sáng giá hơn đôi lạc đà Chấn Linh, Giang Tử chút xíu nhưng sự làm tàng, tưởng mình nhất nước thì ăn đứt mọi người. Có cháu Thanh Lan, mấy tháng trước, bị

ma đưa lối, quỷ dẫn đường thế nào mà lại đi đóng xi ca la ma với mấy kép mền tã dưới tài đạo diễn «mãnh lực đồng tiền» của siêu đạo diễn Lê Mộng Hoàng. Thanh Lan làm mất đi nhiều sự quý mến của thính giả, khán giả ái mộ. Rồi Thanh Lan hát cặp với kép hát Nhật Trường khiến đài truyền hình Việt nam có thêm đôi xăm mới. Những đôi xăm mới (sau Ngọc Cẩm-Nguyễn Hữu Thiết) lỗ lãng, dơ dáy, dị hình lắm. Thanh Lan cặp với Nhật Trường như Mai Lệ Huyền cặp với Hùng Cường. Và hình ảnh sâu thẳm của Thanh Lan trong bản *Tỉnh giấc* hát cho chương trình Vũ Thành đã mất. Mất luôn những giọt nước mắt sót sa vì tình. Hôm Thanh Lan phát hành băng nhạc *Hát cho tình yêu*, tôi khuyên nàng: «Cháu chớ nên đóng xăm với bất cứ ai. Chỉ nên hát một miuh. Vì cháu đã là Thanh Lan». Thanh Lan nghe tôi. Không hát cặp, không đóng cái gọi là phim kịch với ông Nhật Trường nữa. Bèn xảy ra vụ Thanh Lan mê ông Nhật Trường bị chồng ghen không cho hát chung với Nhật Trường nữa. Cùng lúc, ông Nhật Trường «cắm khải», lẳng xê cuốn băng mới của ông ta: «Đây là bản cuối cùng Thanh Lan hát chung với Nhật Trường»! Làm như chuyện thật đời người. Ai tung tin này nhỉ? Ông Nhật Trường hẳn rõ. Trước Thanh Lan, đã có khối nữ ca sĩ bị cây sinh tử phù của Thiên Sơn Đồng Mụ: Mây không cộng tác với ông nữa hả? Ông sẽ làm cho mây mãi ăn mất ngủ. Ông sẽ bảo mây yêu ông để chồng mây đánh mây nát người. Bởi bần những người đang cộng tác với mình mà bỏ mình hay không thích cộng tác với mình không phải chỉ xảy ra riêng ở lãnh vực ca hát. Mà còn thấy ở các lãnh vực chính trị, thương

mai... Ông Nhật Trường, nếu quả ông là tác giả vụ này thì ông nên chấm dứt cái lối «làm ăn» có vẻ Mafia của ông đi. Nghệ sĩ đâu phải dân đứng bên. Mẫu bài này, vì Thanh Lan sợ độc giả Tuổi Ngọc (có rất quý độc giả Tuổi Ngọc) là những khán thính giả dành cho cô nhiều cảm tình đáng ghi nhớ, chỉ nhằm mục đích giải bày giùm tâm sự u ần của Thanh Lan với bạn đọc của Tuổi Ngọc chứ chưa phải là bài viết về kếp hát Nhật Trường. Viết về kếp hát Nhật Trường sẽ có nơi thích hợp hơn, nếu ông Nhật Trường muốn. (Ý Đức)

đàn anh xuống đường ăn mận đàn em thăm lặng khát nước

Ngày 23-12-1971 trường Đại Học Y Khoa tổ chức một kỳ thi tuyển vào năm thứ nhất. Thí sinh phải có một chứng chỉ dự bị Toán Lý Hóa (MPC) hay Lý Hóa Vạn Vật (SPCN) của các Viện Đại Học Sài Gòn, Cần Thơ hay Đà Lạt cấp. Đọc qua thông cáo của trường 2000 sinh viên SPCN niên khóa 70-71 vỡ mộng làm bác sĩ. Kết quả thi viết kỳ 1 đến nay (22-11) vẫn chưa được niêm yết. Mà nếu có thì làm sao lãnh chứng chỉ để nộp đơn thi, hạn chót là ngày 1-12-71. Một niên khóa vui đầu vào sách vở hy vọng đến nay tan tành như bọt biển. Trường Y Khoa xưa nay nổi tiếng về «độc tài». Họ muốn nhận ai vào thì nhận, lấy cớ là hợp mới cho vào. Ngay cả Bộ Giáo Dục cũng không thể can thiệp được nữa là... Trong khi các đại học ngoại quốc nhận thấy cần phải dự tri năm dự bị y khoa thì Y Khoa Đại Học Sài Gòn lại bỏ hẳn. Và bây giờ bọn cả những người học Toán Lý Hóa ! Chương trình MPC ở khoa học cơ bản đang gì đến môn y học đâu ? Đa chỉ mới là

điều trước tiên. Thứ đến là những tháng trước đàn anh của Khoa Học bạn biểu tình xuống đường kỳ thi khóa I của SPCN phải dời cả thầy hai lần. Hơn một tháng trễ nải Y Khoa viện cớ không dời được. Họ có lý đấy nhưng họ sợ đông người muốn vào y khoa gây nên nhiều khó khăn thì lại càng hữu lý hơn vì thế nên họ nghĩ rằng y khoa cần khép kín lối vào càng nhỏ hẹp càng tốt. Không lẽ để những người đầu chứng chỉ dự bị SPCN 70-71 lỡ một năm không vào được Y Khoa sao ? Hỡi đàn anh của SPCN 70-71, sao lặng thinh trước chuyện này ? Nhờ khoa trưởng Đại học Khoa học và giáo sư trưởng chúng chỉ can thiệp cho những người sinh viên SPCN 70-71 và ngay cả sinh viên Lý Hóa Vạn Vật sao chưa lên tiếng đòi hỏi quyền lợi cho mình, không lẽ chỉ biết xuống đường tranh đấu quyền lợi to lớn ? (ĐIỆP, Khoa Học)

lưu ý bạn đọc

Sau số 28, bạn Nguyễn Mai đã không còn cộng tác với Tuổi Ngọc nữa. Vạy các thân hữu của bạn Nguyễn Mai, muốn liên lạc với bạn Nguyễn Mai, xin gửi thư về địa chỉ nhà riêng của bạn Nguyễn Mai. Nhân tiện, xin lưu ý bạn đọc: Kể từ nay, thư từ, bài vở của bạn đọc gửi về xin đề ngoài phong bì TUỔI NGỌC 38 Phạm Ngũ Lão, Sài Gòn II. Ở góc phong bì, ghi thêm tên mục mà bạn muốn đóng góp (Thi dụ : Ngọc thân ái, Bệnh mới lớn, Biết một, biết mười vân vân...) để nhân viên tòa soạn dễ sắp đặt. Thư nào muốn gửi riêng xin ghi tên người nhờ chuyển tới. Ngân phiếu, chỉ phiếu, thư từ bảo đảm đề tên ĐẶNG XUÂN CÓN.

nghề
đẹp nhất
thế giới

(Tiếp theo và hết)

ĐỐI THOẠI VỚI MỘT GIÁO SƯ SÙNG SƯỚNG

M.D.— Đúng, và đó là một vấn đề thiết yếu. Học sinh cần phải biết rằng nếu tôi có nhiều uy quyền đối với họ thì họ cũng có uy quyền không kém gì đối với tôi. Nhưng ở đây đã đặt ra vấn đề rất khó khăn về việc giáo dục xử dụng quyền uy. Ý niệm về một uy quyền đúng đắn rất phức tạp, rất linh động, nếu không nắm vững rất dễ tạo nên hỗn loạn.

Đã có năm tôi có một học sinh thông minh, dễ thương, rất độc lập, không thích chính trị nhưng rất ảnh hưởng đến các bạn trong lớp: một đối tượng có thể trở nên đáng sợ. Hồi đầu năm giữa 2 chúng tôi làm như có một sự chống đối không rõ rệt, nhưng về sau tôi và anh đã trở thành 2 người bạn chân thành. Một hôm tôi bảo anh ta : «chắc anh cũng biết rằng đứng trước các anh trong lớp, tôi hoàn toàn yếu, «không một tấc sắt trong tay». Đối với tôi không thể nào có thể quan niệm nổi một sự trừng phạt trong lớp học. Đứng trước các anh, tôi hoàn toàn đơn độc và tay không. Anh ta đã trả lời như sau : «Thầy cũng biết rõ chính điều đó là sức mạnh lớn nhất của thầy mà. Đó là một quan niệm về quyền lực. Quan niệm đó có hay hay không ? Quan niệm đó có phải là quan niệm duy nhất không ?

J.D.— Thế còn quyền lực của học sinh ?

M.D.—Ồ ! Dĩ nhiên đó không phải là sự náo loạn bí ối của tên nó lệ vạy vùng trong chốc lát hoặc sự nhản nhó của chú khỉ sồ lờng. Chắc ông cũng hiểu tôi nói gì rồi, tôi không chấp nhận quyền lực của học sinh dưới hình thức la ó ồn ào thường xảy ra, và khốn thay một vài hình thức tranh biện chống đối hiện nay đã diễn ra như vậy.

Thật ra, sự tranh biện chống đối đóng một vai trò cốt yếu trong việc tài phán và giáo dục về quyền hành. Tôi đã có kinh nghiệm bản thân về vấn đề này. Sau các biến cố tháng 5/1968, tôi đã may mắn dạy một nhóm 3, 4 em học sinh rất say sưa chính trị (mới đây 2 trong nhóm học sinh đó đã cắt đứt liên lạc với nhà trường để hoàn toàn hoạt động với giới lao động), nhưng có nhiều khả năng nhất trong việc hành xử một cách sáng suốt và đầy nhân tính cái quyền lực mà họ biết họ có đối với tôi.

J.D.— Theo giáo sư thì về phần học sinh, khi họ đứng ra can thiệp vào một việc gì thì là vì lý do chính trị hay đó chỉ nằm trong một quan niệm về vấn đề giáo dục !

M.D.— Họ luôn luôn dàn xếp đề hướng về chính trị, về mọi vấn đề kết cuộc sẽ đi tới chính trị. Tôi không chống lại việc đó, nhiều khi tôi còn tạo cho họ điều kiện nữa.

Tôi thường đặt ra những vấn đề chính trị mà tôi biết dư luận các giới nói chung và đặc biệt giới sinh viên, học sinh đang quan tâm đến, để họ tự do thảo luận. Và các học sinh đã thảo luận, nhiều khi rất gay gắt nhưng không bao giờ đi tới sự ầu ẩu. Đôi khi tôi phải lên tiếng để dấu dũa và dấu sao cũng phải giữ vai trò phối hợp hướng dẫn. Dấu sao thì tôi thấy vấn đề phải được thảo luận cởi mở, một cuộc thảo luận sẽ để lại dấu vết trong tâm trí của học sinh.

J.D.— Tôi thấy cần phải có một trật tự, một kỷ luật tối thiểu trong một hình thức chống đối và thông đạt hỗ tương.

M.D.— Đúng. Và tôi phải thú nhận đôi khi cuộc tranh biện tuy không biến thành ầu ẩu, cũng đã trở thành hỗn loạn, ai cũng muốn nói to hơn các người khác. Bởi vậy tới một lúc nào đó, tôi đã buộc phải chấm dứt cuộc tranh luận, nhiều khi một cách rất cứng rắn.

Một hôm, giữa một cuộc tranh luận ồn ào hỗn độn, tôi đã nói với em học sinh có ý thức nhất và có nhiều ý hướng chính trị nhất : « Anh thấy tự do thảo luận đã đưa chúng ta tới kết quả nào chưa ? » Anh ta khẽ gật đầu một cách nghiêm trọng và buồn bã như muốn trả lời : « Quả thật, con không ngờ nó lại xảy ra như vậy. Con hy vọng một cái gì khác hơn ».

Dấu sao thì đó mới chỉ là bước đầu và tôi thấy sự hỗn loạn đó ít nhất cũng còn hơn là một lớp học chết.

J.D.— Giáo sư tin rằng một nền giáo dục cải tiến sẽ giúp các học sinh tìm được sự thật của họ, thành quả của họ, một ý nghĩa cho cuộc sống của họ ?

M.D.— Đúng, tôi tin như vậy, tôi muốn tin như vậy, phải tin như vậy. Như chúng ta đã nói, những thanh thiếu niên từ 15 đến 18 tuổi muốn là những chủ thể hiện hữu một cách toàn vẹn, thay vì chỉ là những cái gì mờ mờ đường đi tới sự hiện hữu, những cái mầm mống của con người trưởng thành. Học đường cải tiến, linh hoạt, phải đáp ứng được sự đòi hỏi đó, sự đòi hỏi mà người ta không thể bóp nghẹt được, Học đường phải là nơi học sinh

được sống trọn vẹn sự hiện hữu của họ, thay vì một chốn vắng lai để chuẩn bị gia nhập một xã hội quan quyền càng ngày càng bị dè bủ về mọi phương diện, ngoại trừ mức lợi tức cao. Nhưng viễn tượng về một lợi tức cao cũng không đủ để cho cuộc sống của thanh thiếu niên một ý nghĩa.

Theo tôi học đường chỉ có thể là một nơi tự do đối thoại, nơi gặp gỡ tươi vui và trên hết phải là nơi của hy vọng.

Dù sao chăng nữa thì học đường cũng phải đảm trách luôn trào lưu hiện tại : một ông thầy mà ngày nay không thông cảm vấn đề tranh biện chống đối, là một người không theo kịp thời đại và không còn phù hợp với sứ mạng của mình.

Chúng ta say sưa với những tư tưởng của quá khứ chúng ta nói đến nền Phục Hưng, đến Thế Kỷ Ánh Sáng, đến tư tưởng lãng mạn của Đức Quốc như thể chúng ta còn đang sống trong những thế kỷ đó. Thế còn sự chuyển động về tư tưởng, về xúc động hiện đang lay chuyển thời đại hôm nay, hiện chúng ta có thể làm ngơ hoặc chối bỏ được không ? Nếu còn giữ nguyên thái độ đó, thử hỏi học sinh còn trọng ta được nữa không ?

J.D.— Như vậy thì trong việc giảng dạy, giáo sư nhất định dành ưu tiên cho hiện tại trước quá khứ và lịch sử ?

M.D.— Chắc chắn rồi ! Tôi biết làm như vậy là đòi hỏi ở những nhà giáo một thái độ tâm lý hoàn toàn mới. Nhưng trong thế giới hiện tại, nếu họ muốn sứ mạng còn có ý nghĩa, thời họ phải thoát khỏi cái mà ta có thể gọi là sự lưu đầy trí thức của họ từ trước tới nay. Cái vị trí đó trước kia có thể khiến họ có cảm tưởng thoải mái, nhưng ngày nay nó không còn như vậy nữa. Nói đến đây tôi nghĩ đến một nhân vật quen biết của nhà văn Pirandello. Nhân vật đó đã chọn sự điên cuồng để tự đặt trọn cuộc sống của mình trong lịch sử quá khứ « nơi đó tất cả mọi việc đều đã được an bài. Chao ôi ! cái niềm vui sướng của lịch sử nó lớn lao biết bao nhiêu ! » Nhưng sự bi thảm của hiện tại đã truy lùng ông ta đến tận nơi lưu đầy tự ý của ông.

Tôi thấy hiện tại cũng y hệt vậy ! sự bi thảm của giờ phút này đã phá tung cửa của học đường. Hoặc là đứng ra đương đầu, hoặc là phải ra đi. Cái có vậy ! Bây giờ không còn phải là thời mà ông thầy có thể cứ chăm chăm, chú chú dạy sao cho đúng với chương trình, không cần phải thắc mắc, nghĩ ngợi gì cả : cứ việc giảng về tinh cách tinh tứ trong cổ văn Hy Lạp và về sự tự sát lãng mạn. Không phải nói như thế có nghĩa là phải chối bỏ sự mơ mộng vì tôi cũng như các em học sinh (các con trai, con gái của chúng ta) đều không tưởng tượng nổi một thế giới không thi vị, nhưng đã đến lúc phải ghi cả nỗi kinh hoàng tận thế vào chương trình giáo dục.

J.D.— Người ta sẽ nói là ông đã bi thảm hơn...

M.D.— Quả tình tôi không biết người ta đã sắp hiểu chưa, đã sắp hiểu chưa, đã sắp hiểu rằng trong 30 năm sắp tới đây, sự sống còn của loài người sẽ nằm trong tay của những thiếu niên, thiếu nữ mà ngày nay chúng ta đang thấy đứng tím tím, tóc hồng bành trước giờ... ở ngoài cửa những trường trung học kia không ? Chính các em đó sẽ quyết định trong sự phán xét cuối cùng của nhân loại. Vậy thì phải làm sao ? Chẳng phải bây giờ là lúc nên bắt đầu thảo luận với họ về sự phán xét đó hay sao ? Và nếu học đường không giúp cho ta thực hiện công việc ấy, thử hỏi nó còn giúp ít được gì hơn nữa không ?

*một
buổi chiều
nào*

TỪ KÊ TƯỜNG

Chú Thạc bat than ghé nhà trong một cơn mưa. Lúc Trang ngồi nơi bàn học gạo bài thi. Trang thấy chú chạy qua khoảng sân ngập nước dề vào nhà từ trên cửa sổ. Trang mỉm cười gọi «Chú Thạc, Chú Thạc» hai ba tiếng, nhưng chú không nghe vì tiếng mưa lớn, át cả tiếng gọi. Lâu quá mới thấy chú Thạc ghé nhà, Trang đề ý thấy chú Thạc luôn luôn tới nhà bất ngờ, không báo trước. Khi thì chú gõ cửa giữa khuya, mặt đỏ gay. Lúc đó Trang biết chú vừa ăn tiệc ở đâu đó với bạn bè của chú. Bạn bè của chú thì Trang chịu, không hiểu nổi. Khi thì chú tới trong bữa cơm trưa. Lúc trang loay hoay dưới bếp, mặt mày đỏ gay vì lửa. Chú ăn cơm trưa xong, vội vàng đi không hẹn bao giờ trở lại. Khi thì chú tới trong một cơn mưa, như hôm nay. Trang vẫn đùa chú Thạc là người của sự bất ngờ. Bao giờ cũng thế chú đều cười. Hôm nay Trang không hiểu chú Thạc đến nhà, có nằm trong sự bất ngờ ấy không. Và trong thâm tâm, Trang vẫn thích thú điều đó.

— Trang đâu rồi.

Tiếng chú Thạc hỏi lớn bên dưới. Trang muốn la to: «Cháu đang học bài ở trên này». Nhưng Trang chợt đổi ý, gấp tập lại chạy xuống nhà.

Chú Thạc đang ngồi ở ghế sa lông dùng khăn tay lau kính. Lúc Trang xuống chú cũng vừa đeo kính vào mắt. Những giọt nước nhỏ còn đọng trên mái tóc của chú. Thấy Trang chú cười hỏi:

- Ở đâu hiện ra đây?
- Cháu ở trên phòng, học bài.
- Siêng ghê nhỉ?

Trang rút cổ, vòng hai tay ôm lấy bờ vai lè lười bảo:

— Siêng gì. Học bài tài ngàn gần chết. Dù không muốn siêng cũng phải siêng.

— Năm nay cháu thi. Học sao mà giỏi thế. Tưởng cháu còn ngồi đệ tam chứ?

— Chú mà đề ý điều gì. Năm nay cháu lớn rồi chứ bộ. Đẳng nào cũng đi thi Tú Tài với người ta. Trượt tha hồ mà khóc.

— Siêng như cháu, đậu là cái chắc.

— Cháu coi bói với mấy nhỏ bạn. Thầy bói bảo cháu năm nay trượt, cháu ngán đến hết muốn học.

Chú Thạc cười, làm một cử chỉ trêu Trang:

— Năm nay mà còn đi tin thầy bói, chắc cháu còn nghi ngờ mình không đang đứng trên quả đất.

— Con gái mà chú.

— Biết thế chú làm thầy bói chắc đồng thân chú.

Trang chợt nhớ chưa bao giờ được nghe gia đình nói gì về nghề nghiệp của chú Thạc. Trang cũng không nghe chú đề cập tới chuyện này bao giờ. Chú người nhà, mà cũng như người khách. Lâu lâu chú hiện đến, một lúc rồi đi. Họa hoẩn đôi khi vui vẻ lắm chú mới ở chơi được một tối, sáng mai chú đi sớm. Thật sớm. Lúc Trang chưa dậy học bài nữa cơ. Đối với Trang, chú Thạc là một người bí mật. Bây giờ nghe chú Thạc nói thế, Trang hỏi:

— Thế chú làm nghề gì?

Chú Thạc lắc đầu, cười:

— Chú không nói đâu.

— Chú sợ cháu biết rồi tranh nghề với chú sao?

— Nghề của chú cháu không kham nổi, chú há sợ cháu tranh giành à?

— Thế sao chú giấu.

— Chú không thích nói.

— Chú có vẻ như một người dạy học. Rồi cũng có vẻ như một nhà văn. Và đôi khi lại có vẻ như một kẻ nhàn du. Chú bí mật quá!

Chú Thạc lảng sang chuyện khác:

— Nhà không có ai hết hả cháu?

Trang lắc đầu nói:

— Ba đi làm, Má đi công chuyện. Dừng đi học. Chỉ có mình cháu ở nhà

— Chú vào là biết ngay. Nhà vắng hoe.

— Chú ở chơi đợi ba mẹ cháu về né?

Chú thạc đứng lên khỏi ghế nói:

— Chú cũng định như thế.

— Định gì nữa, chú lâu đến đây quá. Chú như ma ấy. Lâu lâu hiện ra

một lúc rồi biến mất. Chú ở đâu. Hình như chú ở xa, chứ không phải ở trong thành phố này ?

— Chú đi lung tung hơi sức đâu mà cháu hỏi.

Trang hơi giận chú Thạc. Cái gì chú cũng nhất quyết giấu, không nói cho Trang biết. Chú Thạc đi ra ngoài thêm, một lúc trở vào ngồi lại chỗ cũ nói :

— Cháu lên học bài đi, Chú ngồi đây chơi chờ mưa tạnh.

— Chờ mưa tạnh chú lại đi nữa chứ gì ?

Chú Thạc cười :

— Làm như chú ham đi lắm vậy. Chú đang chán đi rồi. Chú đang muốn nghỉ chân. Chờ tạnh mưa chú cháu đi ra phố. Cháu tính đi chơi không

Trang gật đầu :

— Thích chứ. Nhưng ai coi nhà ?

— Chờ Ba Mẹ cháu về. Chú không ăn cơm nhà đâu. Hai chú cháu đi phố chơi, ăn cơm ngoài đó luôn. Cháu có bao giờ xuống nhà ăn nồi trên mặt nước không ?

Trang lắc đầu :

— Làm sao mà cháu xuống đó được ?

— Bữa nay mình ăn cơm dưới đó. Chú thích mặt sông ban đêm. Thích nghe tiếng sóng.

— Sóng đánh chông mặt lắm.

— Gần bờ, ăn nhắm gì. Chưa chi đã sợ.

Trang cười. Lâu quá rồi. Trang không được đi chơi với chú Thạc, nhất là đi tới những nơi mà Trang chưa bao giờ biết. Ngày thường Trang có thấy cái nhà ăn nồi trên mặt nước ấy. Ngó nó buồn thiu như một chiếc tàu vô chủ. Đôi khi Trang đi vòng với mấy nhỏ bạn trên đường về, có thấy vài người phu quét dọn trước những dãy bàn ghế ngổn ngang. Nơi ấy ban đêm sẽ như thế nào. Cái thế giới về đêm nơi đó có gì làm cho chú Thạc thích khi Trang nghĩ chú chả để ý một cái gì. Chú có vẻ đứng đưng như một ông phỗng đá.

— Chắc chú thường xuống nơi đó ?

— Ngày xưa. Bây giờ chú bận, lâu lâu về đây chú mới xuống một lần.

— Cơm dưới đó ngon lắm hả ?

Trang cười với câu hỏi vô duyên của mình. Chú Thạc đùa :

— Ngon vì có tiếng sóng.

— Cháu biết, chú có một kỷ niệm nơi đó. Phải không ?

— Chú mà kỷ niệm với kỹ nghệ gì. Chú thích nơi đó vì chú thích, thế thôi.

— Chú là một tượng đá. Cháu không hiểu sao chú không bị đặt trong công viên.

Chú Thạc cười. Trang ra ngoài thêm loanh quanh một lúc định tìm hái

những bông cỏ dại nở dưới chân thềm sau mấy cơn mưa. Nhưng không thấy có lẽ chúng bị nước cuốn trôi mất rồi. Bụi mưa bắn vào ướt cả tóc Trang. Cơn mưa ngớt còn lâu mới tạnh. Trang quay vào hỏi :

— Chú đoán xem mưa bao giờ mới tạnh ?

— Tối thì tạnh.

— Tối là bao giờ mới được chứ ?

— Lúc trang học thuộc hết bài.

Trang cười, háy mắt :

— Cháu ớn quá, không thêm học nữa.

— Vậy mưa sẽ tạnh ngay bây giờ.

Trang không cãi với Chú Thạc. Tự nhiên Trang có một ý nghĩ riêng. Dù sao, chú Thạc ghé nhà bất thành lnh cũng làm cho buổi chiều mưa có một chút xôn xao. Trang đã sợ những ngày lặng lẽ qua đi, với những buổi chiều mưa như thế này, ngồi học bài thì bên cửa sổ và nghe tiếng đàn ở bên kia vườn hoa nhỏ. Trang nghĩ đó là những buổi chiều lạnh giá nhất cho mình. Tiếng đàn như hòa vào với mưa. Ướt ướt cả tâm hồn Trang.

— Cửa sách chú đưa lúc trước đã đọc hết chưa ?

Trang la chú Thạc :

— Xời ơi, chỉ toàn truyện cổ tích. Cháu đã biết hết từ năm học đệ thất. Chú làm như cháu còn bé lắm, nên mua cho truyện cổ tích.

— Chứ cháu thích đọc truyện gì ?

— Truyện gì ớn hơn một tí. Vui vui buồn buồn. Và không phải là truyện cổ tích. Truyện cổ tích để em nhỏ đọc. Cháu hết làm em nhỏ rồi.

— Cái đó coi bộ hơi khó. Thôi chút nữa có đi chơi ghé tiệm sách tha hồ cho cháu chọn. Kéo lại kêu.

— Nhưng cháu bận học bài thi, đâu có thì giờ mà đọc sách được.

— Mua để dành, thi xong đọc.

— Nếu thi rớt như ông thầy bói đoán thì làm sao ?

— Đọc cho đỡ buồn. Quên tự tử ?

Trang cong môi :

— Cháu mà thêm tự tử.

Trang đùa với những giọt mưa trên thềm một lúc quay vào với ý nghĩ phải hỏi thật khéo làm sao cho chú Thạc nói về chú ấy một tí. Chú cứ giữ bí mật như thế này Trang âm ức lắm Trang để ý thấy chú Thạc ăn mặc giản dị, nhưng có vẻ sang trọng, thường trông cánh phục sức của một người, có thể đoán ra họ thuộc mẫu người nào. Nhưng chú Thạc quả thật khó đoán. Trang biết chú Thạc có rất nhiều tiền. Mỗi lần về chú ấy gửi Mẹ một số, gọi là gửi chứ chả bao giờ chú đòi. Trang vẫn thường được chú ấy cho tiền luôn, cho thật nhiều. Đến đời Trang không biết phải làm gì. Mua sắm thì Trang không thích. Chỉ mong mua được xe gắn máy đi học, nhưng Mẹ sợ đi xe

gắn máy để gây ra tai nạn hơn là xe đạp, thế nên Trang đành phải đi xe đạp. Trang hỏi đại :

— Có phải chú đi buôn không chú Thạc ?

Chú Thạc đứng lên khỏi ghế, quơ tay nói :

— Con bé hỏi nhiều chuyện quá.

— Có đúng không mới được chứ ?

— Đúng cũng được mà không đúng cũng được. Tùy cháu.

Trang reo lên :

— Cháu đoán đúng rồi. A, chú Thạc là một nhà buôn. Hèn gì chú giàu quá.

Như thế là chú Thạc không chối. Trang đoán đúng. Có điều không hiểu sao chú Thạc tài thế. Trang cười :

— Chú là một nhà buôn trẻ tuổi nhất phải không, sao chú tài thế ? Ngày xưa chú học kinh doanh à ?

Chú Thạc không trả lời, chỉ nhún mày lại. Trang biết chú khó chịu, nên nín im. Trang sung sướng thắm khi biết chú Thạc không còn bí mật với mình nữa. Chỉ có vậy mà hình như ai cũng cố giấu Trang. Có lẽ chú Thạc không thích làm nghề này nên không muốn cho ai biết hết.

— Mưa sắp tạnh rồi đó chú.

— Trang vào sửa soạn đi.

— Nhưng mẹ chưa về, đi làm sao được ?

— Chờ.

— Chú xin phép cho cháu nhé ?

Chú Thạc gật đầu. Trang vui vẻ vào sửa soạn. Hôm nay Trang thấy cần phải đứng trước gương ngắm lại mái tóc mình, đôi mắt mình, gương mặt mình. Trong suốt một niên học qua, và những ngày thi gần kề, Trang không chú ý tới. Có khi đi học cũng quên gỡ tóc. Hôm nay, một buổi chiều mưa dầm thắm. Trang có một sửa soạn, và thấy bận rộn trước niềm vui bất ngờ của mình. Con mưa kỳ diệu đã đưa chú Thạc về đây, như một cánh chim giang hồ mỗi cánh. Có chú gia đình vui hẳn lên, tươi thắm hơn. Lần này nhất quyết Trang phải kéo chú Thạc ở lại chơi lâu. Không cho chú đi bất ngờ nữa. Sửa soạn xong, Trang xuống nhà. Chú Thạc trở mắt :

— Chà Con nhỏ lọ lem đổi lột à ?

Trang phụng phịu :

— Người ta lớn rồi chớ bộ.

Con mưa tưởng đã tạnh nhưng chỉ ngớt hột. Chờ mãi không thấy Mẹ về, chú Thạc nói :

— Khóa cửa, gửi chìa khóa đâu đó rồi đi.

Về bị ta chết.

— Chú nói cho la nổi gì.

Trang gật đầu, khóa cửa, xong nói :

— Chú đi ra ngõ chờ cháu một chút, cháu qua bên này gửi chìa khóa

— Nhà bên kia ấy phải không ?

— Nhà đó đó.

Con mưa bây giờ là những hột nhỏ, rơi xuống từ cây lá. Trang phải nép mình, chạy dưới những tàng cây thấp để qua nhà Trường. Trang nghe gót giầy của mình in lún xuống cát mềm, nghe những chiếc lá ướt sũng nước mưa cọ vào mái tóc. Trời đã xám lại, và con đường chỉ có những bóng cây, những ngôi nhà có cổng hoa giấy đỏ, lục loà trong màu xanh muôn trùng ở nơi đây. Nhà Trường đóng kín cửa, nhưng những cánh cửa sổ thì mở. Vào giờ này, chỉ có mình Trường ở nhà. Nguyên đi học chưa về. Nhà Trường cũng vắng không kém gì nhà Trang, và điều này làm cho những bước chân của Trang cuống quýt, có lúc tưởng đã ngã chúi trên đất ướt vì dẫm phải chính bước chân mình.

Trang chạy vào đứng trên thềm một lúc. Trái tim nghe rõ ràng đang nhảy mạnh theo lồng ngực. Trang phải lấy tay như thế đè nó xuống « bình tĩnh nhé trái tim nhé ». Trang thở hắt ra một hơi dài, gõ cửa. Xâu chìa khóa leng keng trong lòng bàn tay của Trang. Chính âm thanh này làm cho Trang quên sợ hãi. Trong khi chờ đợi cửa mở Trang nghĩ tại sao mình phải sợ hãi, bởi rồi, khi chỉ qua nhà Trường để gửi xâu chìa khóa. Có phải chính vì đôi mắt của Trường không ? Tiếng dép lê trên nền nhà, gần tới phía cửa. Và cửa mở, Trường hiện ra. Một thoáng ngạc nhiên trên gương mặt Trường. Trang nói như không kịp thở :

— Cho gửi xâu chìa khóa, chút Dững về Trường đưa giùm.

Trang dúm xâu chìa khóa vào tay Trường, run rẩy gần muốn tắt thở. Trường cầm lấy xoay xoay làm cho xâu chìa khóa kên leng keng không ngừng.

Trang vừa quay đi, Trường hỏi :

— Trang đi chơi nữa à ?

— Đi hồi nào mà nữa.

— Hôm trước đi cả ngày. Nhớ không ?

Trang mím môi :

— Chú Thạc tới dẫn đi mua đồ. Chú ấy hứa mua cho nhiều sách để thi xong đọc.

— Chú Thạc nào ?

— Chú Thạc là em của Ba. Trường không biết chú ấy đâu ?

— Phải cái ông lúc nãy chạy vào nhà trong lúc trời mưa lớn có không ?

Trang gật đầu. Trường cười :

— Em của ba gì trẻ măng thế. Ông ấy là sinh viên chắc ?

Trang định bảo chú Thạc là một nhà buôn nhưng biết chú Thạc không bằng lòng cho ai biết về chú ấy nên Trang im lặng. Và không hiểu sao Trang nói :

(Tiếp theo trang 62)

NHỮNG HẠT MƯA HỒNG

l ã n g d u n g

Con mưa hồng ạt ào đổ xuống đã cắt đứt giấc ngủ trưa của em trong chăn nồng ấm. Ngoài song, bầu trời xám đục. Muôn ngàn hạt mưa rơi rơi thánh thót trên đám lá ô ma xanh rờn. Em nhìn mưa, nghe tâm tư chùng xuống nỗi thẫn thờ. Làm chi cho hết buổi chiều đây? Những ngày tháng hè còn quá là dài. Chưa bao giờ em nón nả đến trường bằng những chều mưa như ri. Em thèm được đi lang thang dưới hàng cây lác đặc lá vàng, trong cơn mưa nghiêng nghiêng trắng xóa lung trời. Sau màn nước mù mù chẳng còn ai thêm để ý đến ai. Và «con bé đi» trong em có dịp là bỏ lớp mà đi. Không biết những lúc mưa trời có mãnh lực nào cuốn hút em lạ lùng đến thế. Nhìn ra cửa sổ, nghe tiếng mưa rơi là mỗi lần y như em nghe tiếng ai gọi mình. Tiếng gọi như từ một nơi thăm thẳm nào nhưng đủ sức quyến rũ em đi. Về một nơi hoang vu lũng gó nào chứ không phải trong giảng đường nhấp nhô cả người này với giọng giảng bài buồn thảm như tiếng cầu kinh.

Em bỗng chợt nhớ đến thư viện. Nhớ đến những chao đèn vàng vọt buông thong xuống từ trần nhà mà em vẫn nghĩ «ít nhất cũng từ đời Trung cổ» và cười một mình. Với em, cái gì càng cổ kính càng dễ thương. Ít nhất nó cũng đánh dấu một thời huy hoàng trong quá khứ và mang nặng nhiều nét đẹp cổ sơ. Em nghe nhớ cái không khí lặng lẽ như lạc vào đời sống tĩnh vật. Đời sống lặng im đợi chờ của muôn ngàn quyển sách: một bàn tay sẽ lật và nó sung sướng trong sứ mệnh gởi trao cho muôn người.

Ừ hi, sao mình không đến đó chiều nay? Em vùng dậy với ý nghĩ đó, tay xô dạt tấm mền hồng như cổ xưa đuổi những ám ảnh buồn rầu, cứ quanh quanh trong hồn em suốt lắm buổi chiều rồi. Em đi rửa mặt rồi thay áo, thật

nhanh. Quần áo xanh và chemise trắng, gọn gàng. Em biết mình bé bỏng hẳn đi như lời anh Uy thường dọa. Mặc thể ra đường con trai «bất cóc» liền đó nhỏ nghe. Em lớn rồi chứ bộ. đường đường một «đấng nữ nhi». Em trêu lại anh thế đó nhưng vẫn nghe lo lo trong lòng nhiều nỗi sợ vẩn vơ.

Em vào phòng tìm Mẹ. Bà đang lui cui với rờ may, chỉ hơi ngàng lên khi em bước vào. Mẹ cho phép con đến thư viện nhà. Trời đang mưa mà con, thế cùng đi với ai đó? Với nhỏ Thư mẹ ả. Em muốn mẹ yên lòng nên nói thế cho nhanh, cho rồi mà đi dầm dưới mưa. Thư thỉnh thoảng cũng cùng đi với em nhưng hẳn không mê đọc sách bằng nếu ăn hay làm bánh. Rất nhiều lần hẳn đến mời em hay để dành mang lại. Em là thực khách duy nhất của hẳn, không phải. Taur vẫn cãi: thực khách danh dự mà Em hỏi tại sao, hẳn bảo là làm dấu mẹ với lại mi dễ tính quá ả. Dù làm khéo hay không chỉ mi thưởng thức nổi tài của tau thôi. Em đã cười xòa khi nghe hẳn giải thích. Con nhỏ còn mơ mộng «nữa lớn lấy chồng, ước chi «chàng» cũng dễ như mi». Ước vọng của Thư thật bình thường dễ thương chi lạ. Kếp sau làm con trai tau sẽ cưới mi làm vợ Thư ả. Em vụng về đủ chỗ. Cái gì em cũng biết (biết phớt khi thấy chị Quế làm) nhưng em không biết cái gì cho thấu đáo cả. Mẹ vẫn bảo em chỉ có cái miệng «xỉ xon» là hay. Em dọa mẹ lên ĐH nhân lắm, con sẽ đi học gia chánh, xời ời! Khi đó còn giỏi hơn cả mẹ nữa!

Em đã bị mẹ «ki» lên đầu lần đó: xạo vừa vừa nghe cô. Bây giờ nhớ lại em vẫn còn mắc cỡ. Những năm còn học ĐK em cứ nghĩ rằng bậc thềm ĐH «như một chỗ nghỉ chân», quanh năm suốt tháng chỉ mãi «tà tà». Chừ lên đây mới sáng mắt ra. Nhớ mà cười những ngày đầu ngỡ ngàng trên hành lang hun hút VK. Thầy giảng bài nhưng em vẫn chỉ giương mắt ra, vòng tay mà ngó. Suốt cả giờ sau mới thấy «thiên hạ» cặm cụi ghi, mới giật mình biết. Một tuần sau vẫn chưa ghi vào vở được. Em còn sợ dơ quyển vở thơm mùi giấy mới, bao bọc hẳn hoi. Em ghi nháp về nhà chép lại cả chục trang. Ôi là rã rời cả cánh tay.

Những bước đầu nào cũng bờ ngỡ dễ thương, sao em không mãi là em ngày đó nhỉ? Mãi nghĩ vẩn vơ em đến Thư Viện tự hỏi nào. Những tầng cấp màu vàng héo úa đưa em vào «thế giới tĩnh vật» đây. Em cởi áo mưa mang vào móc rồi bước vào phòng. Đó đây lura thưa những người đang cúi đầu trước trang sách rộng mở. Cũng những chao đèn vàng vọt những ấm cúng dễ thương vô cùng.

Em chọn bàn cuối phòng. Chiếc bàn này đối diện với khung cửa mở rộng, tí tách những hạt mưa bắn vào gáy lạnh lạnh làm em yêu thích. Chiều nay em muốn tìm đọc thêm tài liệu cho bài luận dồi dào ý tưởng. Nhất Linh, con người bản khoán và tìm kiếm. Em lấy thẻ đến mượn những cuốn sách đã lựa chọn hôm nào mà em cần thận ghi số lên bìa vở.

Khi ôm sách trở về bàn, em ngỡ ngàng thấy bờ vai phía sau một người con trai nào lạ như đứng đợi chờ gì bên chiếc ghế của em. Tia mắt chàng ta nhìn mông lung ngoài trời, có lẽ là đã trên rặng dương liễu ngoài xa. Khung cửa đã đóng kín từ bao giờ. Người gì đã hay chưa, mặc kệ người ta chứ

bộ. Tuy nghĩ vậy nhưng em bắt đầu bối rối. Em cố gắng quít đề vô tình vấp chân vào chiếc ghế sắt. Tiếng kêu rít lên làm người lạ giật mình. Và lạ chưa họ nhìn em bằng ánh mắt dịu dàng như đã thân quen lâu rồi. Ôi ánh mắt không hện hò, một đời lao đao tìm kiếm chữ bỗng hiện về đây.

Tuy vậy em vẫn cúi gằm mặt xuống tay chân như chưa bao giờ thừa thãi bằng. Hình như người lạ hơi mỉm cười khi bảo em : Cô bé dành bàn của tôi đó nghe. Ở là mắc cỡ, bàn ở đây mà dám bảo là của «độc quyền» với lại quen ai bao giờ mà cô bé tỉnh queo rứa hè ? Em muốn nói vậy nhưng không làm sao mở được «túi lém lỉnh» ở nhà để trên người lạ. Em chỉ nói bằng ánh mắt ngược lên nhưng sao hình như người ta hiểu. Họ giải thích thêm khi trở xuống mặt bàn : này tên tôi đó và câu «bổ cáo quan trọng» cô bé chẳng thấy sao ?

Em thẹn thùa nhìn xuống. Chữ Nguyễn công Nguyễn được ghi đậm nét dưới câu bổ cáo trong vòng gạch đỏ. «Không được ai ngồi ở đây, trừ tôi». Cái lối đùa cợt này con trai vẫn chơi với nhau, còn em — một kẻ lạ xa mà họ chẳng từ sao ? Em nghe tức tức, cơn giận hơn lên lên vào người. Ai thêm khóc với người lạ. Em định đời bàn khác cho yên thân nhưng họ đã ngăn ý nghĩ của em bằng nụ cười cầu hòa cởi mở :

— Xin lỗi, nếu cô bé giận, tôi đùa mà. Bây giờ nói thật là xin cô bé cho tôi ngồi cùng bàn, được không ?

Không hiểu tại sao như có cái gì trong đôi mắt đen sâu của người ta mà em gật đầu ngoan như thế. Em ngồi xuống, cố giữ vẻ tự nhiên trước khi kéo xô chiếc ghế cho hợp dáng ngồi nhưng thật ra cho xa cách họ. Cho em bình yên nghe không hở tia mắt xón xao, nghe không hở những nhịp tim rung động dịu dàng. Và người nữa, hãy đọc cho ngoan. Đừng nhìn em bằng ánh mắt chao ngợp đến bàng hoàng như thế. Đừng để em phải sợ bỏ về đi lang thang dưới cơn mưa vẫn vũ đã nghe người !

Em cắn môi — dấu nụ cười — khi thấy cái khoảng cách giữa người lạ và em. «Hai đứa» hai đầu mút bàn như hai cực cách xa. Họ đang cầm cúi viết viết gạch gạch. Khuôn mặt nghiêm trang mất hết mọi vẻ tinh nghịch lúc đầu. Cho nên em yên tâm ghi và đọc một cách miên man...

Không biết được bao lâu rồi nữa, cho đến lúc em giật mình. Một chiếc tàu bay xếp bằng giấy vở học trò bỗng hạ xuống trên trang sách em. Em ngạc nhiên đôi chút vì đoán chắc «cổ chủ» ngồi đó kia — đang làm bộ chăm chú học bài. Em giả vờ xô chiếc tàu bay ra để đọc tiếp. Nhưng kỳ thật em tò mò đọc lên những hàng chữ ghi nắn nót xuôi theo cánh tàu bay giấy. Những câu văn vờ vờ nghĩa len chen thêm những câu thơ Nguyễn Sa mà em hằng yêu thích. Trời hôm nay mưa chiều hay rất nắng. Mưa anh chẳng về bong bóng vở đầy tay. Nàng nhìn tôi bằng đôi mắt ngập ngừng chìm sè. Đôi mắt nhìn trời nhẹ nhẹ mây nghiêng...

Con trai chỉ «mơ» mơ mộng nghề chưa ? Em cố dấu nụ cười không được sau bờ tóc và giả vờ tự nhìn lật qua trang, xếp luôn «vị sứ giả»

(Xem tiếp trang 60)

truyện dài DUYÊN ANH

Lê văn Hoạch :

— Voici ma main

Elle a cinq doigts

En voici deux

En voici trois

Lê văn Hoạch cứ đem những bài «rê xi ta si ông» lớp năm ra đọc. Khán giả vỗ tay, khen Lê văn Hoạch nói tiếng Tây như Tây, dù khán giả, cả đời, chưa nghe Tây nói ra sao. Màn hài kịch chấm dứt, Bolaert Huệ lại biểu diễn bài mai hoa quyền và Lê văn Hoạch Khoa đưa tài bằng bài hát mới học thuộc. Tay vỗ đàn banjo, miệng hát *Hà nội chày** :

... Hà nội đẹp sao ôi nước Hồ gươm xanh thắm lòng

Bóng tháp Rùa thân mật êm ấm lòng

Hồng Hà tràn đầy

Hồng Hà cuốn tràn đầy sóng ngàn đời dâng

Hà nội vui sao những cửa đầu Ô tin tin gánh gồng

* Lời và nhạc Nguyễn Đình Thi. Bài hát khá dài. Tác giả trích hai đoạn và chắc chắn không đúng như nguyên bản vì trí nhớ của tác giả quá kém không thể nhớ nổi một bài hát cách đây 24 năm

Đáy ó Chợ Dừa
Kia ó Cầu Rền
Làn áo xanh mờ
Hà nội tươi thắm sống vui phố hè
Bồi hồi chàng trai những đôi mắt nào
Xen quanh rộn ràng Đồng Xuân
Xanh tươi bát ngát Tây hồ
Hàng Đào riu rít Hàng Đường, Hàng Bạc, Hàng gai
Ôi tha thiết lòng
Ta nhớ bao nhiêu mỗi tắc đất Hà nội nhuộm thắm máu hồn ta

Hà nội cháy
Khói lửa ngập trời
Hà nội hồng âm âm rung
Vang trong ta
Tiếng hô xung phong
Cầm hồn sôi găm nóng súng bụi đường reo
cuốn khói xác thù
Từng thịt máu tung từng bờ tường mái hiên từng mô đất từng
căn gác từng khu phố từng khe cống
Hà nội vùng đứng lên
Sóng Hồng reo
Hà nội vùng đứng lên

Khoa hát bài mới, được vỗ tay rất lâu. Nó chỉ mong, trong tiếng sóng rào rạt đó có tiếng vỗ của đôi tay con bé Liên. Hay một mình con bé Liên vỗ tay hoan hô nó. Là đủ. Khoảnh khắc, Khoa muốn quên bác Hồ, anh Kim Đồng, anh Lý, Nguyễn Hải Thần, Lê Văn Hoạch, bộ trống đồng, những giải thi đua... Tất cả đều xa vời, vô nghĩa. Con nhà Đường đã dẫn xác tới. Khoa ríu rít hỏi:

— Nó nói sao hở, mày? Nó có chê tao hát dở không?

Đường cười toe:

— Nó bảo mày hát ma nó cũng chê!

Khoa tiu nghịu:

— Thế là nó chê tao hát dở quá chứ gì? Tại bài Hà nội cháy khó, tao đánh đàn sai be bét.

Đường lắc đầu:

— Mày hát ăn giải thi đua mà. Con Liên nó thích lắm.

— Mày nói nó bảo tao hát ma cũng chê.

— Ờ. Tao hỏi nó mày hát hay không, nó bảo...

— Nó bảo sao?

— Thi nó bảo mày hát ma chê.

— Mày nhớ rõ, hở?

— Rồi. Nó bảo ma chê hay ba chê, bốn chê... À, đúng rồi, nó bảo mày hát ba chê.

Khoa đưa tay vuốt tóc. Nó ngẩng mặt nhìn trăng và huýt sáo. Đường chẳng hiểu gì, đập khế Khoa:

— Nó chê mày à?

— Ừ.

— Hôm nọ nó khen mày hát hay.

— Hôm nay tao hát ba chê.

Đường an ủi bạn:

— Lần sau mày cố hát thật hay nhé, Khoa nhé! Thôi tao về đây. Tao đưa con Liên về.

Khoa hỏi:

— Chị nó đâu?

Đường đáp gọn:

— Ốm.

Khoa gạ:

— Tao về với mày được không?

Đường nói:

— Ban kịch đi ăn bánh cuốn mà? Tao thèm ăn bánh cuốn, không ai cho đi ăn. Mày lại không muốn ăn. Lạ ghê!

Khoa nhún vai rất... nhỏ con thị xã:

— Tao không đói. Hay tao nhường mày đi ăn bánh cuốn, mày nhường tao đưa con Liên về?

Đường gạt phăng:

— Không diễn kịch anh lý không cho ăn, đến nhìn mồm ngưng chết.

Khoa vỗ vai Đường:

— Đi ăn thiếu này buồn bỏ bu. Chúng mình cùng về vậy.

Nó đi Đường ra khỏi sân đình. Cái đám khán giả kịch đã thưa thớt. Chỉ còn tiếng cười nói vọng lại từ đằng xa. Con Liên đứng chờ Đường ở cầu đình. Cầu bằng những phiến đá dầy, lớn bắc qua con ngòi hẹp. Bông con bé một nửa in trên cầu, một nửa in dưới nước. Gió lạnh và trăng cũng lạnh. Đồi tai bằng Đường lạnh ngắt. Nó không có áo sơ mi như Khoa để kéo cổ trùm gáy cho bớt lạnh. Đường mặc chiếc áo cánh nâu khoác ngoài chiếc áo bông may theo kiểu áo trấn thủ. Thế mà nó vẫn rét. Khoa mặc trần xi cái sơ mi nhuộm nâu nhưng nó không hề thấy lạnh. Đồi tai nó âm ỉm. Và gần tới chỗ con Liên đứng chờ thì đồi tai vị anh hùng chiến thắng Henri Rivière nóng ran. Hai tay nó đã thọc vào túi quần tây mà nó ngỡ mình còn hai tay nữa. Trung đội trưởng Khoa, chiến sĩ tàu ngầm, ông nhóc mơ thành Kim Đồng, ông nhóc tay đàn miệng ca trước hàng trăm người không biết xấu hổ, đang

xấu hổ ghê gớm. Cậu nhì đồng tháng tám ** tương lai, cháu yêu của bác Hồ, bố rồi quá thế. Cậu nghĩ làm Kim Đồng dễ hơn gặp con Liên. Và nói chuyện với bác Hồ ngon ăn hơn nói chuyện với con bé đã khen cậu hát *ba chề*, hát không chề vào cái khờ nào được.

— Ê Đường...

— Gì ?

— Tao đi ăn bánh cuốn đây.

— Mày mới vừa bảo ăn một mình buồn bỏ bu thôi ?

— Tao đói.

— Về nhà tao ăn khoai nướng. Ông vùi bốn củ khoai gác cạnh nồi củ kho ***. Trời lạnh ăn khoai nướng ngon nhất trần đời.

Đường nắm chặt tay Khoa. Ông nhóc này *nhà quê* đấy, ngây ngô đấy song nó khoẻ gấp hai lần Khoa. Nó chỉ thua Khoa sự khôn vặt. Tự nhiên, Khoa biến thành thằng bé quê mùa đần độn. Nó sợ hãi, ngượng ngùng. Khoa không can đảm bằng Đường. Thằng Đường dám nói chuyện hồn nhiên với con Liên, dám dẫn con Liên đi xem kịch và đưa con Liên về. Đường coi con Liên chỉ là cái *thờ* gì hết. Đường giống hệt thằng Luyến. Chưa biết buồn, chưa biết vui vì con gái như thằng Vũ, thằng Côn. Nên nó chẳng rụt rè, lúng túng trước mặt con gái. Nó lôi Khoa đi.

— Đây, Khoa..

— Gì ?

— Ông ức đau cả mạng mớ.

— Ức ai ?

— Con Liên. Rõ ràng nó khen mày hát bài *Nhớ thủ đô* hay mà tối nay nó *ba chề* mày ! Ông sẽ hỏi nó xem *ba chề* có phải là nó chề mày ba lượt cả thầy không.

Hai đứa đã đến cầu đình. Đường y hệt bà mẹ. Khoa là đứa con lần đầu tiên cấp sách đi học. Con Liên đợi lâu, trách móc :

— Bắt người ta chờ lâu quá.

Đường không thèm an ủi Liên, bi bô :

— Đây là thằng Khoa. Đẳng ấy vẫn khen nó hát hay, có làm sao còn chề nó hát *ba chề* ?

Nó buông tay Khoa ra :

— Chề những ba lần ! Đẳng ấy làm như đẳng ấy hát hay hơn nó.

Con Liên cười thích thú. Khoa bỗng vui lây. Và sự ngượng ngùng của nó trốn đi mất. Đường ngăn tò te :

** Được coi là nhì đồng tháng tám khó lắm phải là nhì đồng gương mẫu được xã đề nghị lên huyện và huyện đề nghị lên tỉnh.

*** Ở nhà quê miền Bắc, kho cá bằng nồi đất đun sôi thì bắc xuống để giữa bếp gió, đốt lửa chung quanh rồi lấy tấu trùm kín. Trấu cháy âm ỉ. Kho buổi tối, sáng sau trấu tàn và nồi cá cạn nước.

— Chề người ta hát *ba chề*, còn cười !

Liên cười ròn rã hơn. Con bé nhìn Khoa, hỏi xách mé :

— Biết *ba chề* chứ ?

Khoa gật đầu. Liên nháy mắt. Dưới ánh trăng sáng tỏ, Khoa nhìn rõ đôi mắt Liên. Đôi mắt long lanh, tinh nghịch. Liên nói :

— «Cu» Đường giỏi ghê ! *Ba chề* là chề ba lần. Hát không hay người ta chề cũng câu. «Cu» Đường hát đấy à ?

Cu Đường — ở nhà bố mẹ nó gọi nó là thằng cu — ngó Khoa, tỏ vẻ thương hại. Nhưng Khoa đang nhìn ánh trăng bạc giãi đầy trên mặt nước ao đình. Tâm hồn nó xốn xang. Chợt Liên gọi :

— «Cu» Khoa !

Khoa quay lại :

— Khoa, không có cu.

Liên cọ sát hai bàn tay cho ấm, xuyt xoa :

— Ờ, ờ... Xin lỗi nhé ! Lạnh khiếp, mình về thôi. «Cu» Đường đi trước, Liên đi giữa, Khoa đi sau. Liên sợ ma.

Ba đứa trẻ vui bước. Bóng chúng nó đổ trên đường trăng. Và đứa nhỏ dẫm chân lên bóng đứa kia. Mọi tối, trong túi quần tây của Khoa đầy lạc rang hay ngô rang. Những đêm trời lạnh, đi tập kịch về, móc lạc rang, ngô rang mà nhấm nhá thì tuyệt cú mèo. Khoa giận nó đã quên món quà mùa đông của tuổi thơ. Giá túi quần Khoa có ngô rang, chỉ cầu Khoa nhai ròn là con Liên lau lỉnh sẽ gạ xin ngay.

— Rét ghê nhỉ, «cu» Đường nhỉ ?

Đường âm ừ :

— Ờ, rét.

Nó không hề giận Liên cứ gọi «tên ở nhà» của nó.

— «Cu» Khoa có rét không, hở ?

Khoa hơi hơi ức. Nó đang muốn làm quen với Liên nên chỉ nhấm nhẫu :

— Đã bảo Khoa thôi, không có cu.

Nó nói thêm :

— Dân ở tỉnh không cần đặt «tên ở nhà».

Ra cái điều ta là dân thị xã. Con Liên tỉnh bơ :

— Thế à ? Xin lỗi nhé ! Liên thích gọi Đường bằng «cu» Đường, nghe vui lắm.

Liên đi chậm dần. Rồi con bé đi cạnh Khoa. Hai đứa sóng đôi bước. «Cu» Đường bỏ hai đứa một quãng xa. Trăng tỏ hơn. Con gió lạ vô tình lùa qua bờ tre, khóm lá. Tiếng gì đó, xao động cơ hồ tiếng thâm tình tự của cỏ cây. Con đường đã hẹp, tự nhiên, hẹp hơn. Nhưng, cũng tự nhiên nó chẳng còn dài như những đêm Khoa tập kịch về một mình. Khoa ngoái nhìn khúc đường sau lưng. Nó mơ hồ thấy dấu chân nó in lên dấu chân Liên và cả bóng hình nó in đầy dấu chân Liên. Khoa bỗng yêu con đường đất nhỏ nhẽ nhãi ánh trăng. Yêu con ngòi bé. Yêu chiếc cầu đá. Yêu bụi tre, khóm lá, bờ cỏ.

(Còn tiếp)

trên
tháng
ngày
buồn

VIẾT NGẮN

EM THƯƠNG CHI LẠ NHỮNG CHIỀU MƯA Ở MIỀN
nguyên đất lạnh này. Những ngày mưa bay, gió lạnh,
reo rì rào tạo cho em cái cảm giác đôi khi thật
nhàng, đôi khi thật buồn tẻ. Như chiều hôm nay, ngồi
cửa sổ nhìn mưa bay lất phất, em bỗng thương nhớ
em nhớ Khoa thật rồi, nhớ khuôn mặt lạnh lùng
thương mến : lạnh lùng như mặt nước hồ thu và
mến như những ngày mưa Dalat... Người đã đến
người đã khiến cho nụ hồng đầu đời của em chớm
Người thương mến, em muốn mãi mãi là nụ hồng bé
của thương yêu và muốn người là những hạt mưa bay
xuống phủ lấy hồn em, cho em hương một tình đầu
mộng, cho em nghe những lời êm đềm và tha thiết.
Chỉ mong ước có thể, ước mơ của em nhỏ bé quá,
đuối quá nhưng nó đã không thành. Người đã
lãng quên tất cả, người về bỏ lại sau lưng hình ảnh
một Dalat yêu kiều và nhất là một con bé Hoài hay
Khói đã vướng vào mắt em người biết chàng ? Em
chừng người là những sợi khói mờ ngự trị trong mắt
trong chốc lát rồi biến mất: Lợi khói có linh hồn của
oi, sao nở để lại trong tim em những nhớ nhung, u buồn
Em giận người rồi đó, em chỉ trách người sao lạnh lẽo
lúc gần nhau người lại không nói với em một lời nào
đến chữ người về để lại em với bao nhiêu ngỡ ngàng
luyến tiếc. Phải chăng giữa em và người có một
tường thành ngăn cách ? Em cũng không hiểu được...
xa người rồi, nhưng dấu xưa vẫn còn đó, còn những
chân của người nhẹ nhàng vang động đầu dây, cho
chìm vào vùng kỷ niệm xa xưa nơi đó có người và em
thiên đường của chúng ta, có những ngày thảnh thơi
tình đầu chớm nụ. Đẹp quá người nhỉ ? Người còn
những buổi tối thật lạnh cả nhà quây quần nói chuyện
vui đùa, em bắt gặp ánh mắt của người nhìn em, làm
e thẹn cúi đầu, đôi môi mắt sau u ẩn quá, em đọc được
yêu trong mắt người, đôi mắt người long lanh như
nói một điều gì ? Sao người không nói ?, người im lặng
làm em sợ, em sợ mình đọc lầm trong ánh mắt người
chàng ? Em chỉ xin người nói một lời, dù một lời làm
rộn rã hay thất vọng khổ đau. Em chờ người như
những cơn mưa quen thuộc của mùa thu...

NGUYỄN THỊ HOÀI DƯƠNG

BUỔI CHIỀU THỨ SÁU CÒN CÒN MƯA NHỎ BAY VỎ
thành phố buồn hiu. Khoác áo mưa lên phố lên thăm nhỏ
bên thân xưa để chiều tối quay về một mình muốn khóc.
Con đường thật dài đã bao nhiêu lần ngược xuôi vẫn thấy
vô cùng lạ lẫm trong trí nhớ. Hàng cây cao gầy như cả
một đời sau hắt hiu trên bước chân xiêu. Suốt từ dạo ấy
ngày người bỏ Sài Gòn đến miền duyên hải với từng đêm
đong thình nghe hàng phi lao thăm thì gọi mỗi sầu cảm
trên biển em chợt thấy hình như đã có gì thay đổi. Thu
vết màu mực phai dần theo tháng năm trời xuôi. Tình
như bóng sứ chợt với cánh trên mùa đông ấy. Có nên
trách cứ gì nhau để có lúc giận hờn nản nỉ thật trẻ con
trong bóng mây hạnh phúc hồng, hay lại lặng thình úp
mặt vào lòng tay non nghe hàng hoàng mạch máu con tim
tiết cho người một tờ dài bốn trang giấy vở rồi chầm
lửa đốt, lửa ủa vàng hơn màu mây chiều nào người đứng
nhìn bằng con mắt thật buồn. Thôi là cứ cất hết nhớ
nhưng buồn bã bây giờ vào ngăn kéo ở vương tiếp tục
chờ một ngày mai khác ngày hôm nay. Nhưng em bé con
vây yếu đuối biết có chờ được hết đêm dài lắm tới khi một
minh một nơi gọi về một nơi đến ngàn ngày vẫn chưa
người. Những ngày mưa lất phất bay ngang thành cửa
bóng nhớ vô ngần, em thêm được chìm trong khói thuốc
vay mờ mắt như lần thật xưa ngó ngần nhìn theo vòng
tròn khói thuốc tan dần trong phòng đợi ở phi trường
Cam Ly gió lạnh se từng cọng tóc bay. Ngày dài quá nên
có bao giờ người nhớ đến kỷ niệm thật ít có lẽ không
đủ làm chạnh lòng vũ chút nhớ thương. Riêng em hoài
vấn thả hồn trí phiêu du ngược đường về dạo ấy phương
ta có mãi chia ngăn phần đời còn lại nào ai hiểu, chỉ là
bây giờ em biết người còn mãi mê dong ruổi trăm phương.
Năm trang rồi sẽ hết cơn vui, sóng biển vẫn vô tình xóa
dấu chân đi làm chết dần kỷ niệm. Tiếng sóng vỗ về trên
cát gọi ngàn nỗi đau bùng dậy một lần vô cho tàn tạ xác
người nhỏ nhoi. Người sẽ chán nản như đã từng chán
sản rồi lại bỏ đi nữa cho hoài càng mịt mù tâm dạng.
Em bao giờ cũng thế, vẫn tiếp nối chuỗi buồn tênh bằng
tiếng gục gồ thật khô đến nhà trường, cơn vui chỉ
thoảng chốc còn nỗi buồn miên viễn ngự cao ở hồn trí.
Mùa thu đã già nửa hắt hắt mây xám ngắt, bỗng nhớ
người nỗi nhớ nhẹ như mây. Đời lâu muốn đi thăm nhưng
lại sợ phải ôn lại ngày vui mà tiếc nên đành ở đây nghe
ta hết thấy tình nồng. Tiếng hát học trò vỡ từng thanh
âm, chỉ còn nước mắt, châu đi naur trong lòng cát nóng
sầu xao. Mùa thu đang dần qua, ngày đã chìm cơn mê
đó người vất nhớ của một lần đã gặp đã xa.

NGUYỄN THỊ NGÂN TẢO

VIẾT NGẮN

trong
ngày mưa
qua

VŨ MỘNG LONG ● HỒI KÝ 10 NĂM LÀM BÁO

3 PHÓNG VIÊN, ĐẶC PHÁI VIÊN, BIÊN TẬP VIÊN,
BÌNH BÚT, TRỢ BÚT, KÝ GIẢ, THÔNG TIN VIÊN

Tôi là phóng viên của nhật báo *Xây Dựng*, một phóng viên phải kiêm nhiệm nhiều mục và được đãi ngộ quá ít so với công lao của mình như những phóng viên Việt nam khác. Cái may mắn mà tôi có là, thuê tôi làm phóng viên, chính trường Việt nam đây sóng gió. Luôn luôn họp báo. Họp báo cấp thủ tướng. Họp báo cấp tổng trưởng. Họp báo cấp tổng giám đốc. Hơi một tí là họp báo. Hội đồng tương lương cũng khoe họp báo. Họp báo ở Sài gòn. Họp báo ở lục tỉnh, ở cao nguyên. Vân vân... Đi họp báo, tất nhiên, phải viết bài tường thuật. Có hôm, tôi viết tới bốn bài tường thuật. Họp báo đâm ra sáng giá. Tổng Công Đoàn Tự Do họp báo xong, bên có Tổng Liên Đoàn Lao Công mời đi ăn cơm trưa! Viết tường thuật sao cho mỗi bài mỗi khác bây giờ?

Việt Tấn Xã đã viết tường thuật theo hai «thề văn». Xin đan cử:

« Dân tộc ta sắp bị chết đói cả lũ nếu chúng ta không chịu về quê làm ruộng ». Đó là lời tuyên bố của ông tổng trưởng X. trong cuộc họp báo sáng nay, 17-6-1965, tổ chức tại Bộ Canh Nông. Hiện diện trong buổi họp báo, người ta thấy, ngoài ông tổng trưởng X. còn có các ông... »

CÓ PHẢI LÀ NGƯỜI TA MUỐN KHÓC KHI LÒNG MỊT MÙ
u uất không hở bóng đêm. Như em đây này, chắt ngất
nỗi buồn rầu không người thám hỏi và tủi buồn gục ngã
trước những lời kiêu hãnh của một người nào đó. Em
nhủ mình rằng hãy quên đi những điều ấy để đừng buồn
không một thoáng so sánh, để đừng hỏi tại sao một
người thân lại có thể đối xử với mình như thế. Bóng đêm
ạ, mình là bạn với nhau, em hay kẻ lẽ và bóng đêm thì
chẳng bao giờ nói với em điều gì cả, cũng như Tici ấy,
Tici chẳng bao giờ an ủi em một câu nào đâu nhưng em
thì vẫn tiếp tục kể cho Tici nghe mọi nỗi niềm. Cho đến
một ngày, một ngày em cảm thấy rằng mình còn có bóng
đêm thì em thôi không làm rộn Tici nữa. Tuy bóng đêm
không nói gì nhưng buồn rầu lắng xuống hiền hòa như
giòng sông chảy lặng lẽ. Không gào thét, không khóc than
như biển sóng mùa đông nữa bóng đêm ạ. Nhưng thôi,
em phải nói đến một cái gì êm ái hơn, nhẹ nhàng hơn
nỗi nặng nề làm sẵn vai ấy bóng đêm nhỉ. Em muốn nói
cho bóng đêm nghe về những quyển vở trắng tinh mà
ngày ngày em ôm đến trường, của Tici tặng em đấy. Đó
là một chút gì còn sót lại cho thấy rằng Tici còn nhớ
đến em. Bóng đêm biết là lòng em êm ái dường nào khi
nhận được món quà dễ thương ấy? Nhưng Tici ạ, giờ thì
Tici quên em thật rồi phải không? cũng không hẳn là
quên nhưng em muốn nói rằng Tici không yêu em nhiều
như ý em muốn. Có những cái làm ấm lòng người khác
nhưng lại làm băng giá lòng mình bóng đêm nhỉ. Ồ,
bóng đêm biết Mai Chinh chị em chứ, Mai Chinh cũng đã
đi xa, Mai Chinh thì sinh ra là để sống trong hạnh phúc
nên bên Mai Chinh em cũng được hưởng chút hơi ấm
bạn bè. Mai Chinh đi, mang theo hạnh phúc và em thì
cứ thích vui đầu vào những trang vở trắng tinh, trắng
như tâm hồn Tici ấy bóng đêm ạ. Xa xôi ai biết ai buồn,
chút lòng ta khóc cho đời quạnh hiu. Bóng đêm ơi!

TRẦN

cây kim trong tay

Ngày nay, có một điều khó hơn tìm kiếm cây kim
trong đồng rơm, đó là thấy một cây kim trong tay một
thiếu nữ!

ARMANOL JSMAROL

cho
lòng
quạnh
hiu

VIẾT NGẮN

● Sáng ngày 15-8-1965, trung tướng Nguyễn Khánh đã mở một cuộc họp báo tại đại lộ Thống Nhất. Phóng viên trong và ngoài nước đã tới đông đủ. Hiện diện trong buổi họp báo quan trọng này, người ta còn thấy nghị phó thủ tướng Đỗ Mậu và Nguyễn Lưu Viên. Mở đầu, trung tướng Nguyễn Khánh xoa cằm và nói: « Tôi lên núi, cạo râu nhẵn nhụi rồi mới xuống Sài Gòn » rồi trình bày tỉ mỉ những vấn đề sống còn của miền Nam. Trước tiên, trung tướng nói...

Mỗi đoạn bàn về một vấn đề nào đó, bài tường thuật được ông phóng viên đặt cho nó một cái « xú tí ». Đề bài đỡ đặc xít chữ và người đọc có thể nhận rõ từng vấn đề. Khi đã đăng hết « lời vàng ý ngọc » — nhiều câu ngớ ngẩn chỉ đáng viết « pô tanh » bài tường thuật viết.

— Sau chót là phần phỏng vấn của ký giả trong, ngoài nước. Ký giả báo X hỏi... Trung tướng trả lời... Cuộc họp báo chấm dứt hồi 12 giờ cùng ngày.

Lâu nay, tôi không có dịp đọc bản tin Việt Tấn Xã nên không biết họ có « sáng tác » thêm « thể văn » tường thuật nào. Chứ mấy năm trước, lối viết tường thuật họp báo hay những chuyển kinh lý của nhân vật cao cấp trong chính phủ là lối viết quen thuộc của phóng viên Việt Tấn Xã. Hồi ông Nguyễn Ngọc Linh làm Tổng Giám Đốc cơ quan này, ông mở cửa «chiêu hiền, đãi sĩ » nên Việt Tấn Xã có những bài phóng sự chiến trường, những bài tường thuật họp báo, phỏng vấn các nhân vật chính trị khá duyên dáng và sôi động của các ký giả Dzoãn Bình, Duy Sinh, Mai Anh... Và hồi đó, phóng sự chiến trường của Dzoãn Bình viết ở Việt Tấn Xã được các báo khai thác nồng nhiệt. Ít khi báo chí tư nhân khai thác phóng sự của Việt Tấn Xã. Đó là sự thành công riêng của Dzoãn Bình, một phóng viên mà nếu đời sống vật chất đầy đủ sẽ trở thành một phóng viên sáng giá. Trước năm 1963, ông Hiếu Chân đã hết lời ca ngợi phóng viên Trần Văn Ngô của Việt Tấn Xã ở cái « sa pô » của một bài phóng sự tường thuật của ông Ngô đăng trang nhất nhật báo *Tự Do*. Tôi thấy ông Hiếu Chân hơi quá đáng. Ông Trần Văn Ngô, dù là cử nhân luật khoa, không thể viết hay hơn Doãn Bình. Nhưng ở Việt Tấn Xã, ông Ngô đã là « xếp » của Doãn Bình !

Một số phóng viên chiếu ba, tư của làng báo đã nhào vô Việt Tấn Xã và khi trở ra, họ bị « méo mó nghề nghiệp ». Họ viết tường thuật họp báo, không cần ký tên, tôi vẫn đoán được họ đã làm ở Việt Tấn Xã. Không hẳn lối viết Việt Tấn Xã không hay hoặc sai lầm, Nhưng nếu viết báo tư nhân giống viết cho Việt Tấn Xã hay giống lối viết của nhà nước, là một thất bại. Một bài tường thuật của báo *Hòa Bình*, chẳng hạn, không được phép giống bài tường thuật của báo *Chinh Luận*, mặc dầu cả hai báo đều tường thuật một cuộc họp báo. Mỗi tờ báo có riêng đường lối, riêng màu sắc. Hoàn cảnh báo chí Việt Nam hôm nay, vì ít ký giả lại nhiều báo nên màu sắc riêng, hầu như, không có. Một ký giả làm ba bốn báo, cùng ký bút hiệu hoặc cùng viết một giọng văn thì khó mà có màu sắc độc đáo. Thí dụ : Tôi thích đọc *Sức Mấy* viết *Máy chó*. Nhưng *Sức Mấy* còn viết *Sở Tay Sức Mấy ở Chinh Luận* không hay bằng

Sức Mấy ở Hòa Bình. Cho là thế đi. Thì *Hòa Bình*, *Sức Mấy* là cái độc đáo của *Hòa Bình*. Tôi không thích *Tiền Tuyền* nhưng phải đọc *Tạp ghi* của ký giả Lô Ràng. Bởi ký giả Lô Ràng chỉ viết *Tạp ghi* cho *Tiền Tuyền* và chỉ ở *Tiền Tuyền*, ít ra cũng độc đáo nhờ ký giả Lô Ràng. Vậy thì người phóng viên viết tường thuật các cuộc họp báo, các buổi sinh hoạt nghị trường, các buổi sinh hoạt chính trị đảng phái, không thể nào viết theo một khuôn mẫu quen thuộc hoặc, giờ đây, viết theo bài dạy của các bậc thầy báo chí ở các Viện Đại Học các «cua» Hàm Thủ Báo Chí. Muốn viết được một bài báo, đồng ý là phải có thầy dạy đi. Muốn viết một bài báo hay, muốn trở thành phóng viên xuất sắc không ông thầy nào dạy nổi, không có «cua» nào dạy cả, mà phải học ở kinh nghiệm bản thân và phải biết sáng tạo. Lĩnh vực nào cũng cần phát minh sáng chế sáng tạo. Người phóng viên không được phép viết bài tường thuật như một nhà văn viết tùy bút, truyện ngắn. Cuộc đời khác mộng tưởng. Cuộc đời thật. Mộng tưởng giả. Tạm coi Nhà Báo là Cuộc Đời và Nhà Văn là Mộng Tưởng. Dẫn thân hay viễn mơ cũng đều chỉ là mộng tưởng. Sáng tạo mà tôi muốn nói là sáng tạo lối viết tường thuật riêng cho mình.

Con đường báo chí đông người bước hàng một. Dẫn đầu là những Trần Tấn Quốc, Nam Đình, Chu Tử... Con đường quen thuộc quá. Độc giả nhìn mãi vẫn thấy bóng cổ thụ che khuất cỏ xanh. Nếu anh cứ đi trên con đường quen thuộc, xuất sắc lắm, anh vẫn xếp thứ nhì. Và độc giả không quên Trần Tấn Quốc (Tôi thí dụ thôi...) Nhưng nếu anh kiếm một con đường riêng chưa có ai đi, dấu con đường ấy nhỏ bé, gồ ghề đầy cỏ dại, mà đi. Đi đơn độc đi lủi thủi. Độc giả sẽ thấy anh ngay. Sẽ thấy anh ngay vì con đường chỉ có một mình anh đi. Dễ nhận anh quá. Nhận ra anh, quen tên anh, thích bài viết của anh (anh viết không giống ai) anh sẽ nổi tiếng. Lấy trường hợp tôi — cái tôi đáng ghét — làm thí dụ. Tôi viết truyện ngắn từ năm 1960. Mãi đến năm 1964 vẫn chẳng ai chú ý tới bút hiệu Duyên Anh. Người ta chỉ theo dõi Mai Thảo, Nguyễn Mạnh Côn, Dương Nghiễm Mậu, Võ Hồng... Tôi viết dấu tôi cố gắng viết hay hơn Mai Thảo, nói về tôi người ta vẫn nghĩ đến Mai Thảo trước. Tôi bèn viết truyện con nít, thứ truyện ở Việt Nam sau Lê Văn Trương, Tô Hoài Nguyễn Đức Quỳnh thì không ai viết nữa. Và từ năm 1954, con đường hoa hèn cổ đại này ai cũng chê. Tôi lấy cái chê của thiên hạ làm thích, đơn độc lên đường. Cuốn *Thằng Vũ* được khích lệ. Viết thêm. Được nhiều người biết và coi tôi là «nhà văn của tuổi thơ» tuy chả bao giờ tôi là nhà văn của tuổi thơ cả. Tôi chỉ là người viết truyện bình thường và viết đủ loại vui buồn trong xã hội ! Nhờ biết mình, biết người và biết chọn con đường riêng biệt vắng vẻ, tôi đã tạo cho tôi được cái tên. Hay hoặc dở nó vẫn là cái tên.

Làng báo hôm nay thật đông đúc. Đến nỗi, là người trong nghề, tôi cũng không nhớ nổi hết tên các phóng viên, ký giả mới nhập nghề viết báo. Muốn tạo cho mình một cái tên, người phóng viên trẻ tuổi bây giờ phải vất vả và chịu đựng thời gian cố gắng lâu dài. Và bắt buộc, phải có một lối viết báo không giống lối viết báo quen thuộc. Thú thật, từ hai năm nay, các bạn sinh viên tốt nghiệp... cử nhân báo chí ở các Viện Đại Học có phân khoa báo

chỉ đã hàng say hành nghề. Các bạn đã chứng tỏ là những người phóng viên có kiến thức đại học nhưng các bạn chưa viết được những bài báo xuất sắc, gay xúc động cho người đọc. Nay cả những người tốt nghiệp ưu hạng từ Mỹ về như bà Phương thị Hạnh cũng chưa có nổi một bài báo đáng giá! Điều này chứng tỏ rằng, biết viết báo là một chuyên, viết sao cho hay lại là một chuyên. Tôi nhắc lại: Không ông thầy hay sách nào dạy viết báo cho hay được cả. Muốn viết hay phải khép mình vào cái vỏ ốc, tự khó khăn với chính mình, quên cái cử nhân báo chí của mình đi, học hỏi kinh nghiệm của đàn anh, của những người bằng tuổi mình, chịu khó đọc bài của đàn anh và chửi bỏ khuôn thước. Mỗi bài tường thuật là một đổi mới cách trình bày là một sáng tạo lối viết. Tôi nói câu này có vẻ chủ quan: Phan Nghị viết tường thuật là một Phan Nghị phóng viên vào hàng đầu ở đây. Phan Nghị viết nhiều bài tường thuật lớn nhưng tôi thích nhất bài tường thuật hôm tường thuật Địch nhận chức tư lệnh quân đoàn 1, bước xuống phi trường Đà Nẵng trong không khí oi bức hạn thù của năm 1966.

Tôi rất tiếc không đủ tư cách thảo luận với các bạn trẻ làm thế nào để viết được một bài tường thuật xuất sắc. Có lẽ Phan Nghị cũng khó nói được bí quyết này. Tôi chỉ nói như vậy: Để đến khi viết được những bài tường thuật xuất sắc, Phan Nghị có một số tuổi nghề nghiệp và ít nhiều may mắn. Sự may mắn càng ngày càng hiếm hoi đối với những người tuổi trẻ làm văn nghệ và báo chí. Nhất Linh, Khái Hưng mà khởi sự làm văn nghệ ở hoàn cảnh này cũng khó gây chú ý. Mai Thảo, Thanh Tâm Tuyền sẽ chẳng tạo nổi một tiếng động nếu khởi sự Sáng Tạo vào bây giờ. Bây giờ, lãnh vực văn nghệ tấp nập. Bây giờ, lãnh vực báo chí đông đúc. Có người xuất bản mấy tập thơ, vẫn chưa thấy ai gọi mình là thi sĩ. Có người làm báo hai, ba năm vẫn bị tường thuật vào nghề. Họ không ngoi lên được, đâm ra cay cú và chửi bới đàn anh ngăn cản họ, chèn ép họ. Đàn anh nào ngăn cản? Tại họ chưa có gì khác lạ hơn đàn anh và họ thiếu may mắn. Thế thôi. Nói về sự may mắn, tôi kể trường hợp tôi. Đầu năm 1964, báo chí đã lạm phát (Trong buổi họp báo của ông Tổng Trưởng Thông Tin Đỗ Mậu tại Tòa Đô Sát, Bộ Thông Tin đã «thau òi» báo nhiều quá.) nhưng lạm phát ngửa đi chứ không lạm phát ngửa bay như hôm nay. Sự lạm phát được ổn định bằng quyết định ngửa xuân là đóng cửa hết báo chế độ cũ. Tôi vào nghề báo như đã nói ở chương đầu, may mắn được chủ báo cho viết bài quan trọng nơi trang nhất, trang tư. Rồi làm phóng viên chạy ngoài. Nhật báo Xây Dựng được coi là phần trung của công giáo sau mấy tháng im hơi lặng tiếng từ chính biến 1-11-63. Còn được coi là một phần kháng trước những khiêu khích của một số lãnh tụ phật giáo quá khích. Người công giáo đọc Xây Dựng — và đọc ủng hộ nhiệt liệt — để dành, người phật giáo cũng tìm đọc xem thái độ của công giáo ra sao. Số độc giả rộng rãi. Nhật báo mà lá bài thi ở Việt Nam từ xưa đến nay mới chỉ có Xây Dựng hồi mới ra, nhất là vụ án Đặng Sĩ. Báo in 80 ngàn không đủ cung cấp miền Trung, in thêm. Có hôm, cùng ngày in báo mới và in lại cả báo cũ.

(Còn tiếp)

Bông hồng cho tình đâu

như ngọn
gió đông
•
lệ hà

Như một loài ngân thử ngũ suốt mùa đông và chợt giết mình thức tỉnh, tôi cũng ngạc nhiên thấy tâm hồn mình hướng tựa về anh mất rồi. Bao tháng năm mê vùi trong tình cảm hoang vu không định, vào về những bờ nhưng, rồi rồi, sao xuyên bây giờ anh lại là nỗi xót xa của một linh hồn trống vắng — lao đao.

Anh đến và đi qua đi. Chúng như anh hề và kang trời thân quen cũ. Chỉ còn lại tôi và tháng ngày rơi rớt lại đồng sương đầy rẫy lệ xa và ngé mắt heo da như nước mắt chiều say hoang làm vàng cộng cổ buồn phần. Tôi đi

Sao tôi vẫn vương mang nỗi buồn như mắc lưới chiều êm?

Sang nay, tôi đạp xe vòng quanh những đường phố. Trên đầu, những hàng cây xanh mướt rực sáng và tươi mát sau những cơn mưa, xuyên qua đám lá, một mảnh trời xanh biếc. Tôi băng khuông tự hỏi Anh đang làm gì? Bên bàn học với chồng sách vở cho một kỳ thi đầy chán ngán hay đang cười vui ở một góc trời nào đó, cùng bạn bè thân quen, không thể thiếu? Lòng hoang mang, tôi đã lang thang cùng khắp. Những vòng tròn tiếp nối — bánh xe cứ lăn hoài như nhịp sống đang lặp đi, lặp lại mãi một điệu buồn quen thuộc đến nhàm chán.

Từ tiệm café bên đường vang ra tiếng hát Khánh Ly ray rứt «Tình ngỡ đã quên đi. Như lòng cổ lạnh lùng». Và lời nói đùa của anh hôm nào bỗng hiện ra «H. có tình nào để nhớ chưa»? Tôi nhớ hôm đó, tôi đã nhìn anh bằng con mắt buồn u ám; nhưng đối mặt thì nhẹ thoàng một nụ cười. Tôi khẽ lắc đầu và ngược mắt nhìn lên cao. Lòng rung rung một nỗi buồn dầm ảm. Bất cứ lời nào ở anh cũng làm tôi xúc động, muốn khóc. Tâm hồn như một cung đàn căng thẳng, sẵn sàng ngân lên những tiếng ngân trầm buồn, vang mãi trong thính không. Tôi bao giờ vào mùa yêu, phải không? Tôi đi có phải vì tôi gửi hoa đi trong gió mà không mong nhận lại chất hương thơm, nên nụ cười anh thoàng gửi cũng đủ làm hồn lao đao, chaoáng ngợp? Nhưng nỗi xao động đó, không bao giờ tôi nói cùng anh, hay bất cứ một ai, nên hoài hoài, đối với anh, tôi vẫn luôn luôn lạnh lùng — khó hiểu. Những cái nhìn thì không định nghĩa, được

gi, không bao giờ nói trọn vẹn và đầy đủ hộ hai trái tim. Nên mình hoài hoài cách xa — cho nên tôi hoang mang trên dòng sông tình cảm trôi xuôi — xa khuất.

Có những lần gặp nhau, tôi chỉ chống tay lên cằm nhìn anh không nói. Anh hỏi, tôi chỉ trả lời bằng những cái lắc đầu nhẹ, nhíu mày hay gật đầu. Anh hờn giận bảo « không thích nói chuyện há? » Anh hoài hoài hiểu lầm hay cố tình không hiểu, hở T? Và tôi thì bao giờ cũng ngượng ngùng che dấu cảm tình mình bằng vẻ thờ ơ và đứng đưng (về đứng đưng mà anh đã bảo « như bực thêm ciment xám lạnh »). Dĩ nhiên, anh phải hiểu, dù thương yêu có tràn ngập, tôi cũng phải « ngại tạo » chứ anh. Hơn nữa, tôi có cái thú được khám phá và giữ kín riêng mình những góc cạnh của một khung trời thương yêu. Không biết sự lầm lẫn có bắt đầu từ đó không T nhỉ?

Tôi thường ao ước sự tình cờ. Nhưng có lẽ không có sự tình cờ nào xót xa như sự tình cờ đã đun dùi cho tôi buổi chiều hôm ấy, buổi chiều đã đẩy nụ hồng trong tim chúng ta vào một góc thật tối, tôi tả và run rẩy thật buồn khi chiều vào tối, tôi vẫn thường có thói quen tìm một góc khuất trong vườn và ngồi ôn lại tuổi nhỏ, bạn bè và những kỷ niệm những mến thương mà chúng ta đang vun xới cho đóa hồng đầu tiên trong đời. Chiều đó, tôi ngồi trầm mặc trong vườn, nhìn một chút nắng đang cố lấp đọt cau xanh ngắt và nhớ tới anh với nét cười thơ trẻ, đôi mắt đăm đăm. Hôm qua đó anh, một cô bạn gặp tôi và bảo « Ta biết T của mi rồi! » tôi mỉm cười, vợ vĩnh « T nào mà của

ta? » Vy, cô bạn ngúng nguẩy thật xinh « thôi, mi điệu ta ghét lắm T, mà mi viết đầy bàn học chữ T nào... » Tôi chớp mắt (mỗi lần nghe nhắc đến anh là tôi hay chớp mắt, ngượng ngùng. Lũ bạn cứ đùa hoài « Eo ơi » nhỏ e điệu ghê. Nhắc đến chàng là hẳn chớp yêu « mi nợ! » kỳ ghê há anh) Vy liền thoảng « Mi chịu chưa. Bữa hôm ta thấy chàng ta đi với mi nè! » tôi bỗng đỏ mặt « Ầu! Láo... mi... » thôi được mi thử nói « đặc điếm coi » Vy bỗng khen « mắt hấn ta hình như... đẹp phải không mi » tôi ngó hấn « Mắt đẹp? » Vy ngân nga « thì... thì tau nghe mấy đứa nói T mắt đẹp mờ... » Tôi bỗng phì cười « nghĩa là nghe nói chưa thấy phải không » Vy đỏ mặt, bèn gật đầu. Tôi « tấn công » tiếp « Và chuyện mi thấy ta cũng là chuyện thổ luôn » Vy bèn cười trừ. Tôi tuyên bố « cũng như ta và T vậy. Chỉ là chuyện thổ thôi! » Khi Vy về, tôi cứ hỏi thăm. T nào mà « mắt đẹp? » với anh thì không rồi đó, nhưng mắt hay buồn và u trầm quá đỗi, tựa như thu trọn cả một trời thu, T ơi / tôi nghĩ là tôi sẽ kể cho anh nghe câu chuyện Vy kể, (nhưng ta sẽ dấu đi lời « tố cáo » của hấn ta là « tên anh viết đầy bàn học » nhưng tôi chưa kịp kể, thì đám mây đen đã bao phủ, đã che kín bầu trời mùa hạ của tôi rồi. Tôi không biết có nên trách T không? Khi đã vô tình đẩy tôi vào một chân tường không lối thoát, đã tạo hố ngăn cách một rộng ra giữa hai chúng ta.

Tôi nhớ Nguyễn đình Toàn hình như có nói « không có sự tình cờ nào đẹp hơn khi biết mình bắt đầu yêu. Đó là những bông hoa nở trong sự yên tĩnh của cuộc đời » Tôi đã không được diễm phúc đó. Khi tôi bắt đầu yêu,

thì sự tình cờ đầy tràn tới, và đã phá vỡ tất cả những hàng rào, những lối đi vào tim tôi, dẫm nát cả nụ hồng đầu đời bé nhỏ, tội nghiệp. Trần đã đến, trong khi tôi mơ mộng, tôi nhớ tới anh Trần hỏi tôi « ngồi làm gì đó H? » Tôi ngược lên, mỉm cười dịu dàng « H đang nghĩ tới... » bất thần Trần nắm lấy tay tôi, đôi mắt đăm đăm thật dữ. Tôi hoảng hốt, ngồi như im sững, như một pho tượng đá và T nói miên man « Je t'aime ». Bao lâu rồi H. biết không? sao H đứng đưng, sao H cứ giả vờ không biết hoài thế? Tôi run lên, tôi cố rút tay ra và tôi cũng vừa kịp thấy anh thật bình tĩnh, ngược mắt lên trời hít một hơi dài như nén tiếng thở dài — trên lối đi và chậm rãi bước về phía tôi. Đôi môi run rẩy, anh mỉm cười thật buồn. Đôi mắt anh chao ơi! T ơi! tôi muốn gục khóc trên vai anh, muốn nói nhiều lắm, nhưng tôi không can đảm. Tôi kinh hoàng nhìn anh, tôi cúi đầu nhìn bàn tay đỏ lên vì tay T siết lấy và chột hiểu « thế là hết! » tôi bỗng run lên và vùng chạy vào nhà. T ơi! tội nghiệp cho em quá. Sao T lại là bạn thân của anh? Sao Trần chọn buổi chiều quái ác đó để tỏ tình yêu? Sao em không can đảm để nói với anh sự thật? Hết rồi! hết thật rồi! Tôi khóc thật nhiều. Khóc trong mê vùi sáng sớm. T ơi! T ơi!

Tháng ngày sau đó là những đứng đưng những ngẫu cách cố tạo. Nhưng em cũng không nói được gì, không giải thích được gì hết. Đôi khi nhìn anh chột quay mặt, dấu đi tia nhìn âm thầm, tha thiết, em chột phẫn nộ vô cùng. Tại sao anh không đến bên em, không hỏi em, không nghe em giải thích? Không T ạ. Em không muốn

mắt em

*Mắt em khê động mây hồng
Anh, cây ước vọng chờ mong tháng ngày*

*Xin em thôi giọt tình phai
Anh, con bướm mộng bay bay mắt tình.*

mười sáu

*Môi em vừa chín mộng vàng
Tóc xanh hoang dại che ngang vai buồn*

*Tháng ngày em vẫn lớn khôn
Vàng trắng hôm trước còn vương hương nồng*

lục bát mùa thu

*Lá thu gom tặng cuộc về
Em như chim nhỏ hôn mê cuối trời
Anh, mây trắng mộng một đời
Lặng nghe chim nhỏ hót lời thiên thu*

NGUYỄN NGOAN

anh nghìn trùng xa cách», không muốn chúng ta kết thúc như câu thơ mà em rất thích:

Vàng trắng vừa xê vùng chung đôi.
Em đã xa như dĩ vãng rồi.

Tình cũng quan san như đây mắt.
Một hàng mi lặng mấy trùng khơi!

T ơi! em hy vọng rằng anh hiểu, để một chiều — như những chiều xưa đến bên em chúng ta sẽ vun xới, cho nụ hồng không bao giờ héo nghe anh.

Câu chuyện Trần chỉ là ngọn gió đông thổi vào nụ hồng bé bỏng, nhưng sẽ không bao giờ làm gãy nụ hoa để rơi lại những giọt nước mắt tiếc thương phải không T? Anh hứa đi. Anh cười đi T — T của em, của những ngày xưa ưu ái, đại khờ.

1. Ở tuổi bạn vẫn đề nào được coi là « vấn đề lớn », chi phối nhiều thì giờ nhất, tại sao?
2. Bạn quan niệm như thế nào về tình yêu ở tuổi học trò, sự giao thiệp rộng rãi giữa trai và gái, có nên khuyến khích hơn chăng?
3. Ý kiến của bạn ra sao về các phong trào trẻ bây giờ. Có phải bạn là người lúc nào cũng bận rộn tới chuyện theo đuổi « mối »?
4. Có bao giờ bạn bạn nghĩ tới chọn nghề nghiệp trong tương lai? Điều đó làm bạn băn khoăn nhiều không?
5. Hẳn bạn có rất nhiều ước vọng, bạn muốn nói điều gì với những người chưa quen biết?

Chi tiết tham dự cuộc phỏng vấn này đã đăng liên tiếp trong TN số 19 và 20.

BẠN NGỌC THAM DỰ
CUỘC PHỎNG VẤN BỎ
TÚI CỦA TUỔI NGỌC

NGUYỄN DŨNG QUANG
17 tuổi, Duy Tân (Phan. Rang)

1.— Cũng như hầu hết các bạn ở tuổi thì làm « công Tử », học, phải, học là vấn đề lớn nhất, và rõ ràng là đề được hoãn dịch (sự thật đau lòng).

2.— Phải công nhận tình yêu ở tuổi học trò là đẹp. Đẹp tuyệt. Vấn đề giao thiệp giữa trai và gái ở tuổi này phải có giới hạn nào đó thôi, đừng quá lố.

3.— Ở một tỉnh nhỏ, phong trào trẻ, không có ý kiến vì không chú ý. Mode thì không. Học trò mà! Hơn nữa, lý do tại chành. Nhưng thích nhìn những kiểu áo quần lạ để làm nhảm: Quái lạ, kỳ cục hử?

4.— Bây giờ còn nhỏ, đôi lúc, cũng nghĩ đến chuyện lên đại học theo phân khoa nào, băn khoăn một lúc rồi thôi. Chỉ lo vùi đầu học thi.

5.— Ước vọng ai chẳng có. Gần nhất là thi đậu Tú Tài và tương lai, mơ mộng mình làm được gì vĩ đại cho Việt Nam hiềm nỗi không đủ tài sức. Còn nhiều, nói sao hết và ai thông cảm cho?

LEU THI HOANG NGÀ
16 tuổi, Mỹ Phước

1.— Ở tuổi tôi vấn đề lớn, chi phối thời giờ nhiều nhất là sự học.

2.— Tình yêu ở tuổi học trò tuy thành thật nhưng thiếu suy xét. Tình cảm ở lứa tuổi này đáng khuyến khích nhưng trong một giới hạn.

3.— Phong trào trẻ bây giờ tôi chưa thấy nhưng có gì gọi là hay, đẹp cả. Riêng tôi không có cảm tình về phong trào trẻ bây giờ nên không có ý kiến. Về mối cũng thế.

4.— Hai chữ « tương lai » lúc nào cũng ám ảnh trong trí tôi. Nó làm tôi băn khoăn không ít.

5.— Hẳn tôi có rất nhiều ước vọng nhưng không muốn nói với người chưa quen biết.

TRẦN THỊ THU VÂN
16 tuổi, Bùi thị Xuân (Dalat)

1.— Nghĩ đến sang năm đi thi tú tài, tình cảm đối với người bạn trai vừa quen với giận hờn vợ vẫn chi phối nhiều thời giờ nhất.

Chẳng hiểu tại sao cả nhưng vẫn nghĩ rằng đến cái tuổi nào đó thì tình Vân hay một số bạn nào đều như vậy.

2.— Tình yêu học trò thơ mộng và đẹp làm sao nhưng phải có giới hạn, không nên buông thả.

Tối hơn hết, tình yêu học trò phải đúng nghĩa của nó đừng « bé cái làm mà hư bột hư đường ».

Có khuyến khích hay không là tùy các bậc người lớn có hiểu tại trẻ ngày nay không, nhưng theo Vân thì cứ theo phái Trung dung.

3.— Phong trào trẻ bây giờ loạn rồi, Vân không đề ý tới nhưng nghe lời bạn nói thì sợ bất rưng rưng.

Hầu như Vân không bao giờ bận tâm đến « mối », may mắn cho cái gì mặc cái đó, không thắc mắc gì cả.

4.— Thích làm cô giáo nhưng cứ sợ « mưu sự tại nhân, thành sự tại thiên » và sợ nhiều thù lắm nên cho nghề nghiệp của Vân vào góc rồi, lâu lâu nhớ lại để cố học hơn thôi.

5.— Ước vọng thì Vân ước nhiều lắm hằng hà sa số. Vân chỉ muốn nói với những người chưa quen biết là:

Phải chi Vân mau lớn để đi làm giúp gia đình. Còn những ước vọng khác Vân chỉ muốn nó được kết quả tốt nhưng cứ sợ ông trời...

NGUYỄN THỊ BAN MÊ DẦN
18 tuổi, trường Hòa Đa

1.— « Vấn đề lớn » chi phối nhiều thời giờ nhất là đời sống và không khí famille. Có «vừa vắn» về vật chất có «thoải mái» về thương yêu, từ đó mới là động lực thúc đẩy... kể đến là nhân thế.

2. Tình yêu ở tuổi học trò ư? Để thương chi lạ. Nhưng cũng ghê vó cùng nếu «nhị vị» cùng ngồi một lớp. Theo ý thích Ban Mê chỉ nên khi người đó thật xa ta.

Còn giao thiệp giữa trai và gái bắt buộc phải có, vì nó làm tăng « thuật hùng biện » cho mình nữa cơ. Cũng xin vừa phải thôi nha.

3.— Không có ý kiến. Nhưng vô cùng hoan nghênh xúc động với những cuộc xuống đường gần đây của SVH³ thật sự. Theo một đề làm gì khi «thời thế tạo anh hùng». Và chẳng trong cái quạu lý hắt hiu này «mối» hử còn xa với lắm lắm.

4.— Một đôi lần để rồi ôm mặt cười đầu chẳng dám với trông, băn khoăn thì thừa rằng có, nhưng cũng vừa đủ để nguây tọc mà thôi lên : thấy k?

5. Đi mà chẳng vơm hạt mơ chi ngọt rồi gây số ngậm ngùi cái hồ. Ước mong lớn nhất là hòa bình, để hưng lại tình người, chiến giải tình người gặp phủ nhân loại.

Ở người chưa quen, mong muốn muốn chung nỗi thác trêu mếu. Bởi nó đơn nhiều rồi, xót xa nhiều rồi.

DOANH DOANH.
17 tuổi, trường Cơ Đốc.

1.— Việc học — vì tuổi 17, đã đủ lớn để nghĩ tới tương lai của mình và không có con đường nào, dẫn đến khu vườn ươm cây ước mơ, ít chông gai hơn sự học.

2.— Dễ thương — nên có một giới hạn nào đó thì hơn.

3.— Đó là một lối giải trí. Cho bước, trong 1 lúc nào đó thoát khỏi sự ràng buộc của sách vở.

Theo dõi «mốt» nhưng không theo đuổi vì có nhiều điều kiện mình không có : tiền bạc, thì giờ, «mốt» có hợp với mình không v.v... và thường theo «mốt» kỹ quá, điều hại nhất là sẽ phải bỏ phí rất nhiều thì giờ cho việc : chọn hàng, may áo, đóng giày và «bát» phở !

4.— Có — Rất nhiều.

5.— Không thích nói gì cả — không thích những người mình chưa quen biết ước vọng của mình trước khi biết mình.

MINH NGOC
18 tuổi, Trưng Vương

1.— Đối với tôi thì nhiều vấn đề lắm, như bạn bè, gia đình, sách vở, ăn diện v v... Tất cả hình như đều được xếp ngang nhau, điều được tôi lưu tâm một cách «tận tình» mỗi khi hướng về «nó».

2.— Về tình yêu ở tuổi học trò ? Đôi khi tôi thấy có cái gì rất hay hay rất là thơ. Tuy nhiên nghĩ lại cho kỹ, tôi thấy nó chẳng đem lại lợi ích gì cho mai sau vì chỉ có một thời mà lại còn làm cho «năng suất» học giảm sút

nữa, Trên vài tuổi là đã thấy mình khờ dại rồi (Đây là không kể đến những tình yêu học trò có... hậu).

Còn về sự giao thiệp rộng rãi giữa trai và gái, theo ý riêng, cũng còn tùy, nếu vị nào đủ bản lĩnh, đủ hoàn cảnh thì không sao, nếu vị nào hơi nhát một chút hoặc không có phương tiện thì không là hơn. Vì dù sao là con gái người ta vẫn cứ hay đề ý nhiều.

3.— Phong trào trẻ bây giờ ? Tôi không hiểu có phải là phong trào Hippy, yéyé đó không ? Nếu đúng thì tôi thấy đó là một ảnh hưởng nhất thời bên ngoài xâm nhập nhiều quá đến phát khiếp. Cái gì vừa vừa, duyên dáng, dễ thương là nhất.

Tôi không bận rộn theo đuổi «mốt» nhưng cũng tạm đủ.

4.— Sự chọn nghề đang là điều tôi băn khoăn đây và đang làm tôi thêm bơ vơ, lạc lõng hiện tại, ý thích không là điều kiện tuyệt đối để chọn ngành học. Bởi vì phân khoa ước muốn thì lại khó lọt vào quá. Thế cho nên chẳng biết tương lai trôi giạt đi đâu ?

5.— Ước vọng của tôi bây giờ là cái gì cũng đẹp hết. Tôi nói vắn tắt thế là vì với người chưa quen khó lắm.

PHƯƠNG HÀ
18 tuổi, Phan Thanh Giản (Cần Thơ)

—1. Ở tuổi tôi, «vấn đề lớn» vẫn bị chi phối nhiều thì giờ nhất, đó là khoảng thời gian để mơ mộng và tập bước những bước chập chững ngơ ngàng, nhưng dầu sao học vẫn là trên hết.

2.— Tình yêu ở tuổi học trò là bông hoa trắng bát ngát những hương thơm ngào ngạt, nụ hoa vừa nở lẫn lộn với giấy trắng mực xanh, thì phải e ấp, rụt rè. Sự giao thiệp giữa trai và gái rất nên, nhưng không nên khuyến khích

3.— Đối với tôi phong trào trẻ bây giờ rất quan trọng, có thể tại vì chiến tranh, xã hội mà tuổi trẻ sẽ dễ rơi vào những gì gọi là sa đọa. Có đôi khi tôi cũng bận rộn việc theo «mốt» nhưng những «mốt» vừa phải không đến nỗi quá lỗ

4.— Sự chọn nghề trong tương lai Có : tôi có nghĩ đến nhiều lắm. Vì đó là con đường, phải chọn đi cả một đời.

5.— Tôi không biết phải nói gì với những ai chưa quen, nhưng ước vọng của tôi là mọi giới bạn trẻ đều 10 học và ham học...

LÊ TRÂM KHA
19 tuổi, Luật khoa.

1.— Quan tâm đi quần lại vẫn là chuyện học (chứ không hành) để mà thi cử, để mà nắm chắc «chúng chỉ hợp lệ quân dịch» thì dĩ nhiên là vấn đề lớn, phải không ?

2.— Tình yêu vẫn còn «ngây thơ» nên không sao trả lời được, sự giao thiệp tùy thuộc... và nên có bằng giới hạn tốt hơn.

3.— Phong trào trẻ chỉ là cái lối che đậy của thứ «con ông cháu cha» ở nước ta... và chỉ bắt chước.

Không theo đuổi nhưng phải nói : cho được mắt một chút và còn tùy thuộc «tài chánh ngoại viện».

4.— Đối với việc chọn nghề nghiệp còn tùy thuộc vào mình nữa vì thấy

sờ sờ cửa vào thì lớn cửa ra thì nhỏ (các Phân Khoa Đại Học) thấy mà ngán, hết ham và coi phân khoa nào được thì nhào vô để buông xuôi bản khoán và thờ dài...

5.— Ước vọng thì rất nhiều nhưng lớn nhất là muốn «đất nước thanh bình» và các «người lớn», «đàn anh» nên nhìn lại tuổi trẻ «đàn em» một tí a !

PHIẾU TƯỜNG
18 tuổi, Duy Tân, Phan Rang.

1.— Có 2 vấn đề lớn chi phối nhiều thì giờ nhất là :

— Tình yêu, vì con người cần có tình yêu, và để làm gì thì ai cũng biết, không nói ra được.

— Bồn phận : có thể trong sự học, có thể đối với gia đình hay người khác, chỉ mong đừng để mọi người phiền trách mình.

2.— Tình yêu của học trò rất đẹp, không ai chê được vì nó còn «nguyên chất», không toan tính, vụ lợi hay ảnh hưởng một vấn đề nào cả.

Về sự giao thiệp giữa trai gái thì nên để tự nhiên, vì lúc nào có cũng tiến bộ cả, nhưng nếu đối với người vô ý thức về sự giao thiệp này thì cần nhắc nhở.

3.— Phong trào trẻ hiện nay thì không đáng trách, tuy nhiên có một số người đã lợi dụng danh nghĩa để tự hư hỏng hoặc làm hư hỏng tuổi trẻ người khác, số người ấy mới đáng trách.

Về việc theo đuổi «mốt» thì không đến nỗi bận rộn vì nó không phải là vấn đề lớn cả mà. Tuy nhiên nếu nó làm đẹp cho mình thì cũng

nêu «mốt» một chút, miễn đừng lố làng thì được.

4.— Chuyện đó, thì dĩ nhiên là có, tuổi trẻ đó có ai thích ăn bám gia đình mãi. Điều này Phiêu Tương rất băn khoăn vì cần phải thi đỗ mới mong có nghề được.

5.— Vâng, Phiêu Tương có rất nhiều ước vọng cũng như bao người khác. Điều ước lớn nhất là hòa bình của VN ta, vì có như vậy, Phiêu Tương mới dám nghĩ đến những điều gì để nói với tất cả những người mà Phiêu Tương chưa quen.

PHAN THỊ TUYẾT
17 tuổi, Đắc Lộ

1.— «Vấn đề lớn» của tôi là học. Học để nuôi một ước vọng vừa tâm tay với cho tương lai. Tuy nhiên mong ước đó có thành tựu không thì chưa biết vì còn tùy thuộc rất nhiều vào sự học hiện tại.

2.— Tình yêu ở tuổi học trò chỉ là tư tình cảm lãng mạn, không chân vì học trò là những người đang lớn, ưa tìm hiểu và hay thay đổi. Tuổi trẻ rất thiêng liêng: «Đừng đừng đến chiếc nụ sớm quá vì như thế nó không thể thành hoa mà cũng không kết trái được». Sự giao thiệp đó cũng nên khuyến khích nếu là mục đích tốt đẹp, đôi khi cần phải có một tấm vách để mình có thể nhìn thấy mình trên vách!

3.— Cái gì hương thượng quá thường hương hạ và từ cao cả đều lố bịch chỉ có một bước ngắn (Napoleon). Các phong trào trẻ đó không biết đi hương thượng chưa mà chỉ thấy hương hạ một cách đáng buồn! Có lẽ bị «nhiễm trùng» chiến tranh!

Còn mode hở? Chỉ ngắm nhìn với con mắt khách quan để đi và vô tư. Tôi không theo đuổi «mode» nhưng cũng không quá démodé, trung dung là hơn hết.

4.— Có chứ, tôi thường ước ao chọn được một nghề thật thích hợp

với khả năng và bản khoa ghê lắm, biết chọn nghề gì đây? Nhưng đó là chuyện của tương lai, còn bây giờ thì lo học cái đã.

5.— Vâng, ước vọng thì rất nhiều chất chứa đầy cả buồng tim và khối óc nhỏ bé này, nhưng chỉ dấu kín không thích nói với bất cứ ai, rồi nói ra mà điều đó không thực hiện được hoặc thành tựu được thì mắc cỡ chết!

LÊ NGỌC MIÊN TRUNG
18 tuổi, SVKHS

1.— Ở lứa tuổi tôi — cái tuổi vừa lớn biết ý thức — thì vấn đề chi phối nhiều thì giờ vẫn là việc học và cuộc chiến trên quê hương.

2.— Tình yêu thì bao giờ cũng đẹp. Nhất là tình yêu ở tuổi học trò. Vào cái đời sống quá cởi mở như hiện tại, dưới một hình thức nào đó làm đẹp cho tâm hồn, chỉ nên hướng dẫn và không nên khuyến khích hơn.

3.— Theo tôi phong trào trẻ náo cũng chỉ là những biểu hiện của cuộc sống vốn bị ảnh hưởng của chiến tranh và không mấy được sự hướng dẫn của các anh giáo dục thành tâm. Dù nhiều lúc nhìn phong trào có vẻ ồn ào và khó chịu thật, song tôi vẫn không mấy ác ý.

Với tôi, «mốt» cũng là một cái hay, nhưng tôi không theo đuổi «mốt». Tôn tiề.

4.— Bất cứ ai cũng phải vạch cho mình một lối đi trong tương lai. Tôi cũng vậy. Và tôi thích được làm giao sư dạy học. Chứa biết đồng đời có còn ưu ái mình không nên cần bản khoán cho lắm, nhưng hy vọng rằng cái nghề mình chọn — nếu được — sẽ hợp với mình.

5.— Vâng, thì không ai là không có ước vọng, bởi hết ước vọng là... hết buồn sống. Tôi thì không mơ ước chi cao lắm. Chỉ mong rằng trong tương lai sẽ thực hiện được cái «mong ước» của mình.

truyện dài MỪNG MÁN

Thoan sốt ruột :

— Nói mau nói lẹ cho rồi ấm ở mãi tau toát mồ hôi lạnh.

Quyên hạ đôi rèm mi liễu rũ, mắt lim dim tựa đấng thầy bói đang ngồi trước mặt thân chủ mê tin dị đoan, Quyên cười nụ tròn :

— Mi chặt cụt chân anh chàng rồi mi nhất định không cho anh chàng cây nạng gỗ phải không ?

Thoan nóng nảy :

—Ừ, rồi rặng ?

— Còn rặng nữa ? Để mỗi khi hai đứa đi dạo trên đường thơm, anh chàng phải vịn vai mi mà đi, không có nạng sức mấy anh chàng đi một mình được, anh chàng vịn vai mi mà đi tức là mi đã ngầm nói cho nhân loại ngoài đường biết rằng : Đây là anh Quân của tui, anh Quân của tui đây nì, không ai được hề anh Quân tui đi, không ai kéo anh Quân rời tui được.

Cái giọng của Quyên nghe chua hơn dấm, đều hơn Sở khanh. Thoan giết nẩy, ngược chiều người, Thoan chớp mắt hồ thẹn, biểu thêm vào miệng Quyên một cái tát đau :

— Mi ăn nói ầu ả, vô trật tự quá, đời mỗ tau lại có cái ý nghĩ hắc ám như nguội khói đèn rứa. Mi xuyên tạc cái sự giận cao cả và thiêng liêng của tau, mi là đứa cuồng tin, mi là đứa vô thần.

Quyên cười dài :

— Xin đính chính : Tau là á thánh, tau đã nói trúng tim đen của mi.

— Xin nói lại cho rõ : Mi là á hận trường Nguyễn Du.

Quyên dấy nẩy :

— Tau đẽch thềm cái ghế á hậu do bọn thẳng Hoàng đặt, bao nhiêu lần tau đã nói với mi là cuộc đầu bán nó gian lận một trăm phần trăm, bọn thẳng Hoàng là bọn ngu.

Thoan khúc khích :

— Rứa thì mi là một bà chúa.

— Bà chúa thì tạm được.

Thoan cười lớn :

— Bà chúa xạo.

Quyên đỏ mặt, những tia máu mắc cỡ nhuộm hồng đôi má con bé, đôi mày nguyệt khuuyết trên đôi mắt rục rờ nom đẹp như thiên thần gãy cánh. Quyên bặm môi, cổ không cười. Quyên nói giọng kiếm hiệp :

— Thôi thôi xin các hạ tha cho, tại hạ xet mình tài thô sức thiển không dám nhận cái mỹ hiệu « bà chúa xạo » mà các hạ đã có nhã ý ban cho.

Thoan nắm hai tay bạn :

— Tau xin lỗi mi, mi là một bà chúa nhân từ, bà chúa duyên dáng, bà chúa ngon mát như cây cà rem mùa hè, ngọt bùi béo ngậy như đậu phộng rang mùa đông, rục rờ như ngọn pháo bông mùa xuân, và mơ huyền óng ả như trăng mùa thu.

— Mi đừng quàng hoa xung tụng tau, mi đừng cho tau đi trực thăng giấy nữa, mi coi tau như con rudi con muỗi, mi đã coi tau nhẹ tợ lông hồng, không có kí lô mô nữa hết.

— Không, tau coi mi nặng bằng mười tạ gạo, tau coi tinh bằng hữu cổ cựa thâm giao của hai đũa cao hơn tháp Linh Mục, cao hơn núi Ngự Bình.

Quyên cười tươi, bắt nọn .

— A, mi đã coi cái tinh bằng hữu giữa tau và mi cao cả thiêng liêng thần thánh như rứa tại răng chuyện ni mi lại dẫu tau ?

— Chuyện chi ?

— Thôi đừng đánh trống lảng nữa, anh chàng Quân làm chi mà mi giận cứt chân tiện « tức » anh chàng ?

— Tau không thể nói ngay chừ được, mi đợi cho tau ba ngày nữa.

Quyên véo cánh tay trần Thoan một cái nhẹ .

— Chi mà bí mật quá rứa ?

— Có bí mật rứa mới hấp dẫn.

— Tau đẽch thềm nghe cái bí mật của mi nữa.

Quyên đứng dậy cầm chiếc cặp trên tay, Thoan níu giữ bịn rịn :

— Bộ về rồi hả, ở chơi tí nữa đã?

Quyên vênh váo.

— Mi không thấy hoàng hôn tím ngoài cửa sổ rồi à ?

— Mi nói nghe êm ru như thơ.

— Thơ tau có mùi mẫn như thơ anh chàng Quân mi không ?

Thoan vuốt tóc, đến đứng trước gương ngắm nghía :

— Kể từ giờ phút ni tau không muốn nghe mi nhắc tới tên anh Quân què, anh Quân cụt nữa.

— Tau sẽ tìm gặp anh chàng Quân bắt khai ra cái bí mật của mi, tau sẽ mét mi đã xử giảo anh chàng một cách đã man rùng rú cà răng cẳng tai nữa.

Thoan cười mỉm :

— Mi về phe anh ấy hả ? Đành bỏ tau một mình, chi mà tội rứa Quyên ơi.

Quyên nhún vai :

— Tội lỗi xuống sông, mai mốt có chồng tội lên.

Thoan không soi gương ngắm nghía nhan sắc cá lặn chim sa nữa, Thoan quay lại để hai tay lên vai Quyên ấn Quyên ngồi xuống ghế, giọng lạnh lùng mềm mỏng :

— Lặn xuống sông vai sẽ ướt như chuột lột, chồng mi sẽ cười mi.

— Kệ tau.

Quyên đứng dậy ôm cặp đi nhanh ra cửa. Thoan không níu giữ, Thoan nói với theo :

— Sáng mai nhớ kêu tau đi học nghe.

Quyên không quay lại :

— Đề mi đi một mình cho cô đơn hùng dũng.

Màu áo vàng mỡ gà của Quyên khuất sau bờ dậu, giàn hoa giấy trước cổng nở rộ hoa đỏ tía. Thoan đứng tựa cửa nhìn lên bầu trời xanh lơ nạm hồng những tầng mây nhuộm sắc hoàng hôn rục rờ. Thoan nghe chiếc đồng hồ quả lắc bên nhà hàng xòm xóm thả sáu tiếng thánh thót vào thính không. Còn lại một mình đứng như trời trồng giữa bốn bề tịch lặng này Thoan buồn lạ. Thoan buồn như một câu hát sầu tình. Thoan buồn như một cách lá Thoan buồn nhẹ nhàng. Thoan buồn lặn đạn. Mẹ đi hốt hụi chưa về, chị Duyên và nhóc Quế đi « ngửa » phố chưa về chưa về, mùa đông chưa về, trời đất đang độ thu già, mới chớm tàn thu, lá còn tươi màu lục diệp, cỏ còn muốt êm màu ngọc bích, gió chan giá rét vá dấy những giấc mơ êm ru bà rù, đêm nằm trong chăn cứ ngỡ mai sớm thức dậy sẽ thấy thau phai, rứa mà thu vẫn chưa phai. Tinh sương ôm cặp đi học thấy những giọt sương long lanh đọng đưa dưới nắng chuỗi chuỗi hồng ngọc, vụn vụn kim cương, triệu triệu nền lệ bạch kim, mùa thu vẫn còn thấp sáng dù mùa thu đang già. Những cơn mưa bay nghiêng trong những buổi trưa có gió thổi ngược từ hướng đông nam gửi vào lòng phố niềm luyến mến đẹp nhất, mơ hồ nhất nhưng cũng dễ buồn ghê lắm — nếu đi lơ ngơ qua các con đường trong thành nội nhia lá phượng bay hoặc rút vào đại nội nhìn mấy cội sứ cúi xuống mặt hồ trầm ngâm thiền định.

Rêu phong là lực lượng mạnh nhất trời dấy đòi quyền sống trong mùa này, rêu mọc nhưng xanh phủ ngát mặt thành cũ kỹ, rêu đắp lên từng vung đá lát trong sân lót những bước chân bọc êm những ngón chân hồng non mười bảy. Thoan thường thích bỏ guốc đi chân trần, đi chân trần suốt ngày; mẹ là con gái hư không chịu đi guốc mấy ngón chân có ngày xòa ra vĩ đại ta chân voi.

Còn lại một mình đứng trước khung cảnh dịu dịu ánh sáng, hiu hiu gió, gợn gợn mây phai này ông Thánh cũng phải buồn, ông Phật cũng phải buồn chứ đừng nói gì Thoan, Thoan buồn là đúng lắm, Thoan buồn là phải lắm, Thoan buồn là hợp pháp hợp lý lắm. Thoan buồn. Vâng, Thoan đang buồn.

Phải làm cái chi chi cho đỡ buồn? Phải nói câu chi cho đỡ buồn? Phải hát bài hát mô cho đỡ buồn? Phải đứng cách mô cho đỡ buồn? Phải nằm ra rãng cho đỡ buồn? Phải ngồi kiểu chi cho đỡ buồn? Phải đi cách chi cho đỡ buồn? Thoan suy nghĩ nửa phút, Thoan suy nghĩ hai phần phút, Thoan suy nghĩ đúng sáu mươi giây. Phải chạy, đúng rồi phải chạy hoa may mới đỡ buồn.

Thoan chạy về phía tây ngôi nhà góc cây cam cây quít trái vừa to bằng quả trứng gà, Thoan hái hai trái cam một lá quít vò nát trong lòng bàn tay đưa ép lên mũi, Thoan ngửi thấy mùi buồn, mùi buồn mang vị the cay.

Thoan chạy về phía đông ngôi nhà dòm xuống lòng giếng nước ngọt, mặt giếng phẳng lặng tròn đầy không gợn không chao, mặt nước phản ảnh bầu trời trên đầu, những cành cây chùm kết trên đầu khuôn mặt Thoan ngầy dại trên mặt nước, đôi mắt Thoan long lanh trên mặt nước, Thoan nhìn ngắm nhan sắc mình trên mặt nước, Thoan thường thức về phiên buồn trên mặt nước, Thoan si mê ngắm mình, ngắm mình và thấy chung quanh mình trống vắng hoang vu, Thoan dòm xuống dòm xuống, thấy nổi buồn hiện hình thành con nhái bén, con nhái nhảy loi choi xao động mặt nước thật bất ngờ, khuôn mặt Thoan xếp nếp nhăn nhó trên mặt nước rúng động đó, cái con nhái bén dễ ghét biết bao! Biết đâu con nhái bén cũng đang buồn, nhảy loi choi cho đỡ buồn như Thoan chạy cho đỡ buồn vậy? Ừ, biết đâu. Thoan thấy thương con nhái bén, thương lòng giếng nước xanh rêu, thương cả hình ảnh phù du mình tung linh trên mặt chất lỏng mát lạnh ấy.

Thoan chạy về phía nam ngôi nhà. Cái chuồng nuôi thỏ kê dưới hàng hiên, hai bó rau muống xanh ngon buổi sáng Thoan bỏ vào, giờ chỉ còn có mấy con, hai con thỏ trong chuồng mọc chân trước lên lưới thép chào Thoan hai cái mồm hồng mềm, bốn con mắt nâu sáng, hai thân thể trắng muốt tựa bông gòn; hai cục bông gòn di động lui tới trong diện tích các chuồng nhỏ hẹp, thấy mà thương, thấy mà muốn động cả lòng trắc ẩn. Hai con thỏ bước với dáng điệu duyên dáng, hai con thỏ chẳng biết Thoan đang buồn. Hai con thỏ khiêu vũ, bước chân theo những nốt nhạc mơ huyền nào đó Thoan không thể nghe được nhưng chắc chắn một điều là, điệu nhạc hai con thỏ đang đi đặt bước theo hẳn là một khúc tình sâu, không thể là một tình khúc hoan hỷ.

Ngắm hai con thỏ một hồi, Thoan thấy tâm linh hồn mỏng tờ cánh chuồn chuồn của mình bỗng lay lắt động bởi sự đột nhập của một ngọn sóng vô hình không tên.

Thoan không chạy nữa, Thoan bước khoan thai nghe cơn sóng rút xuống hai chân, Thoan đi bình bằng bình bằng lắt lư như một con tàu say gió.

Con tàu say gió thủ thi với lòng mình:

Cảnh nào cảnh chẳng đeo sầu

Người buồn cảnh có vui đâu bao giờ.

Tụng xong hai câu thơ của cụ Nguyễn Du, Thoan thấy thanh thoát chi lạ. Thoan thôi là con tàu say gió. Thoan chứ là Lê Ngọc Thoan, thiếu nữ đang buồn, đang bước từ từ vào căn nhà hiu quạnh.

Bốn bề tường vây lạnh nhạt, hôm trước tết Thoan để nghị mẹ sơn tường màu hồng trông cho ấm mắt, mẹ kêu tường ai lại sơn màu hồng mặt trong mặt ngoài sơn màu hồng thì được, mặt trong phải quét màu khói hương cho dịu cho mát mắt, vả lại ba quân thiê hạ ai cũng nói «*để cho mát mắt*» chứ có ai lại nói «*để cho ấm mắt*» bao giờ(?) Bộ salon màu đỏ gụ, cái tủ chè, cái quạt máy, những khung ảnh treo trên tường... bữa nay trông sao mà dễ ghét.

Thoan đi lui tới, vừa đi vừa ngắm nghĩ: Căn nhà hoang vu ni là một cung điện bỏ phế, ta là công chúa lạc loài, ta phiêu bạt, ta bị phiêu bạt trong đêm kinh đô thất thủ, một cận thần đã mang ta ra khỏi thành bằng đường lối bí mật, ta trốn chui chồn nhủi trong rừng, sống chung với rắn rết cạp beo chứ ta trở về đây với một xương cốt hình hài xa lạ, triều thần đâu hết rồi. Phụ thân ta đâu? mẫu hoàng ta đâu? cung nga mỹ nữ ở đâu? không ai còn nữa cả, ta về quá muộn quá rồi phải không? phải không? ời cung điện hoang phế những dấu hài xưa của ta có còn ghi vết tích? Những xiêm y ngày xưa ta mặc? Những tấm thảm trên hoa, những lọng tàn cờ phướn đâu hết rồi, mó hết rồi; thất lạc hết rồi chẳng? Biến thành bụi vàng bay đi tìm mùa thu nào đó bên kia thế giới rồi ư? ời vàng son xưa, ời êm ấm xưa đã xa rồi, xa vút cánh nhạn rồi, xa ngăn ngắt tận khơi xa mù rồi, chỉ còn là hoang liêu, chỉ còn là giá băng lạnh hàn sâu đau phiên tử. Thoan lui tới, đôi mắt đôi tay xuôi, thân mình thẳng, Thoan đi như một đạo sĩ vô vi nhìn cuộc đời qua những tầng mây khói. Tui là nàng công chúa mồ côi! Ta là nàng công chúa không ngại. Ta là Thoan, Lê thị Ngọc-Thoan không là công chúa nào hết.

Ồ không, ta là một nữ tu chứ. Căn nhà hoang vắng bây giờ dưới mắt Thoan lại là một tu viện. Người nữ tu trẻ tuổi lui tới. Ta là nữ tu giam mình trong tu viện tẻ ngắt này. Ồ ta là nữ tu? Không, đời nữ tu buồn lắm, đời còn đẹp thế kia đại gì ta đi tu nhỉ?

Thoan bước ra cửa, Thoan thả thân trước sáu bát chước người thi sĩ bạc mệnh Hàn Mặc Tử ngược lên trời.. *đăm đăm trông ngạn về*, nhưng khung cảnh của người thơ xa xưa khác khung cảnh bây giờ của Thoan nhiều lắm — nên không có *mấy chiều còn phiêu bạt, lang thang trên đời quê*.

(Còn nữa)

mười bốn tháng mười

Em đã bước trở về như chim sâu nhỏ
Đủ bối rối bởi hồi để biết mình chưa
lớn bao nhiêu.

Mắt nhìn và miệng cắn ngón tay im lặng
Em có nói với mình về một nỗi gì
Lạ lùng ghê lắm
Như thể là mọi điều không giảng nghĩa
được của trái tim.

Một ngày đầu cho sự trở về cuối
Em bỗng nhiên thấy em còn nhỏ dại
thực tình

Ước mơ vẫn ngu ngơ và tội nghiệp
Ước mơ - em chưa chúng giữa lòng bàn
tay, giữa trái tim, giữa đời sống.

Và em nhìn chúng buồn rầu
Như tháng mười thì rụng bàng hoàng
những lá cây.

Buổi sáng mười bốn
Vàng em đã trở về
Trong lặng yên, lắng nghe tiếng chân
nhỏ nhẹ.

DU MÙA ĐÔNG

buổi sáng trong vườn tranh

Buổi sáng trong vườn tranh
Ngồi một mình tôi khóc
Nhớ em người thiếu nữ ;
Dáng gầy tơ cổ xanh

Buổi sáng trong vườn tranh
Ngồi một mình nhớ em
Lòng tôi như trang giấy
Không một dòng chữ thơm.

NGUYỄN ĐAN PHƯƠNG

các em học ở vịnh sơn

Các em đi học qua phố vắng
Trời banmê muốn thuở vẫn buồn phiền
Đầu biết thời gian qua những tháng
Vẫn như chim nhỏ, rất hồn nhiên
Trường nằm bên hàng cây dâm mát
Gió qua, cây cỏ cũng reo vui

Các em cười, hồn thơm bát ngát
Tôi đi qua, cũng thoáng bởi hồi

Giờ ra chơi, nhịp chân chim sáo
Bước nhẹ nhàng lối cỏ mờ sương
Nghe rất thoáng hồn tôi giống bão
Dấu yêu nào đã chớm vương vương

Chiều về nghe tiếng kinh cầu nguyện
Hồn các em thanh thoát bao la
Ngỡ mộng mơ một đời miền viễn
Đầu biết đời có lúc phôi pha

NGUYỄN HỒNG GIANG

các em đồng khánh

Các em hong nắng chiều nay
Đề lời ngồi giữa vườn đầy bóng cau
Các em hong nắng ngàn sau
Thấy bông hoa rụng có đau đón nhiều

hồn nhiên

Ô hay sao gió bắt ngờ
Mang đi xa quá chút thơ dại này
Tôi nghe hồn nắng rất ngây
Nghe em cười nói nghe mây chiều về

vườn cà

Chắc gì gió đã thổi bay
Bông hoa thời rụng một ngày trôi qua
Mà em cứ phải lo xa
Đề con chim hót vườn cà trên em

với một chút duyên

Thì em má cũng vừa hồng
Gương soi vừa đủ chia giòng tóc xanh
Tôi về nấu vội bánh canh
Nấu thêm bát nước để dành đôi ta.

ca dao

Nghe chừng nắng mới lên cao
Tôi rêu rao giọng ngọt ngào yêu em
Miếng trầu này mới vừa tằm
Miếng cau kia nữa là nên duyên tình.

HẠ PHÚC TRÂM

sơn ca

Tặng em một đóa hoa lái
dâu ta đã biết đứng ngoài lòng em
Tặng em đôi ngọt tiếng chim
dâu ta đã biết bỏ quên ấu thời
Tặng em vàng vạc trăng soi
dâu ta đã biết giọng cười mù tâm

TRẦN VĂN NGHĨA

như khói mong manh

Cho em gọi nhỏ mùa thu
Bằng hơi sương khói bóng mù vô tan
Đề người hiện giữa không gian
Buồn như sợ khói mong manh giữa trời

ĐOAN THỤY

ngày mai

Mai em về ta biết đời phiêu lãng
Như mây hồng vờn trên gió lang thang
Mai em về hoa vàng rơi lãng đãng
Nghe dư vang ngày tháng thấy xanh
vàng

Mai em về ta biết đời u tối
Mây đã giăng sấm chớp ngập lưng trời
Mai em về ta gửi lời trần trối
Giọt rượu vào sao chợt rót chơi vơi

Mai em về ta biết đời ta chết
Mưa héo buồn trên những lá xanh thon
Mai em về ta tiếc đời thơm hết
Giọt tình ơi thôi cũng đã xanh mềm

THIÊN THU

đến một tuổi nào

Một buổi xa người tôi thấy nhớ
Mới hay trời đất cũng buồn đời
Nụ cười ánh mắt đều bở ngỡ
Như là tất cả nghĩa tình yêu

Không phải yêu dấu chỉ nhớ thôi
Nhớ thôi cho lấp rỗng đầu đời
Gọi thăm tên một loài蝶 vỡ
Là nghĩa ban đầu, nghĩa chia phôi

Tuổi vừa chớm mộng nên vậy đó
Biết nhớ, biết thương bóng một người
Để hôm đứng thả hồn trong gió
Nghe lại lòng hồng thơm nụ cười

Nụ cười thứ nhất khó khi phai
Nên tôi người vẫn nhớ nhau hoài
Vẫn nhìn nhau hiền trong màu mắt
Đề thấy đời hồng những sớm mai.

TẠ VĂN SĨ

chở dăm

Có một hôm trời buồn
Một hôm trời lủi thân ngồi khóc
Hình như trời vừa mới giận người yêu
Nên nước mắt sụt sùi trên phố đi hieu
Em đi học về mưa nở làm tóc ướt

Bước em e dè trong màn mưa trắng đục
Anh cũng giận trời mà chả dám theo em
Chả dám theo dĩa lấy một bước chân
Chắc em về bùn sẽ rơi đổ áo

Anh vẫn ghét những ngày trời mưa phủ
Vị trời mưa anh chả được sang thăm
Chả được nhìn qua dù chỉ một lần
Con chim nhỏ học bài bên cửa sổ
Em nhớ không chiều hôm qua mưa đổ
Anh sang chơi rồi chả dám rời chân
Khách không dám về dù mưa chả đón
ngăn

Mà hình như anh vẫn cầu mưa mãi
Em biết không, con đường buồn tẻ tái
Khi anh về bùn sẽ phủ đầy chân
Rồi những hạt mưa sẽ đến làm quen
Đạo bước nhật khoan trên vùng tóc rối...

THẾ LUÂN

CỬA TIỆM BÁN TỪ CÂY KIM
ĐẾN CHIẾC PHI THUYỀN

định nghĩa vui

Một người đàn bà xinh đẹp là một người đàn bà tôi chú ý.

Một người đàn bà có duyên là người đàn bà chú ý đến tôi.

giai thoại làng văn

Ngày xưa nhà thơ ngụ ngôn La Fontaine mắc chứng đãng trí thật nặng. Một bữa nhà thơ nói chuyện hồi lâu với một thanh niên cũng được mời dự tiếp tân như ông ta. Lát sau chàng thanh niên ra về, La Fontaine mới hỏi chủ nhà!

— Cậu này khá lắm ai thế ông bạn?

— Thì cậu í là con trai ông chú ai!

(THANH PHƯƠNG ghi)

mặc cả

Chuyện xảy ra trong một tiệm đồng hồ, giữa chủ tiệm và một ông khách.

Sau một hồi bàn qua tính lại về giá cả chiếc đồng hồ quả lắc lớn, ông khách mới nói:

— Tôi sẽ lấy cái lớn này với giá đó, nếu ông chủ thêm cho cái nhỏ này (vừa nói ông khách vừa chỉ vào chiếc Rolex đeo tay)

VŨ VĂN TỰ

sự thật đau lòng

Cố Thủ Tướng Anh, ông CHURCHILL, vừa ở nhà người bạn ra, chợt nhớ rằng chỉ còn vài phút nữa là ông phải đọc diễn văn trước máy truyền thanh. Ông kêu 1 chiếc taxi để đến thẳng đài phát thanh BBC.

— Anh tài xế: Tiếc quá, tôi đang đợi chờ nghe ông Churchill đọc diễn văn, ông kêu xe khác đi!

Cảm động quá, Churchill bèn đặt vào tay anh tài xế tấm giấy bạc 1 ngàn bảng Anh. Anh tài xế thấy tấm giấy bạc cảm động không kém tác lười.

— Mời ông lên xe. Thôi kệ Churchill đọc gì thì đọc kệ ông.

KIM THOÀ Đ. N sưu tầm

bệnh viện sách

Ở Monte Olivets có một bệnh viện dành riêng để chứa những sách lịch sử, những tài liệu cổ xưa. Các y sĩ đã dùng Vitamine P chích vào những sách xưa để chúng còn trẻ mãi.

KIỀU GIANG

sự thật mỉa mai

Một chính khách Anh quốc sang viếng thăm Hoa Kỳ. Một vị công kỹ nghệ gia ở Nữ Ước hướng dẫn đi thăm một xí nghiệp đồ sộ vừa mới hoàn thành. Ông hãnh diện đưa ra những con số vĩ đại về công trình kiến trúc, những kỷ lục lớn lao... Sau cùng ông cho biết là tất cả xí nghiệp đồ sộ này đều xây bằng những vật liệu không thể cháy được.

Nhà chính khách Anh quốc phớt tỉnh:

— Có thật không cháy được chăng? Rõ đáng tiếc...

ĐỒN CỎ (Nha Trang)

làm việc nghĩa

Bà hương đạo viên chạy lại nói với xếp đoàn:

— Chúng tôi vừa làm được 1 việc nghĩa. Hải lòng xếp đoàn hỏi:

— Các anh đã làm gì?

— Chúng tôi vừa dẫn qua đường 1 bà lão. Lấy làm lạ xếp đoàn hỏi tiếp.

— Nhưng tôi không hiểu tại sao lại sao lại cần đến 3 người để dẫn 1 bà lão qua đường?

— Vì bà lão có dẫn theo 3 cô con gái đẹp lắm!

TRẦN TRỌNG HIỀN
(41 Hùng Vương Kontum)

thư viện lớn nhất hoa kỳ

Thư viện lớn nhất Hoa Kỳ đó thư viện Quốc Hội ở thủ đô Hoa Thịnh Đốn. Thư viện này có khoảng 39.000.000 cuốn sách và tài liệu trong đó có 12.000.000 được xếp vào hàng thư tịch. Thư viện lớn thứ nhì là Thư viện Nữ Ước có hơn 7.000.000 cuốn sách ngoài một số tài liệu khác. Thư viện này có 80 chi nhánh và nhiều thư viện lưu động.

Thư viện của trường đại học Harvard là thư viện nhà trường lớn nhất thế giới.

bạn có biết

Một ông chủ khách sạn khoe rằng mình có thể nhận ra ngay quốc tịch khách hàng ra sao! Người Pháp hay đi với bò. Người Ý đi với vợ và 9 con. Người Anh đem theo đồ đánh golf, và người Mỹ thì đi với người... mà anh ta sẽ gạ bán cái gì đó.

NỜ PHÊ DUNG NGÃ Đà Nẵng

méo mó

Giờ vạn vật trong lớp đệ tam B thầy đang thao thao bất tuyệt về cấu tạo của vỏ địa cầu. Bất chợt, ông ngừng lại, tay gõ loong coong vào quả mô hình địa cầu bằng nhựa trên tay, rồi chỉ một học sinh đang thả hồn đi chu du bằng bóng bay và hỏi:

— Em... cho thầy biết cấu tạo của vỏ địa cầu. Bằng tính toán học dựa trên thực tế của bạn B, «người» ngờ ngần nhìn tay thầy, rồi đáp:

— Thưa thầy bằng nhựa...

Thầy: Ôi. khoa học thực tiễn...!!!

đi tới cửa

Hai người bạn lâu ngày gặp nhau Một anh chàng nói:

— Bạn bè lâu ngày gặp nhau, tôi muốn được bao anh một chầu xì nê.

— Ồ, qui hóa quá. Thế anh định đi đâu?

— Đi đâu? À tôi định bao anh đi tới cửa!

— !!!

TÂY SƠN

các bạn có biết

Chúng ta biết rằng chim én giúp ích nhiều cho nhà nông, nhưng chúng ta có bao giờ ngờ tới những con số này không?

Một đôi chim én bay chừng 16 giờ mỗi ngày và mỗi con mang mỗi về tổ cho chim con 20 lần trong một giờ. Và 2 con mang mỗi về tổ chừng 140 lần trong 1 ngày và mỗi lần mang về chừng 20 con sâu.

Như thế mỗi ngày một đôi chim én giết chừng 6400 con sâu để nuôi chim con và mỗi con ăn độ 600 con sâu nữa.

Một «gia đình én» mỗi ngày trừ cho chúng ta 7000 con sâu vậy

VŨ SIÊU

lâm

Một hủi cua đi học thợ rèn. Buổi thực tập đầu tiên. Ông thợ rèn đốt một thanh sắt rồi bảo:

— «Khi nào tau kẹp miếng sắt lên, tau gặt đầu mày đập lên đấy nhé!»

Kết quả ông này gục ngay tại chỗ. Bởi vì chiếc búa tạ đã giáng vào đầu ông ta.

NGUYỄN CHINH ghi

loài có vú

Giờ vạn vật, giáo sư giảng bài «Động vật thuộc loài có vú» chợt thấy trò Bơ ngáp dài.

Giáo sư: — Bơ, trò hãy kể lại vài động vật thuộc loài có vú? Bơ: — Thưa thầy... má em, chị em...

(cả lớp cười ầm)

Giáo sư: (giận dữ quát) Đồ con bò!

Bơ: — Thưa thầy, thuộc loài nhai lại ạ!!!

VŨ SƠN PHONG

cầu Richmond-san rafael

Dài 9 cây số, phần chính tiến triển 6,500km bắt ngang Vịnh San Francisco (Mỹ quốc) nối liền miền cận tây với xa lộ R dwood số 101. Miền cận đông với xa lộ Freeway Eastshore số 40. Mặt cầu rộng 11m. Đủ cho 3 đường xe chạy mỗi đường rộng 3,5m. Cầu thuộc loại Cantilever với 2 nhịp cầu chính phía đầu dài 305m Trụ đóng xuống lòng sông sâu nhất 68m và tháp cầu cao nhất đi được 325 feet (100m) cầu có thể chứa 50.000 xe cộ 1 ngày Thời gian thực hiện. Khởi công ngày 26/2/53 và hoàn tất ngày 20/10/1950.

cầu San Francisco-Okaland

Dài 13km và có 7 cây số cầu chính bắc qua biển Trụ đầu cao 74m Hoàn thành vào tháng 0/10,36 Đây là chiếc cầu dài nhất thế giới và giá trị đến 80 triệu mỹ kim.

cầu golden gate

Cầu treo cổ điển ngoạn mục ở Hoa kỳ cầu có duy nhất 1 nhịp phóng qua một lòng biển rộng 2.100m giữa 2 tháp trụ đầu cao 225m và chôn sâu 30 thước dưới đáy đại dương

Chi phí thực hiện cầu 33.500 triệu mỹ kim

TRẦN DƯƠNG THẠCH THỦY (ghi lại)

bị gạt

Một binh sĩ đóng ở Qui Nhơn gửi thư về cho gia đình ở KonTum. Trong thư anh trách chuyện này chuyện nọ.

Sở kiểm duyệt bởi lem những chỗ chỉ trách, gia đình anh gửi thư cho anh biết chuyện ấy.

Thư sau, anh đề nơi tác bút:

« Xin xem dưới con tem ».

Tại sở kiểm duyệt thấy đội phải mất 2 giờ để gỡ con tem ra một cách kỹ lưỡng đáng xem câu chỉ trách bị mặt: Sau 2 giờ làm việc khó nhọc, thầy đội mới gỡ được con tem ra một cách nguyên vẹn và đọc được câu:

« Cha chả thư keo này dán tem tốt quá ha ».

TRẦN QUAN TRUNG (KonTum)

Kiến Vàng và bạn vàng

— NGUYỄN MẠNH XUNG PHONG (Thủ Đức): TN thỉnh thoảng vẫn in hình bìa do bạn ngọc vẽ gửi tôi để cho có nhiều màu sắc (như là số 22 vừa rồi). Vẽ bằng khổ báo hoặc tỷ lệ theo kích thước ấy.

— THÚY MỸ (Sedec): Lần sau bạn nhớ viết bài một mặt giấy thôi nhé.

— KIẾN HỒI: Suyt, nhỏ chứ thiên hạ đồn âm lên bi giờ.

— KIM THOA (ĐH): Làm sao cháu lại bé cái lăm như thế được nhỉ, phận KV bỏ ở góc nhà chớ có bao giờ lên TV đâu.

— MONMIJI (Quảng Ngãi): Đã chuyển thư của bạn tới người phụ trách. Lần sau đừng đại vậy nữa nhé, dễ bị thất lạc lắm đây.

— NGỌC VĂN (Tân Uyên): Ý kiến bạn hay, nhưng KV không thể nào có cả hàng chục cặp mắt để đọc hết các báo, đó thuộc về « ý thức » của người « sao » lại. Cái hay của công việc sao lại là biết phụ đề cho hay ho thêm và hấp dẫn thêm, như thế khi ký tên ở dưới mới có cái thích thú. Bạn đồng ý với KV như thế chứ?

BÍCH PHƯƠNG (Sài Gòn).— Hãy gõ cửa phòng mạch bác sĩ Bệnh Mới lớn, Phương nhé

THỤY VŨ (BMT).— Hãy viết thư hỏi báo Văn hay Văn Học

ĐỀ XÒM (Huế).— Cái rui của bạn chắc tại cái tên. Ta nên đổi tên cho ông BÐ bớt bực mình bỏ thư của bạn đi

LỤC LẠC (TV) KV không dám giả vờ quên đâu mà KV... quên thiệt tình. Nếu phải trả lời tất cả các câu hỏi e rằng sẽ in riêng 1 số TN 500 trang may ra mới làm vừa lòng tất cả mọi bạn vàng. Chào thông cảm.

CÚ TÝ (Huế).— TN bộ 1 bộ 2 đã đóng, hãy mua để tặng người yêu

TÂN UYÊN (Đà Nẵng).— Trong Tòa soạn ai cũng hiền cả, chỉ có mình KV là dữ, vì thế ít ai dám đụng tới. Tuy nhiên khi đứng bán ở cửa tiệm CP thì KV hiền lắm bạn yên chí.

các bạn có biết

— Một loài nhện rất nhỏ thường ăn thịt lẫn nhau đã được tìm ra trên ngọn núi Everest ở cao độ 7.000 thước.

— Hồi xưa người ta ăn bột kim cương để chữa vài chứng bệnh. Năm 1534 Đức Giáo Hoàng Clément VII đã ăn bột ngọc bích, kim cương tán nhỏ đáng giá cả thấy là 40 triệu quan.

Hồi xưa người ta đúc tiền theo hình thể của những vật gì mà người ta muốn mua. Bên Trung Hoa — một trong những quốc gia có sáng kiến đúc tiền trước nhất. Người ta đã xài một đồng tiền có hình dáng như con người gọi là « tiền y phục ». Nó chỉ dùng để sắm quần áo thôi.

VŨ SIÊU (Nát)

trộm

Anh trộm đang vợ tiền chốt anh chủ nhà thức dậy làm anh trộm hoảng hồn núp vội sau tủ làm gây ra tiếng động anh chủ nhà rón rén bước tới nói nhỏ:

— Nhẹ nhẹ nghe cha, vợ (tui thức dậy thì rồi đời. Nhớ chia tui một nửa nghe, con mụ dẫu kỹ quá làm tui thêm nhậu mà hồng có 1 đồng xu nữa

HOÀNG HẢI

tờ di chúc của anh ăn mày

Đề khinh bỉ người nghèo khổ, người ta thường mắng: « Đồ ăn mày! Daniel một « đồ ăn mày » thường trực ở những nhà thờ tại Varsovie vừa

chết vì đói và rét. Nhưng cảnh bình hết hồn khi khám phá ra sự lạ sau đây: Một tờ di chúc! Tờ di chúc của Daniel cho 36 người bạn nghèo được thừa hưởng tiền anh dành dụm được. Những kẻ được hậu đãi thì được chia đất cát ở Bucarest và Varsovie còn kẻ khác mỗi người hưởng chừng 2 triệu đồng zlotys (Chừng 400.000f VN) dấu trong bình bông hoặc dưới sàn gỗ!

Các bạn thấy không? Đừng khinh « ăn mày » là « đồ ăn mày » nữa nhé!

TYTY M.Y (Cần Thơ)

lòng tốt

Hai người bạn nói chuyện mi nhau:

— Này anh, nếu anh có 2 cái nhà anh có cho tôi 1 không?

— Dĩ nhiên là có.

— Nếu anh có 2 cái xe hơi?

— Cũng dĩ nhiên.

— Nếu anh có 2 cái áo « sơ mi »?

— Còn tùy thử! Nếu có 2 sơ mi vải, tôi sẽ không cho. Nhưng nếu là « sơ mi gỗ » tôi sẽ cho anh tất cả.

XUÂN MAI (Dalat)

ông tổ hướng đạo

Ông Tổ của phong trào Hướng đạo thế giới là: BADEN POWELL (hay Sir Robert Stephenson Smith.) Ông sinh năm 1857 và mất ngày 8-1-1941 tại Phi châu dưới chân núi Kenya.

Phong trào HƯỚNG ĐẠO được ông thành lập vào tháng 8 năm 1907

H VIÊN

mách bạn

— Một lúc nào đó, bạn đi cắm trại ở thôn quê, nơi đó không có frigidaire. Muốn làm cho các thức uống của bạn lạnh, bạn hãy bỏ chúng vào một cái giỏ hoặc thùng vv và ngâm dưới giếng, cam đoan chúng sẽ lạnh ngắt.

— Khi đứt tay máu chảy ra nhiều bạn hãy bắt lấy tờ nhện đắp vào, máu sẽ hết chảy liền tù tì.

BÍCH GIU

trường trung học xưa nhất tại anh

Trường «King's School» ở Anh được thành lập từ năm 970 được xem là xưa nhất nước (xưa từ cách kiến trúc, tổ chức đến lối giảng dạy và kỷ luật). Nhà trường chỉ nhận dạy con trai thôi. Kỳ vậy ?

Mới đây nhà trường phá lệ, nhận 24 nữ sinh xinh như mộng, thế là chết các cậu rồi.

Ồ NHỈ !

— Má ơi con mới quen với đũa bọ mới, nó biết hết cả chương trình học rồi.

— Làm sao nó biết ?

— Nó học rồi năm ngoái, năm nay nó học lại mà !

NGỌC VĂN

cho đàn bà

— Giữ cho chồng đừng nhìn mặt mình là một cách dạy con sau này.

— Đàn ông tham lam, tệ bạc không biết thương sót.

— Nhắm mắt trao mình cho chồng thì đừng mở mắt nhìn những tật xấu của chồng

Túy Hồng (Thở dài)

— Đàn ông đáng tin nhất khi họ nói chơi.

Túy Hồng (Tôi nhìn tôi trên vách)

THANH CA m Ranh ghi

mách cô

Khi có một tên «tên mụn» muốn ti toe nổi lên ở gương mặt sáng như trăng rằm của bạn, bạn hãy chấm ngay một chút Mesana skin cream vào đầu tên «giặc cỏ» là hẳn sẽ lặn mất tiêu sau mấy tiếng đồng hồ tối trời.

HÀI

đầu của khanh

Henri 8, hoàng đế nước Anh, một lần nọ phái ông Thomas Moore mang một quốc thư đầy thịnh nộ cho hoàng đế nước Pháp. Ông Thomas tâu rằng ông rất sợ phải mang một bức thư có thể làm ông mất đầu. Hoàng đế

Henry bảo : Đừng sợ gì cả vì nếu Pháp vương cắt đầu khanh đi thì ta sẽ mượn bớt đầu của tất cả người Pháp trong thành phố Luân đôn này. Ông Thomas tâu : Thần muốn vào cảm tạ thâm ân của thánh thượng nhưng chỉ ngại e rằng đầu của họ không có cái nào vừa vai của hạ thần.

một nửa

KHÁCH : Này bồi, tôi gọi nửa con vịt đã hai mươi phút rồi. Còn phải đợi bao nhiêu lâu nữa mới có ?

BỒI : Thưa ông, chúng tôi còn để khi nào có người gọi nửa con kia. Chúng tôi không thể giết nửa con vịt ạ !

kiến vàng ơi !

Hãy gửi về KV câu hỏi mà bạn hỏi ai cũng bị chê là ngờ ngẩn.

HỎI. — K.v ơi nếu chẳng may mình bị «kiến cắn» thì mình phải trừng trị kiến bằng cách nào hi ?

TIỂU NGÀ
(B.H)

ĐÁP. — Ta hãy cắn lại nó để nó biết rằng ta cũng có răng vậy.

HỎI. — Kiến vàng thân mến. Khi một nhan sắc quá thiếu sót có phải là chiếc gương muốn tỏ thể : dăng i không có quyền đi tìm nửa con người kia của mình» như ông Platon nói không KV nhỉ ? Trả lời hộ em tí nhé (đề em còn biết mình có quyền đi tìm không chứ !)

ĐOÀN SA

ĐÁP. — Ta vẫn có quyền đi tìm cho mùa mỗi bước chân và để ngồi một mình ca «làm sao giết được người trong mộng» cho đời bớt buồn tẻ. Mặc cảm không an ủi gì được mình đâu cô ạ.

trong nhật ký của quỳnh

truyện dài ĐINH TIÊN LUYỆN

212

Khi nhận được tấm carte Noel của Viễn lẫn trong những tấm card khác của Đông của Minh Uyên và bạn bè, tôi biết mình không còn hồi hộp đợi chờ gì bước chân anh nữa. Dù sao anh cũng còn nhớ ghi cho tôi vài chữ.

Tôi bảo tôi, đừng nghĩ ngợi nhiều Quỳnh ạ. Thường ngày của mình rồi thêm vất vả. Mọi chuyện có nâng niu, vốn vã lắm thì cũng vậy thôi.

thứ năm, 29-12

Chiều qua Viễn đến chơi. Anh nói buồn quá, tự dưng không muốn đi đâu cả dù đám bạn lôi kéo. Trong cái khoảng yên lặng giữa tôi và Viễn vẫn chỉ là ánh mắt nhìn, còn tôi thì cúi xuống. Không có câu chuyện gì khác. Tôi sợ tôi không cười, không lia lia chuyện được đề cứ phải nghĩ ngợi hay dẫn đo trong lời nói. Viễn hút thuốc, tôi không

213

nghĩ là trong túi anh lại có gói thuốc. Câu chuyện chúng tôi rơi vào yên lặng dứt quãng.

Tôi đang đứng ngoài bãi biển, trời biển mênh mông và tôi cảm thấy mình cô đơn, xa lạ với những người quanh mình. Trong những giờ ra chơi ở trường sáng nay tôi bỏ bạn bè và ra đứng một mình ở khung cửa sổ nhìn xuống sân sau. Tại nó cãi nhau om sòm vì đám lá màu nâu của những cây nhạc ngựa trong sân trường, đưa thì bảo là lá non, đưa thì cãi là lá già. Những cây nhạc ngựa thay lá, lá bay ngợp sân trường.

Tôi mơ hồ cảm thấy những sự thay đổi lớn đang xảy đến quanh tôi.

chủ nhật, 2-1

Một ngày không làm được việc gì, nằm ngốn hết một cuốn truyện dày gần ba trăm trang. Các nhân vật rờm rà và đủ mọi thứ chuyện xảy

214

ra. Tôi không thích một truyện có nhiều nhân vật. Tôi thích những truyện có nhân vật ở ngôi thứ nhất và mọi chuyện xoay quanh nhân vật ấy.

Nãy giờ mới ngồi lật lại từng trang chữ mình viết. Chóng quá — Tôi nghĩ vậy và đôi khi thấy mắc cỡ những điều mình đã viết. Nhớ tới những điều đó chỉ muốn chôn thật sâu cuốn sách bìa đen này trong ngăn kéo, chỉ sợ có ai đọc tới. Một cái tên người con trai với những ngày tháng mơ mộng. Khác lạ lắm chứ, với con bé Quỳnh của trước mười sáu tuổi. — Cũng như ve nước hoa nhỏ mà bà Vân chia cho trong đám quà của ông bố ở Canada gửi về tôi bỏ xó trong hộp tủ đã lâu vì không ưa nay lại thấy quen quen và thích bởi sau gáy một chút khi sửa soạn mái tóc trước gương. Tôi thấy tôi khác xưa nhiều lắm.

Một ngày chủ nhật không làm được việc gì. Ngồi nhìn đám nắng nhạt còn đậu lại trên dàn hoa giấy trước công buồn quá. Và tôi nao nao nhớ Viễn, mong Viễn.

215

thứ ba, 11-1

Vấn đề, tạm gọi là vấn đề, chúng tôi thảo luận với nhau rất gay go về vấn đề bạn trai bạn gái, Trong giờ chơi đầu chúng tôi bàn cãi rất tử tế (một cử chỉ hiếm có, vì thường là hễ có chuyện gì trái ý kiến nhau, bọn chúng tôi thường bỏ ra... cãi nhau hơn là tranh luận hơn thua với nhau đúng đắn). Thật ra cả bọn cũng có cái thắc mắc là, tại sao con trai con gái đứng nói chuyện với nhau thì cứ bị người khác gán cho là bỏ một cách oan uổng. Chuyện bắt đầu từ nhỏ Dung. Dung đứng nói chuyện với một người bạn trai học cùng lớp luyện thi Toán Lý Hóa, nhỏ Thực nhìn thấy và đồn âm lớp rằng nhỏ Dung có bồ. Dung cãi, Dung biện minh. Và chúng tôi đi đến một cuộc thảo luận nhỏ ở sân sau. Cuối cùng chúng tôi cùng đồng ý với nhau là, phải đánh tan cái thành kiến quan trọng hóa quá lối việc con trai con gái giao thiệp với nhau. Sự quan trọng này đã rơi vào thể hệ của các ông cụ bà cụ từ xa xưa. Con trai có quyền có bạn gái và ngược

216

lại con gái cũng có... bọn phận tiếp chuyện với các ông con trai mà không run, không sợ mẹ mắng. Như thế thì sự kiện nào mới được đóng khung cái tiếng gọi là «bồ»? Có đưa bảo hễ khi nào thấy nắm tay nhau quàng vai nhau. Có đưa bảo hễ dung đang đi phố, lại có đưa định nghĩa, khi nào cô cậu rủ nhau đi xi nê. Tôi thì cho rằng, đó là lúc bắt đầu làm luận văn (viết thư) và xảy ra những vụ hẹn hò nhau, tặng quà nhau.

Về nhà, mới hồi nãy này đây, tôi mới nghĩ là, cả bọn đã quên lú đi một yếu tố quan trọng mà không đưa nào đề cập tới, đó là tình yêu. Yêu thương, «tình ý» giữa hai người. Tôi nhớ đã hơn một lần bản khoăn về vấn đề này. Sự quen biết giữa con trai và con gái, có đi xa hơn vài bước ở sự quen biết, chuyện đó có nghĩa lý gì, còn lại gì sau khi chúng tôi rời xa chỗ ngồi học trò. Chẳng quan trọng lắm sao, thì chuyện vẫn cứ ngang nhiên chiếm bao nhiêu là thời giờ của bọn học chúng tôi. Khi mở cuốn sách ra lúc ngồi cần mẫn đầu bút chì hay ngồi vẽ nguyệt xích ngoạc, ký tên đầy trang giấy nháp. Tôi hiểu chính tôi, ở những thời gian

217

ấy, trong những cái nhìn của người trai khi tôi ngang qua, đã đi ngang qua, bước chân tôi còn lưỡng lự khi nghĩ rằng họ đang nhìn theo mình. Tôi khám phá dần những bí mật của cơ thể mỗi năm mỗi thấy thay đổi. Với trái tim nhỏ nhoi của tôi, không khi nào ngừng nghĩ, cũng như không bao giờ bỏ quên đi những giây phút xao xuyến, lúc mà soi gương chợt thấy mình đẹp, khi cúi đầu đi qua những con mắt chăm chú dõi theo.

Tôi không biết phải viết tiếp gì. Và tôi không dám viết thêm nữa. Tôi hiểu khi ghi nhật ký là đã chấp nhận những cuộc phiêu lưu ngắn của chữ nghĩa, nhưng tôi không có quyền gì để làm rườm rà mãi ý tưởng này. Tôi sống, tôi mong rằng mình được cởi mở trong tất cả mọi chuyện. Đắn đo, suy nghĩ vô vàn chỉ là những thanh cũi vây tù nội tâm mình sống một cách vất vả.

Tôi nghĩ, đến một ngày nào đó tôi phải quẳng tất cả những giấy bút này đi, có lẽ.

Nhưng, cũng chỉ tại anh, Viễn ạ. Vì anh tất cả.

218

thứ sáu 14-1

Tôi đã ghi lên học lớp Toán Lý Hóa được vài tuần lễ nay. Học chung với con trai bọn họ phá quá thể. May là có nhỏ Thực cùng học nên tôi thấy cũng đỡ bị... bắt nạt. Nhỏ Thực mắng tôi, mi khôn nhà đại chợ, ở trường mi ghê gớm lắm kia mà, sao ở đây mi lại hiền thế, bọn con trai không hiền với chúng được đâu. Tôi nói, mi dữ thế không sợ mang tiếng à. Thực nói không một chút ngưng trong giờ ra chơi ở ngoài hành lang: con trai học cùng lớp mình lại bằng tuổi mình nữa thì chỉ là hàng em mình, phải cho chúng biết thế, mi có đồng ý không. Tôi cười gật đầu bừa. Cái miệng tôi, tôi nhận thấy đã bớt lia lia chuyện hơn ngày nào nhiều.

Thỉnh thoảng tôi cũng chịu khó ra cái phòng điện thoại gần nhà gọi cho Viễn. Thỉnh thoảng thôi, và cũng thỉnh thoảng anh tới nhà nói chuyện với tôi, lần có mẹ hoặc những lần khác thì không. Tôi đoán chắc mẹ có đề ý điều đó, là tại sao từ dạo anh Uy đi lính mà Viễn còn

219

hay tới hỏi thăm chuyện này chuyện nọ. Nhưng hẳn là mẹ không biết thư viện ở đường nào, những cuốn sách, những dãy bàn, những bậc thang thư viện rộng rãi ra sao. Mẹ đâu biết. Vì thế mẹ dò hỏi, trông anh ta cũng hiền lành đấy chứ. Tôi im lặng và thấy nóng mặt nhưng cũng cố giấu giếm được những cử chỉ lúng túng trước mặt mẹ.

Lần mới đây nói chuyện với Viễn tôi bảo, anh coi chừng mẹ thắc mắc rồi đấy nhé. Ở đầu dãy đường kia, tôi nghe Viễn cười khế, tôi hình dung ra được nụ cười, cái miệng như vẽ... bất cần đời lẫn cái tính nghịch ngợm của anh. Có gì đâu, Viễn nói thế. Tôi bảo, không quan trọng lắm sao, đó là chưa kể các ông cụ bà cụ vẫn thường mang nặng cái đầu óc bi thảm hóa trường hợp của con cái mình. Viễn hỏi lại tôi, chứ Quỳnh muốn sao. Tôi im lặng. Tôi nghe tiếng ồn ào trong máy: trả điện thoại cho người ta làm việc chứ, tối ngày chỉ lo tán đào. Tiếng cười rồi tiếng dẫn mạnh cái ống nghe xuống máy. Câu chuyện bị đứt dở dang. Về nhà ngồi vào bàn học tôi không thể nuốt được một chữ nào. Tôi nghĩ ngợi

220

lung tung với những tiếng ồn ào trong máy. Rồi tủi thân tôi nằm tôi khóc. Tôi mơ thấy tôi cãi nhau với Viễn và những bạn Viễn, cãi nhau lung tung với hết cả mọi người. Những người bạn của Viễn, nơi Viễn làm việc thế nào, tôi thấy không yên tâm trí một chút nào hết khi nghĩ tới. Tôi muốn giận Viễn. Trước đó tôi đã xếp đặt câu chuyện rằng, hôm nọ anh nói đi phổ chọn ít thước vải về may vài bộ py-gia-ma anh đã đi chưa anh đã may chưa. Tôi còn nghĩ rằng sẽ nhắc anh cố lo học cho xong đã, đừng vội bận rộn công việc làm gì. Đó là những lời nói có xếp đặt trước của tôi. Rồi cuộc tôi cũng chẳng nói được gì với anh. Tôi muốn gọi lại anh vài lần sau đó, nhưng tự ái thì không. Tôi cắn chặt môi và lắc đầu, không thể làm thế, họ khinh mình. Tôi có lý.

Chẳng biết Viễn nghĩ gì. Còn tôi, tôi bán khoán, ray rứt không ít. Mấy đứa ngồi cùng bàn để ý, bộ bừa nay con Quỳnh đau hả, thấy nó lười nói quá coi chừng có hiện tượng lạ đấy các bồ ạ, «love sick» chẳng hé? Tôi giật mình.

(Còn tiếp)

NGUYỄN TUẤN ANH

VĨNH HÒA (Nha Trang)

1) Có thể cháu bị bệnh lao phổi (cần phải chụp hình mới biết), hay đau tim hoặc bị rối loạn ở hệ thần kinh giao cảm v.v... Cháu tạm uống Génatropine gouttes mỗi ngày 2 lần mỗi lần 30 giọt sẽ bớt.

2) Nếu đau ở ngoài da thì có lẽ do sự nằm ngủ không được thoải mái. Tuy nhiên cũng không nên gạt bỏ hẳn giả thuyết ký sinh trùng. Vừa uống Nisidina vừa uống Bryrel, hy vọng cháu sẽ mau lành.

3) Ăn cá biển mà hay bị ngứa, nổi mề đay thì đúng là bị phong rởi đấy (Urticaire). Allergina Médrol, Chophytol chắc chắn sẽ đem lại kết quả tốt. Chú rất cảm ơn những lời chúc tụng của cháu.

DƯƠNG NGUYỄN (Huế)

1) 15 tuổi mới cao có 1m 40 thì chắc chắn là quá thấp. Cháu nên ăn uống tầm bở và tập luyện thể thao thường xuyên.

2) Thường thường ngáp là triệu chứng của sự buồn ngủ. Cháu có thể dùng Maxiton viên hay uống Actiphos Amphétamine.

3) Răng khềnh dù ở con trai hay con gái theo ý chú đều có duyên, cháu đừng nên nhõ. Nếu có nhõ cũng không hại gì cho sức khỏe.

TÂN UYÊN (Đà Nẵng)

Khi trời trở lạnh các vi ti huyết quản ở ngoài da co lại, màu da sẽ trở nên tái và có vẻ đen hơn, đó chỉ là lẽ thường cháu ạ! Muốn tránh cháu phải mặc áo ấm và bôi 1 chút Vaselline cho mềm mại.

Muốn cho bụng nhỏ nên năng vận động và làm nhiều động tác thể dục đặc biệt, mỗi sáng ngửa dơ cao 2 chân cho thẳng đứng thọc thợ với thân mình vài chục lần, ít lâu cháu sẽ hài lòng.

TRẦN QUỐC TUẤN (Đà Nẵng)

Phong mề đay (Urticaire) ít khi trị cho dứt được. Điều cần là phải kiêng đồ biển và đặc biệt là thức ăn nào hay làm cho mề đay nổi lên: Périactin là thuốc khá hiệu nghiệm. Cháu hãy mua thêm các thuốc mà chú mách em Vĩnh Hòa ở phía trên.

NGUYỄN THANH PHƯƠNG (Biên Hòa)

Tật cháu mắc thật là xấu nhưng buồn thay đa số thanh niên thời nay đều đáng trách như vậy — Không bệnh viện nào điều trị được bệnh đó nếu tự mình không luyện tập ý chí của mình. Hãy tìm các thú vui thanh cao như bơi lội, xem các sách truyện lịch sử anh hùng, và kết bạn tốt... để quên đi những ý tưởng xấu.

HUNG (Tay Hòa)

Có thể cháu bị bệnh ở đường tiêu hóa — cho nên hơi miệng hơi dù đã

đánh và xỉa răng kỹ hàng ngày. Nên uống Septicarbonate, Ultra — Levure và Cholagol xúc miệng bằng Septyl và ngâm Pastilles Solutricine.

PHẠM SƯƠNG (Biên Hòa)

Trước và sau khi học thi đều nên bồi bổ sức khỏe bằng Glutalam, Cer-votonic hay Tigrinan. Có thể chích Phosellite B hay C. Cháu không nói rõ cho chú nghe về bài thi vào Dược Khoa thì làm sao chú biết nó khó bằng hay hơn trình độ SPCN ?

VŨ LAN (Qui Nhơn)

Chứng lở miệng hay viên khâu xoang (Apthes hay Stomatites) có thể do bệnh giang mai, hay các bệnh cấp tính gây ra, cũng có thể do máu xấu hoặc vi ốống quá nhiều trụ sinh.

Phải rửa miệng bằng dung dịch :

Salicylate de na	75
Borate	na 25
Nước	500

rồi bôi miệng bằng bông nhúng dung dịch Acide chromique 10% hay Bleu de Méthylène 150 (Colarsenol, Collu novar), ngâm kẹo Solutricine hay Bacitracine. Uống Nicobion hàng ngày (sinh tố PP)

Cháu hãy mách bạn cháu tới phòng mạch 1 Bác sĩ chuyên bệnh ngoài da để ông ta đốt chỗ da sậm chữ hay sậm chông lên hàng chữ cũ bằng chất Blanc D'antimoine.

XUÂN THU (Saigon)

Con trai 14 đã cao 1m50, nặng 42 kg thì vừa phải cháu ạ! Sang năm cháu sẽ còn cao hơn nhiều. Và sẽ phải may thêm quần áo mới. Nếu thích cháu có thể uống thêm Calci génot.

PHƯƠNG (Saigon)

Tật nói nhỏ của cháu có thể do cháu quá yếu đuối, hay các dây phát thanh (Cordes vocales) ở họng bị tật hoặc cháu bị viêm cuống họng thường xuyên v.v...

Nên tới ngay 1 y sĩ chuyên về Tai — Mũi — Họng để nhờ coi cho kỹ mà trị mới mong chóng lành. Tạm thời nhét thuốc Bismu — Cônes hay Bismurectol vào hậu môn trong 10 ngày liền, xúc miệng bằng Aseptol và ngâm Bacitracine.

ĐẶNG CHÂU TRI (Đà Lạt)

Thôi chết! Nếu đúng như cháu tả, chú nghĩ cháu đã mắc bệnh trĩ rởi đấy (Hemorroïdes). Bệnh này do sự răn nở quá lớn của các tĩnh mạch chung quanh hậu môn có thể vì đau gan, táo bón gây ra và rất khó chữa. Cháu phải cố gắng tránh táo bón, đừng hút thuốc lá, uống la de. Ăn ít đồ hộp, thịt, nhất là thịt rừng, đồ biển, chanh, ớt.

Tạm uống Intrait de marron d'Inde, Varemoid và bơm thuốc Préparation H vào hậu môn mỗi buổi sáng và tối. Tạm kiêng cử đừng chạy nhảy quá nhiều.

CÔNG TẶNG TÔN NỮ NHƯ LAN (Bình Thới)

Con gái mới 14 tuổi đã cao 1m 55 và nặng 41 kg thì đúng cháu thuộc loại «to con» đáng nể. Ăn quà vặt luôn miệng lâu ngày sẽ có hại cho bao tử vì nó phải làm việc không có giờ giấc «lao động» gì cả. Đúng! Cháu đang ở giữa tuổi «đậy thì». Cháu không cảm thấy có điều khác lạ, kỳ bí nào đang biến chuyển trong cơ thể hay sao ?

NGUYỄN THẾ

Lại giải thưởng nobel

Xin cho biết về nguồn gốc giải thưởng Nobel, ý nghĩa giải thưởng và những nhà văn Á châu nào đã đoạt được giải thưởng.

NHUNG (An Xuyên)

Nguồn gốc và ý nghĩa của giải thưởng Nobel đã được giải đáp cặn kẽ trong Tuổi Ngọc số 25. Từ khi được thành lập năm 1901, có tất cả 3 nhà văn Á châu đã đoạt được giải Nobel về văn chương là :

— Rabindranath Tagore, người Ấn Độ đoạt giải năm 1913.

— Samuel Agnon, người Do Thái (sinh tại Ba Lan) đoạt giải năm 1966.

— Yasunari Kawabata, người Nhật Bản, đoạt giải năm 1968.

Ý thức hệ

Xin cho biết qua về chữ « Ý Thức Hệ ». Ý là gì? Thức là gì? Hệ là gì? Hãy giải thích từng chữ và luôn cả 3 chữ « ý thức hệ ».

YÊN HỒNG (Cần Thơ)

Ý là kết quả của sự suy nghĩ, là tư tưởng.

Thức là sự nhận biết, tri giác.

Hệ là thứ tự của sự vật có quan hệ với nhau.

Vậy Ý Thức Hệ là một hệ thống tư tưởng và tri giác có liên hệ chặt chẽ với nhau. Thường người ta dùng « Ý Thức Hệ » để chỉ một hệ thống tư tưởng đặc biệt của một nhóm người nào, của một thời đại nào được diễn tả bằng một cảnh huống lịch sử.

Thí dụ ngày nay người ta thường hay nói đến Ý Thức Hệ Cộng Sản để chỉ hệ thống tư tưởng dựa vào duy vật biện chứng pháp mà suy diễn ra chủ thuyết về lịch sử, kinh tế, chính trị, văn hóa... ràng buộc chặt chẽ với nhau. Người ta cũng có thể coi Nho giáo như là ý thức hệ của cả thời phong kiến của các nước Đông Á ngày xưa vậy.

các văn hào nga

Xin cho biết sơ lược về nhà văn Tchekhov. Kể ra những văn sĩ trứ danh nhất của Nga. Đã có bao nhiêu nhà văn nga được giải Nobel ?

NGỌC DUNG (Saigon)

1.— Anton Tchekhov thường được coi là bậc thầy trong nghệ thuật viết truyện ngắn, và một vài vở kịch của ông được nhìn nhận là những kiệt tác của nền kịch nghệ thế giới. Ông sinh ngày 17.1.1860 tại Taganrog (Nga) cha mẹ thuộc thành phần tiểu thương trong tỉnh. Ông học hết ban trung học tại Taganrog. Năm 16 tuổi, gia đình ông buồn thua, bán lỗ phải dọn lên Mạc Tư Khoa sinh sống trong hoàn cảnh khó khăn. Ông ở lại Taganrog một mình và phải tự kiếm ăn trong suốt 3 năm cho đến khi học xong trung học. Năm 19 tuổi, Tchekhov ghi tên học y khoa tại Đại Học Đường Mạc Tư Khoa. Để giúp đỡ gia đình cũng như để có phương tiện tiếp tục học hành, ông bắt đầu viết cho các báo hải hước tại thủ đô Nga. Trong thời kỳ vừa học vừa sáng tác này, ông đã viết được hơn 400 tác phẩm thuộc đủ loại truyện ngắn, tiểu thuyết, tạp ghi, phóng sự tòa án v.v..

Tchekhov tốt nghiệp y khoa bác sĩ năm 1884, nhưng sau vài tháng hành nghề, ông bắt đầu thờ huyệt vì

mắc bệnh đau phổi. Mặc dù yêu nghề chữa bệnh hơn bất cứ nghề nào khác, ông buộc phải từ giã ngành y khoa và tiếp tục sự nghiệp viết văn cho đến khi qua đời. Vì thời tiết giá lạnh tại Nga có hại cho bệnh của ông, nên ông thường phải đi đến những vùng ấm áp hơn để chữa trị như miền Nam nước Nga, các nước Tây Âu (Áo, Pháp, Ý) và một vài nước Á Châu. Những cuộc « du lịch » đó cũng là nguồn cung cấp chất liệu phong phú để ông sáng tác. Tác phẩm của ông vượt biên giới Nga và được khắp nơi, nhất là các nước Âu Châu, hoan nghênh. Năm 1900, ông được bầu làm hội viên Hàn Lâm Viện Khoa Học Petersburg và năm 1903 được bầu làm Chủ tịch Hội Các Nhà Văn Nga. Ông qua đời tại Đức ngày 2-7-1904, để lại trên một ngàn truyện ngắn và hàng chục vở kịch và tiểu thuyết.

2) Trong số những văn hào trứ danh nhất của Nga, ta phải kể đến Alexander Pushkin, Ivan Turguenev, Leon Tolstoi, Theodor Dostoievsky, Gogol, Maxim Gorki, Mikhail Sholokov, Boris Pasternak và Alexander Solzhenitsyn.

3) Từ khi được thành lập từ năm 1901 đến nay, giải Nobel về văn chương đã ba lần được trao cho nhà văn Nga : 1958 cho Boris Pasternak 1965 cho Mikhail Sholokov 1970 cho Alexander Solzhenitsyn

Nhưng vì áp lực của chính phủ Nga, ông Pasternak đã buộc phải từ chối và Solzhenitsyn đã không qua được Thụy Điển để nhận giải.

hiệp định Genève 1954

Xin cho biết rõ về Hiệp Định Genève về Việt Nam vào năm 1954.

KHÁCH HÀNH (Chạp phỏ)

Rất tiếc không thể cho biết rõ về Hiệp Định Genève 1954 vì như vậy quá dài — ít nhất phải hàng chục trang —, hơn nữa các vấn đề được ký kết hoặc thuận tụy về quân sự hoặc quá nặng về chuyên môn, thiết nghĩ đọc chỉ thêm nhức đầu. Vậy sau đây xin nói sơ lược về Hiệp Định đó,

Hiệp Định Genève 1954 là kết quả của 3 tháng thương thuyết giữa các quốc gia tham dự Hội nghị là Pháp, Việt Cộng, Quốc gia Việt Nam, Cam Bốt, Lào, Anh, Hoa Kỳ, Nga Sô và Trung Cộng. Hiệp Định Genève 1954 gồm 2 văn kiện chính là :

— Thỏa hiệp ngưng bắn và

— Bản Tuyên Cáo chung kết của Hội Nghị Genève.

1. — Thỏa hiệp ngưng bắn được ký kết vào hồi 3g20 đêm 20 rạng ngày 21-7-1954 (mặc dù trên giấy tờ thì ghi ký vào lúc 24g ngày 20-7-1954) giữa đại diện của Tổng Tư Lệnh Quân Lực Liên Hiệp Pháp (Thieu Tướng Deitiel) và đại diện của Tổng Tư Lệnh Quân Đội Bắc Việt (Tạ quang Bửu). Văn kiện này có điều khoản quan trọng nhất là điều quy định việc tạm thời chia cắt quốc gia Việt Nam ra làm hai tại vĩ tuyến thứ 17. Các điều khoản khác hầu hết có tính cách thoãn tụy quân sự như ấn định vùng phi quân sự, thời hạn tập trung quân về 2 bên vĩ tuyến thứ 17, trao đổi tù binh, cấm 2 bên không được thâm nhập thêm các chiến cụ để gia tăng lực lượng quân sự, cam kết ngưng trừng trị ai về hành vi của họ trong thời kỳ chiến tranh, thiết lập một ủy ban hỗn hợp và Ủy Hội Quốc Tế để kiểm soát việc thi hành thỏa hiệp ngưng bắn...

2. — Bản Tuyên Cáo Chung Kết không được ai ký kết chỉ ghi nhận các thỏa hiệp ngưng bắn (liên quan tới Lào, Cam Bốt, Việt Nam) và chỉ gồm có một điều quan trọng là việc ấn định tổ chức tổng tuyển cử tự do và dân chủ tại Việt Nam vào tháng 7-1956 để thống nhất lãnh thổ.

Bản Tuyên Cáo này được công bố vào sáng ngày 21-7-1954 trong buổi lễ bế mạc Hội Nghị Genève về Đông Dương được tổ chức rất đơn giản theo lời yêu cầu của Ngoại Trưởng VN Trần Văn Đỗ cho rằng không nên đơn nhận một cách quá long trọng những thỏa ước đem tới việc làm tan vỡ sự thống nhất của quốc gia Việt Nam.

sửa sắc đẹp

Chị Ngọc, em muốn có một nhan sắc lộng lẫy mà trời bắt xấu, vậy em có thể nhờ các ông bác sĩ thẩm mỹ sửa lại Chung Vô Diễm thành Tây Thi được không? Ở Sài Gòn có mỹ viện nào đáng tin cậy?

THANH LAN (Gia Định)

Thượng đế rất đáng bị đàn bà, con gái thuộc thành phần Chung Vô Diễm (Người con gái xấu nhất của nước Tề thời Chiến quốc Xuân thu nhưng lại cảm hóa được vua Tề thoát khỏi cơn đấm đấm tửu sắc và cứu nước Tề vươn lên) xuống đường phản kháng. Thượng đế bắt công thấy mớ. Đã tạo ra đàn bà, bắt đàn bà, con gái chịu yếu đuối, chuyên bị đàn ông, con trai bắt nạt mà không chịu làm cho đàn bà con gái đẹp hết trơn. Người đẹp thì đẹp đủ điều. Người xấu thì xấu ơi là xấu. Đáng lẽ Thượng đế phải ban hành sắc luật: «Hễ ai là con gái, bắt buộc là đẹp, là được hưởng nhan sắc mỹ miều». Con gái đẹp cuộc đời mới đẹp. Con trai mà đẹp thì chán mớ đời. Con trai Thượng đế chỉ cần cho nó tí tài còm rồi bắt nó rãng vô, chột mắt, miệng rộng, mặt rỗ không sao cả. Con gái

bắt nó rỗ huê, miệng hô thì tội nghiệp vô cùng và Thượng đế đáng đem ra hội thảo chống đối. Một nữ sĩ, cô Lê Khánh đã phản kháng Thượng đế một cách tiêu cực là xuất bản mấy thi phẩm cùng nhan đề *Em là gái trời bắt xấu*. Trời mà bắt tội con người thì tội ấy, con người phải chịu chung thân khổ sai. Cho nên thi hào Nguyễn Du mới nói: *Trời kia đã bắt làm người có nhân, Bắt phong trần phải phong trần, Cho thanh cao mới được phần thanh cao*. Trời bắt xấu ta đành chịu tội xấu, không thể đổi xấu thành đẹp được. Nhưng Thượng đế thích đùa bỡn. Nguyễn Gia Thiều đã cay cú Thượng đế: *Trẻ Tạo Hóa đành hanh quá ngán, Chết đuối người trên cạn mà chơi*. Thượng đế bắt người ta chết đuối cả trên đường không có tí nước nào. Đó là cái sự tạo ra tai nạn, chiến tranh. Người bị tai nạn hay bị bom đạn, mặt mũi méo mó không còn giống người của Thượng đế nặn ra. Vậy phải tạo ra những anh chị khéo chân, khéo tay, trao cho quý anh chị này cái thiên chức cao quý là sửa lại diện mạo con người do Thượng đế đã đúc khuôn. Nếu không được giống hệt cũ thì nó cũng bớt mất cảm, lồm má vằn vằn... Khoa giải phẫu thẩm mỹ ra đời là do sự an bài của Thượng đế vậy.

Những anh chị được thượng đế trao cho sứ mạng cao quý đã thi hành hồn phận một cách đáng ca ngợi. Riêng ở Việt nam, những năm gần đây, nhiều đàn bà, con gái nhờ chông làm lớn hoặc nhờ «viện trợ tài chính» Mỹ, lại có nhiều dịp xuất hiện trước công chúng và vô công rồi nghề, bèn suốt ngày nghĩ tới nhan sắc. Làm sao cho thật đẹp đây? Những chị đào ca, những mợ tài tử cũng tưởng nghệ

thuật là khuôn mặt đẹp. Nảy ra trò xuất ngoại sửa sắc đẹp. Quý anh chị giải phẫu thẩm mỹ thấy sửa sắc đẹp có vẻ «thời trang nhạc tuyền», vội quên thiên chức của mình, ào ạt mở mỹ viện, kiếm bạc triệu. Thoạt đầu, ông bác sĩ Hải âm thầm kiếm ăn ở miệt Trương Minh Giảng, Sài Gòn, ông Viên âm thầm sửa mũi, sửa ngực ở miệt Lê Lợi. Rồi «xi căng đan» bác sĩ Hải nổi tung. Báo chí đăng tùm lum và độc giả mới hay nghề sửa mũi, sửa ngực hốt bạc. Vài vị bác sĩ liền xuất dương du học ba tháng về mở viện Giải Phẫu Thẩm Mỹ. Có những chị bán cá ở Nha Trang, Đà Nẵng nay thấy mở viện sửa sắc đẹp với những cái tên Tây vô cùng khiếp đảm. Đàn bà, con gái giàu có (giàu nhưng không sang và thường ngờ ngẩn) tưởng rằng tiền bạc tạo ra sắc đẹp, ùn ùn kéo đến các Mỹ Viện ném bạc cho gà què ăn no. Riêng các chị sang Nhật sửa sắc đẹp đã làm trò cười cho dân Nhật mà sẽ có dịp Ngọc thân ái «diễn tả». Từ mũi tẹt sửa thành mũi cao đến cắt mắt tí hí cho nó rộng. Rồi tới bơm ngực, bơm móng, tẩy nốt ruồi, chẻ cằm, cấy lông mày, khoét lúm đồng tiền. Cuối cùng, bơm khuỷu tay, đầu gối, bàn tay cho phồng đờ nhẵn nheo. Một bà đốc ở đường Ngô Tùng Châu đang lượm bạc đều đều nhờ những mũi thuốc «plastic lỏng» chích vào da. Thuốc ở đó mãi và vô tội vạ.

Ngọc thân ái chỉ trình bày sơ sơ thôi. Nói đầy đủ chi tiết, phải viết cả cuốn sách dày. Trình bày thế và chứng minh rằng trời bắt xấu thì không có người nào làm cho đẹp. Mỹ Viện, đòng nghĩa, là nơi làm dáng cho đàn bà, làm trẻ cho đàn bà đã qua tuổi con gái. Khoa giải phẫu thẩm mỹ ra đời nhằm giúp những kẻ bất hạnh. Thi

dụ: mặt đang đẹp, bị té rách nát. Khoa giải phẫu thẩm mỹ tạo lại khuôn mặt cũ, làm mất vết sẹo. Hoặc người lính bị bắn văng môi, mất mũi thì giải phẫu thẩm mỹ tạo lại cho họ cái môi, cái mũi... Sửa sắc đẹp là người đã có sắc đẹp sẵn, bị tai nạn mất một phần đẹp, đi sửa cho đẹp như cũ. Sửa sắc đẹp không bao giờ là Đổi Xấu Thành Đẹp. Nếu đổi xấu thành đẹp được, ông bác sĩ Hải đã chẳng bỏ vợ xấu để đi mê gái đẹp mang tiếng kẻ phụ tình! Về sự sửa sắc đẹp ở Việt nam nó ly kỳ lắm. Nhiều bà mũi tẹt sửa cao, cứ đục mũi vào tử kính là mũi méo. Lại đi sửa Tốn tiền ghê. Nhiều cô sửa mũi, người yêu vừa đục khế, mũi lệch đi. Sài Gòn hôm nay nhan nhản mũi giả, mắt giả. Giả và giả. Nòi giống ta bỗng nảy sinh bọn mũi cao. Tội thật. Quý mợ ca sĩ, đào cải lương, tài tử, hầu như mũi giả hết. Đại diện mũi giả, móng giả, ngực giả là mợ Thầm Thúy Hằng. Hoa ni lông không có hương. Hoa thật mới có hương, dù là hoa hèn. Ngọc thân ái kết luận: Đừng mất tiền cho các anh chị giải phẫu thẩm mỹ nếu ta xấu mà cứ muốn đẹp. Vợ và con gái các anh giải phẫu thẩm mỹ xấu ỉnh, các anh ấy có sửa thành đẹp được đâu. Hẹn em dịp khác ta sẽ «hội thảo» sửa sắc đẹp. Vì, nhìn lại, thấy câu trả lời quá dài.

VIẾT MỘT CÂU HỎI TRÊN MỘT MẶT GIẤY GỬI VỀ CHO: NGỌC THÂN ÁI

Bạn sẽ được trả lời câu hỏi mà bạn không biết ta hỏi

những hạt mưa hồng (Tiếp theo trang 16)

trong đó. Biết người ta tức ghê nơi nhưng em mặc kệ và tiếp tục công việc mình. Nhiều ý tưởng được gọi ra quanh cái chết tự mình kết thúc đời mình của nhà văn hào đó...

Chuông hết giờ bỗng réo rất rung lên. Khi đó em mới thoát khỏi dòng luân lưu ý tưởng trong đầu. Em mang sách đến trả và nhận ra người cùng bàn bỏ về từ bao giờ rồi. Và khi em thu dọn sách bỗng chú ý đến tờ giấy xếp hai «đang nghi» nơi chỗ họ ngồi. Lại một «thông điệp» nữa đây, máy ra đa con gái trong người nói với em điều đó. Mọi người đã về hết. Em lấy tờ giấy lên xem mà chẳng phải sợ gì. Mưa bay bay, trời đẹp thật phải không có bé? Làm gì mà chăm đến thế? Nhìn dáng cô bé cằm cúi một mình dễ thương ơi là. Tôi thầm ước chi mình có người em gái ngoan như vậy. Những lúc trời thế này cùng đi lang thang là nhất. Đề nghị cô bé đóng vai đó đi, báng lòng không? «Anh trai» sẽ dành một gói ô mai thật bự. Chờ cô bé trước cửa đó nghe!

Đọc xong em nghe nôn nao lo sợ. Em ước chi lúc này có một con bạn Hai đưa chắc chắn là chẳng ai dám «bắt nạt» mình đâu. Em băn khoăn không biết làm sao bây giờ. Em xếp tờ giấy bỏ vào vở đem về. Dầu gì nó cũng chẳng chứa một tâm hồn nhạy cảm. Một đôi mắt ngọt ngào. Dù cố không tin lời hứa hẹn vu vơ trên tờ giấy của người con trai ấy, nhưng em cũng chột rụt rề trên những bước chân trở ra. Một thoáng băng khuâng hồi hộp bỗng xôn xao theo nhịp đập trái tim. Và vở oà như cơn mưa vào hạ khi em thoáng thấy người đứng hút thuốc chờ em trên bậc thềm. Họ nói thật tự nhiên khi thấy em ra. Vẫn chưa làm xong bài đó hở? Tưởng e có ngủ quên, tôi định vào đánh thức đây. Thôi mặc áo mưa vào đi. Tôi sẽ đưa cô bé về.

Em thấy nghẹn ngào muốn khóc khi nghe lời nói dịu dàng từ bờ môi một người con trai xa lạ ấy. Chỉ gặp nhau trong phút giây tình cờ nhưng sao người gần gũi em đến thế? Thần giao cách cảm nào đã đưa em đến đây chiều nay để có cuộc gặp gỡ này? Có phải người từ trong mơ em bước đến hay từ một cõi xa nào lạc lối đến đây? Tại sao em kiếm tìm thì người không tới mà chỉ xuất hiện khi đã quá mệt mỏi? Có phải thượng đế không nỡ bỏ con bơ vơ lạc loài trên ngày tháng hương hoa — đẹp nhất đời người, phải thế không hở ngài?

Em đã ngoan ngoãn nghe lời người như con nai thuần phục dưới chân người săn đuổi. Em bước đi những bước bên cạnh người. Người chột «cao như thông, mạnh như núi» che chở linh hồn em yếu đuối. Người như mang ánh sáng lạ vào ngõ ngách u tối đời em. Bên em, người vẫn im lặng. Không hỏi han tò mò làm em càng thấy mến người hơn. Có phải chúng ta đã hẹn nhau từ kiếp nào — Như lời ca trong bản nhạc nào em đã quên tên.

Khi ngang qua lối rẽ có những tang cây giao nhau trên đầu người bỗng huyết sáo miệng bài Mưa Hồng của T.C.S. Bài ca này em vốn thương từ lâu. Giờ đây, cũng những nốt đó réo rất trên môi chàng chột tươi vui... Lối em đi về cầu mưa ướt áo. Đường phượng bay mù không lối vào. Hàng cây lá xanh gần với nhau... Cuộc đời đó có bao lâu mà hững hờ.

Cơn mưa vẫn triều miên nhưng lòng em ấm lại. Có phải những hạt mưa hồng tru ái từ trời cao mang đến em niềm vui chắt ngất chiều nay? Người chia tay em ngưng lối rẽ về nhà. Cánh tay đưa lên vẫy vẫy trước khi quay đi. Áo mưa nâu, bầu trời xám và hai con mắt đen dịu dàng: hình ảnh người còn sót lại trong trí em bỗng mập mờ sương khói. Trên môi em chợt ngập tràn lời ca. Dù đến rồi đi tôi cũng xin tạ ơn trời, tạ ơn người, tạ ơn ai đã cho tôi hạnh phúc này... Và xin tạ ơn anh đã cho tôi một buổi chiều rất đẹp. Em thầm nói trước khi mở cửa vào nhà. Những hạt mưa vẫn thánh thót trên môi ngọt ngào...

Hạ tuần tháng 12 - 1971

xin mời quý bạn đón đọc tập san

GIAO - ĐIỀM

*Nghiên cứu Sáng tác Phê bình Văn nghệ
xuất bản ngày 1 và 15 mỗi tháng*

Số 1: chủ đề « **VIẾT VỀ THẠCH-LAM** »

Mọi liên lạc, xin gửi cho: *Trần Phong Giao,*
số 150 đường Phan Thanh Giản, Sài-gòn — 3

đã phát hành khắp nơi

**NGỰA CHÚNG
TRONG SÂN TRƯỜNG**

truyện dài đẹp nhất của

DUYÊN ANH

SỐNG MỜI 30B PHẠM NGŨ LÃO TỔNG PHÁT HÀNH

một buổi chiều nào

(Tiếp theo trang 13)

— Chú chưa tìm được nhà.

— Chú Thạc ít ghé nhà lắm. Chú ấy ở một nơi nào xa.

— Này ?

Trang tròn mắt. Trường hỏi :

— Đi chơi luôn phải không ?

Chú ấy bảo đi ăn dưới cái tàu nổi trên mặt sông.

— Thích và vui về ghê nhỉ ?

Trang âm ừ. Biết trường thế nào cũng hỏi nữa. Trang nói «cám ơn» rồi chạy đi, qua lối đi cũ. Không biết Trường nghĩ gì phía sau. Trang cố chạy dẫm lên những dấu giày của mình lúc này, nhưng Trang cứ phải dậm vào các cành cây, rồi né tránh những giọt nước. Cuối cùng Trang quên khuấy đi những dấu giày và ra tới đường. Chú Thạc ngồi trong một chiếc xe du lịch rất đẹp, chú đưa tay ngoắc Trang và mở cửa gọi :

— Lên xe đi chứ. Mưa coi thế chứ mà ướt hết đấy.

Trang leo lên ngồi phía trước, gần tay lái của chú, Trang ngại ngần lần đầu tiên bước lên chiếc xe hơi nhà, kiểu du lịch thật đẹp. Trang bối rối. Chú Thạc cho xe chạy và nói :

— Xe này chú mới mua lại của một người bạn đi Mỹ.

— Chú giàu quá.

Chú Thạc lắng chuyện :

— Nhà của người nào đó cũng đẹp đấy chứ. Trang quen thân à ? Câu hỏi của chú Thạc làm Trang khó trả lời. Bảo không quen thì không đúng, mà nếu bảo rằng quen thân cũng không đúng. Trang cũng lắng chuyện : Sao lúc này chú không cho xe vào nhà. Chú định giấu cháu luôn chắc ?

— Chú biết đi ngay nên không cho xe vào sân.

— Ba má chắc lác mắt với cái xe của chú.

— Cháu vui không ?

Trang chỉ cười chứ không trả lời thẳng. Đã đến hết non đường, chú Thạc cho xe rẽ vào đường khác. Chú nói :

— Có lẽ rồi chú cũng sửa soạn về thành phố này. Chú bắt đầu thấy chán đời, và mệt mỏi. Muốn yên thân trong một ngôi nhà.

Trang reo lên :

Tưởng chú có thích đi xa. Chú tới ở với Ba Má cháu đi.

— Chú cũng định thế.

— Định gì nữa. Không ở đây chú tính ở đâu ?

— Chú định tìm mua một ngôi nhà nào thật yên tĩnh. Cháu thích một ngôi nhà kiểu đó không ?

— Dĩ nhiên rồi. Chú chán ồn ào.

— Chừng nào mua xong, chú cho cháu ở ké với. Nhà của chú chọn mua chắc hẳn là đẹp phải biết.

Chú Thạc cười, Nụ cười của chú làm Trang nhớ tới nụ cười của một nhân vật trong phim, ngồi đằng sau một tấm cửa kính ràn rụa nước mưa. Trang hỏi :

— Bây giờ mình đi đâu đây chú ?

Đi một vòng. Rồi tính.

— Cháu thích đi dưới mưa như thế này.

— Mơ mộng nhỉ.

— Người ta là con gái rồi chứ bộ.

Đi hết một vòng qua những con đường phố, Trang và chú Thạc không nói với nhau câu nào. Trang dõi theo ý nghĩ của mình, và chú Thạc cũng thế. Bây giờ ngo chú Thạc thật buồn. Chú không có vẻ gì là một nhà kinh doanh cả. Chú còn quá trẻ. Lại giống như một chàng nghệ sĩ. Đôi mắt, mái tóc, gương mặt, và cả đến nụ cười. Dừng đứng, thu hút, và có vẻ khinh bạc. Không biết nhận xét của Trang có đúng không. Nhưng chắc chắn chú Thạc là người can đảm. Vắng trán cương nghị ấy đã chứng tỏ điều đó. Thảo nào, chú chẳng là một nhà kinh doanh đến Ba còn bị không kịp.

— Ghé đây.

Chú Thạc cho xe vào gần lề đường, đây là chỗ giữ xe nơi một công viên ồn nhất, đẹp nhất của thành phố. Khi cả hai bước xuống xe, chú bảo :

— Phim này có vẻ được. Lâu quá chú mới có thì giờ rảnh để xem phim.

Trang không nói gì, đi theo chú qua đường. Bữa này là ngày tự do nhất của Trang đấy. Trang dăm đuối nhìn những chiếc lá me nhỏ, vàng hoe bay trong ánh đèn xanh xao đổ xuống mặt cỏ. Đối với Trang đi xi nê là một điều bất thường, đặc biệt. Bởi Trang không có dịp nào để đi xem cho mình, cho những khoảnh khắc lãng đãng nhất của lòng mình. Và Trang chỉ đi khi nào có mấy đứa bạn rủ, đi với cả gia đình. Và những phim bất đắc dĩ Trang nói :

— Cháu cũng không có dịp nào để đi xem một phim vừa ý. Ngày xưa cháu có đi xem một lần, một mình, một phim làm cháu cảm động, nhớ tới bây giờ. Đó là phim Twinsky, Cháu thích con nhỏ đó, không đẹp nhưng mà dễ thương. Đoạn vào phim thật tuyệt vời. Cảnh thành phố buổi sáng, Twinsky đạp xe trong sương mù qua những con đường có nhiều trẻ em đi học.

— Chú cũng có xem phim đó. Nhưng anh chàng nhà văn đó có vẻ rớm quá.

— Cháu chỉ thích Twinsky thôi chứ bộ.

Chú Thạc cười :

— Đứng ở đây đợi, chú mua vé rồi vào nhé.

Trang gật đầu, nhìn bàng quơ những tấm hình tài tử treo trên cao, khắp các góc tường. Chú Thạc đi tới quầy vé, đứng đằng sau đám đông tí hai tay trên song sắt của ngõ ra vào quầy. Chú cao lêu nghêu và như tan loãng trước đám đông. Trang nhìn thấy bên ngoài những giọt mưa thưa, rơi nhẹ dưới ánh đèn đường xanh mờ.

tuổi ngọc

và bạn ngọc

■ ĐÌNH TRIỀU (Bến Ngự) — Lần sau thì nhớ để quận cho chắc ăn. Bài đã đọc. Chữ viết như vậy là dễ đọc rồi không xấu đâu mà em ngại. Tuổi ngọc sẽ sống mãi chứ.

■ THÙY NHI (Đà Nẵng) — Vì hôm ấy thợ sắp chữ làm mất bài cái nên tòa soạn mù tịt tên tác giả mà thợ sắp chữ sắp ầu vào. Sửa Phùng Thi là do tòa soạn đấy. Thợ sắp chữ đã sắp là Phùng Phi. Lần sau không sắp sai nữa đâu.

■ TẠ VĂN SĨ (Kon Tum) — Vì «kẹt» nên mấy số không đăng được mục «bài nhận được». Bài cháu vẫn nhận đủ và vẫn chọn đăng đều đều đấy chứ TKT hiển chứ không «khó chịu» như cháu đoán đâu.

■ NHƯ ANH (Ban Mê Thuật) — Cháu hãy can đảm lên đi, và gửi bài cho TN. Tòa soạn cảm ơn lời chúc của cháu.

■ BÙI THỊ KIM OANH (Sài Gòn) — Tưởng trọng hiều hơn sự thật cháu ạ. Đừng nghĩ các nhân vật đều là thật hết. Có khi lại buồn. Cháu biên thư cho ĐTL và TKT, hy vọng hai con nhà ấy sẽ nói tiểu sử cho cháu biết.

■ SÓNG TRƯỜNG GIANG (Quảng Ngãi) — Làm thơ tặng riêng cho mỗi trường khó ơi là khó. Vì biết bao nhiêu là trường trên cái cõi đời này. Cháu cứ coi như đã có thơ tặng cho

trường cháu rồi vậy nhé. TKT không dám uống thuốc liều nữa đâu. Và tòa soạn cũng không thể «bắt» con nhà này sáng tác thơ hoài hoài.

■ SONG HƯƠNG (Sài Gòn).— Không có xé thư của em như em tưởng đâu mà còn đọc rất kỹ, rất nhiều lần. Lẽ ra trả lời luôn những thắc mắc của em. Nhưng dài dòng và phức tạp quá. Nếu em rảnh ghé tòa soạn chủ nhiệm sẽ hầu chuyện với em.

■ ĐỖ HUY HOÀNG (Kiên Giang).— Cháu có thể gửi bưu phiếu về tòa soạn đề tên ông Đặng Xuân Côn đề mua tập 1 từ số 1 đến số 10 của TN. Trong đó, cháu sẽ có đầy đủ những số báo cháu thiếu.

tuổi ngọc

In tại nhà in

NGUYỄN ĐÌNH VƯỢNG

38, Phạm Ngũ Lão, Sài Gòn

giá bán

Một số 40đ.

Ba tháng 480đ.

Một năm 1920đ.

TỔNG PHÁT HÀNH ĐỒNG NAI

270 Đề Thám, Sài Gòn

• MUỐN CUỐI NĂM CÓ TIỀN LỚN ĐI DU LỊCH THĂM QUÊ HƯƠNG YÊU DẤU VIỆT NAM?

• MUỐN CUỐI NĂM CÓ TIỀN LỚN MUA XE GẮN MÁY? MUỐN VÀI NĂM SAU CÓ TIỀN LỚN DU HỌC NGOẠI QUỐC?

NGAY TỪ BÂY GIỜ, BẠN NGỌC HÃY ĐỀ DÀNH TIỀN NHỎ VÀO :

TRƯƠNG MỤC TIẾT KIỆM

của

Kỹ Thương
Ngân Hàng

- TIỀN LỜI TRƯƠNG MỤC TIẾT KIỆM TÍNH TỪNG NGÀY.
- TÌM SỰ BẢO ĐẢM CHO TƯƠNG LAI BẰNG CÁCH ĐỀ DÀNH TIỀN NHỎ VÀO TRƯƠNG MỤC TIẾT KIỆM CỦA KỸ THƯƠNG NGÂN HÀNG.

Chi nhánh Kỹ Thương Ngân Hàng

Công Trường Diên Hồng số 2 Phạm Ngũ Lão

SAIGON

(Ga xe lửa Sài Gòn)

vừa khai trương ngày 26 - 10 - 71

Các chi nhánh KỸ THƯƠNG NGÂN HÀNG tại HUẾ, SÓC TRĂNG, CHỢ LỚN... ĐANG CHỜ ĐÓN BẠN NGỌC BIẾT LO XA.

KỸ-THƯƠNG NGÂN-HÀNG

COMMERCIAL INDUSTRIAL BANK

Công Ty Nặc Danh — Vốn 250.000.000. góp đủ

Trụ Sở 422 Trần Hưng Đạo — SAIGON

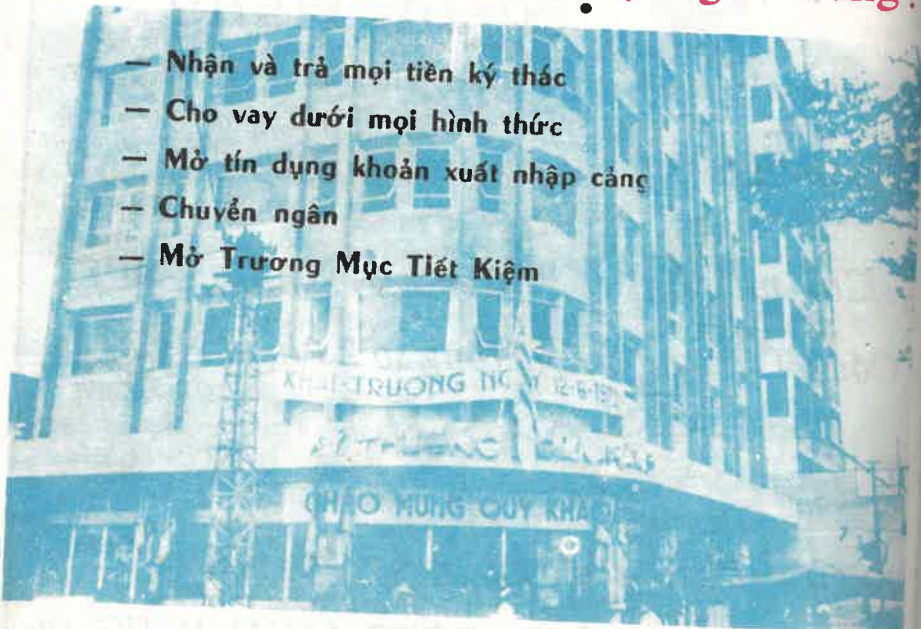
(Góc Nguyễn Biểu — Trần Hưng Đạo)

Điện thoại số : 98.495 — 98.496. QS : 60.078 61.421

Điện tín : INCOMBANK

Thực hiện mọi nghiệp vụ ngân hàng :

- Nhận và trả mọi tiền ký thác
- Cho vay dưới mọi hình thức
- Mở tín dụng khoản xuất nhập cảng
- Chuyển ngân
- Mở Trạng Mục Tiết Kiệm

Tiếp đón nông hậu

Phục vụ mau lẹ và kín đáo